

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 21. decembra 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Lízingová zmluva na motorové vozidlo bez povinnosti odkúpenia – Smernica 2008/48/ES – Článok 2 ods. 2 písm. d) – Pojem lízingová zmluva bez povinnosti odkúpenia predmetu zmluvy – Smernica 2002/65/ES – Článok 1 ods. 1 a článok 2 písm. b) – Pojem zmluva o finančných službách – Smernica 2011/83/EÚ – Článok 2 bod 6 a článok 3 ods. 1 – Pojem zmluva o službách – Článok 2 bod 7 – Pojem zmluva uzavretá na diaľku – Článok 2 bod 8 – Pojem zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov – Článok 16 písm. l) – Výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy v súvislosti s poskytovaním služieb prenájmu automobilov – Zmluva o úvere na kúpu motorového vozidla – Smernica 2008/48 – Článok 10 ods. 2 – Požiadavky na informácie, ktoré majú byť zahrnuté v zmluve – Domnienka dodržania informačnej povinnosti v prípade odkazu na predpísaný vzor informácií – Neexistencia priameho horizontálneho účinku smernice – Článok 14 ods. 1 – Právo na odstúpenie od zmluvy – Začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy v prípade neúplných alebo nesprávnych informácií – Zneužívajúce uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy – Zánik práva na odstúpenie od zmluvy – Povinnosť predchádzajúceho vrátenia vozidla v prípade uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy o viazanom úvere“

V spojených veciach C-38/21, C-47/21 a C-232/21,

ktorých predmetom sú tri návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg, Nemecko), a to rozhodnutím z 30. decembra 2020, doručeným Súdnemu dvoru 22. januára 2021 a doplneným rozhodnutím z 24. augusta 2021, doručeným Súdnemu dvoru 1. septembra 2021 (vec C-38/21), rozhodnutím z 8. januára 2021, doručeným Súdnemu dvoru 28. januára 2021 (vec C-47/21), a rozhodnutím z 19. marca 2021, doručeným Súdnemu dvoru 12. apríla 2021 (vec C-232/21), ktoré súvisia s konaniami:

VK

proti

BMW Bank GmbH (C-38/21),

a

F. F.

proti

* Jazyk konania: nemčina.

C. Bank AG (C-47/21),

a

CR,

AY,

ML,

BQ

proti

Volkswagen Bank GmbH,

Audi Bank (C-232/21),

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, F. Biltgen, N. Piçarra, Z. Csehi, sudcovia M. Safjan (spravodajca), S. Rodin, P. G. Xuereb, I. Ziemele, J. Passer, D. Gratsias a M. L. Arastey Sahún,

generálny advokát: A. M. Collins,

tajomník: M. Krausenböck, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. septembra 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- CR, AY, ML a BQ, v zastúpení: M. Basun, D. Er a A. Esser, Rechtsanwälte,
- BMW Bank GmbH, v zastúpení: A. Ederle a R. Hall, Rechtsanwälte,
- C. Bank AG, v zastúpení: T. Winter, Rechtsanwalt,
- Volkswagen Bank GmbH a Audi Bank, v zastúpení: I. Heigl, T. Winter a B. Zerelles, Rechtsanwälte,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, U. Bartl, M. Hellmann a U. Kühne, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Goddin, B.-R. Killmann a I. Rubene, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 16. februára 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 2 písm. a) a b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku a o zmene a doplnení smernice Rady 90/619/EHS a smerníc 97/7/ES a 98/27/ES (Ú. v. ES L 271, 2002, s. 16; Mim. vyd. 06/004, s. 321), článku 3 písm. c), článku 10 ods. 2 písm. l), p), r) a t), ako aj článku 14 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66), článku 2 bodov 7, 9 a 12, ako aj článku 16 písm. l) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 64), ako aj článku 267 druhého odseku ZFEÚ.
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi VK a BMW Bank GmbH (vec C-38/21), medzi F. F. a C. Bank AG (vec C-47/21), ako aj medzi CR a Volkswagen Bank GmbH, a medzi AY, ML a BQ na jednej strane a Audi Bank na druhej strane (vec C-232/21), vo veci výkonu práva VK, F. F., CR, AY, ML a BQ na odstúpenie od zmluvy v súvislosti so zmluvami, ktoré uzavreli ako spotrebiteľia s týmito bankami.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2002/65

- 3 Odôvodnenia 14, 15 a 19 smernice 2002/65 znejú:

„(14) Táto smernica zahŕňa všetky finančné služby, ktoré by mohli byť poskytované na diaľku. Avšak niektoré finančné služby sa spravujú špecifickými ustanoveniami vnútroštátnych právnych predpisov spoločenstva, ktoré naďalej platia pre tieto finančné služby. Je však potrebné určiť zásady, ktorými sa bude spravovať marketing týchto služieb na diaľku.

(15) Zmluvy uzatvárané na diaľku predpokladajú použitie prostriedkov diaľkovej komunikácie, ktoré sa používajú v rámci predaja na diaľku alebo poskytovania služieb, ktoré nevyžadujú súčasnú prítomnosť dodávateľa a spotrebiteľa. Trvalý rozvoj týchto komunikačných prostriedkov vyžaduje definovanie zásad, ktoré budú platiť aj pre tie prostriedky, ktorých používanie ešte nie je rozšírené. Zmluvy na diaľku sú teda zmluvami, pri ktorých sa ponuka, rokovanie a uzatvorenie uskutočňuje na diaľku.

...

(19) Dodávateľ je osoba poskytujúca služby na diaľku. Táto smernica by sa však mala uplatniť aj vtedy, ak jedna z fáz marketingu vyžaduje účasť sprostredkovateľa. Vzhľadom na charakter a stupeň tejto účasti by príslušné ustanovenia tejto smernice mali platiť aj pre tohto sprostredkovateľa, bez ohľadu na jeho právne postavenie.“

- 4 Článok 1 smernice 2002/65, nazvaný „Cieľ a rozsah pôsobnosti“, v odseku 1 stanovuje:
„Cieľom tejto smernice je aproximácia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, týkajúcich sa poskytovania finančných služieb spotrebiteľom na diaľku.“
- 5 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Definície“, znie:
„Na účely tejto smernice:
- a) ‚zmluvou na diaľku‘ je každá zmluva, týkajúca sa finančných služieb, uzatvorená medzi dodávateľom a spotrebiteľom v rámci systému organizovaných predajov na diaľku alebo poskytovania služieb na diaľku, prevádzkovaného dodávateľom, ktorý na účely tejto zmluvy používa výlučne jeden alebo viac prostriedkov diaľkovej komunikácie až do času a vrátane času uzatvorenia zmluvy;
- b) ‚finančnou službou‘ je každá služba bankového, úverového, poisťného, osobného dôchodkového, investičného alebo platobného charakteru;
- ...“
- 6 Článok 6 uvedenej smernice, nazvaný „Právo na odstúpenie“, stanovuje:
„1. Členské štáty zabezpečia, aby spotrebiteľ mal lehotu 14 kalendárnych dní na odstúpenie od zmluvy bez zmluvnej pokuty a bez uvedenia dôvodu. ...
- ...
2. Právo na odstúpenie sa nebude uplatňovať na:
- ...
- c) zmluvy, ktoré boli úplne vykonané obidvoma stranami na výslovnú žiadosť spotrebiteľa predtým, ako spotrebiteľ uplatnil svoje právo na odstúpenie.
- ...“

Smernica 2008/48

- 7 Odôvodnenia 7 až 10, 31, 34 a 35 smernice 2008/48 uvádzajú:
„(7) Ak sa má uľahčiť vytvorenie riadne fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi, je potrebné, aby sa v niekoľkých kľúčových oblastiach ustanovil harmonizovaný rámec Spoločenstva. Keďže trh so spotrebiteľskými úvermi sa neustále vyvíja a mobilita európskych občanov sa zvyšuje, progresívne právne predpisy Spoločenstva, ktoré sa dokážu prispôsobiť budúcim formám úverov a ktoré členským štátom poskytnú primeranú flexibilitu pri ich vykonávaní, by mali pomôcť ustanoviť moderný súbor právnych predpisov v oblasti spotrebiteľských úverov.“

- (8) Je dôležité, aby tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru. Voľný pohyb úverových ponúk by tak mohol prebiehať za optimálnych podmienok pre tých, ktorí úvery ponúkajú, ako aj pre tých, ktorí o ne žiadajú, s náležitým zohľadnením konkrétnej situácie v jednotlivých členských štátoch.
- (9) Úplná harmonizácia je potrebná na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa vytvoril skutočný vnútorný trh. Členské štáty by preto nemali mať možnosť zachovať alebo zaviesť iné vnútroštátne ustanovenia ako ustanovenia tejto smernice. Ak neexistujú takéto harmonizované ustanovenia, členské štáty by mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy. Členské štáty môžu v tom prípade napríklad zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy o spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti predajcu alebo dodávateľa služieb a veriteľa. Ďalším príkladom tejto možnosti členských štátov by mohlo byť zachovanie alebo zavedenie vnútroštátnych ustanovení o zrušení zmluvy o predaji tovaru alebo dodaní služieb, ak spotrebiteľ uplatní právo na odstúpenie od zmluvy o úvere. ...
- (10) Rozsah harmonizácie určuje vymedzenie pojmov v tejto smernici. Povinnosť členských štátov vykonávať ustanovenia tejto smernice by sa preto mala obmedziť na jej rozsah pôsobnosti určený týmto vymedzením pojmov. Touto smernicou by však nemalo byť dotknuté uplatňovanie ustanovení tejto smernice členskými štátmi v súlade s právom Spoločenstva v oblastiach, na ktoré sa jej rozsah pôsobnosti nevzťahuje. Členský štát by preto mohol zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy zodpovedajúce ustanoveniam tejto smernice alebo niektorým jej ustanoveniam o zmluvách o úvere mimo rozsahu pôsobnosti tejto smernice, napríklad o zmluvách o úvere, pri ktorých je čiastka nižšia ako 200 [eur (EUR)] alebo vyššia ako 75 000 eur. Členské štáty by tiež okrem toho mohli uplatňovať ustanovenia tejto smernice na viazaný úver, na ktorý sa nevzťahuje vymedzenie pojmu zmluvy o viazanom úvere uvedené v tejto smernici. Ustanovenia o zmluve o viazanom úvere by sa preto mohli vzťahovať aj na zmluvy o úvere, ktoré slúžia len čiastočne na financovanie zmluvy o dodaní tovaru alebo poskytnutí služby.
- ...
- (31) Zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.
- ...
- (34) V záujme aproximácie postupov na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy v podobných oblastiach je potrebné ustanoviť právo na odstúpenie od zmluvy bez zmluvnej pokuty a bez povinnosti udať dôvod, a to za podmienok podobných tým, aké ustanovuje smernica 2002/65...
- (35) Ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o úvere, na základe ktorej dostal tovar, a to najmä od kúpy na splátky alebo od zmluvy o nájme alebo lízinguovej zmluvy, z ktorých mu vyplýva povinnosť následnej kúpy, táto smernica by sa nemala dotýkať žiadnej úpravy otázok vrátenia tovaru ani žiadnych súvisiacich otázok v členských štátoch.

...“

8 Článok 1 smernice 2008/48, nazvaný „Predmet úpravy“, stanovuje:

„Účelom tejto smernice je harmonizovať určité aspekty zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú zmlúv o spotrebiteľskom úvere“.

9 Článok 2 tejto smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ stanovuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na zmluvy o úvere.

2. Táto smernica sa nevzťahuje na:

...

d) zmluvy o nájme alebo lízingové zmluvy, ak samotná zmluva ani iná samostatná zmluva nestanovuje povinnosť kúpy predmetu zmluvy; táto povinnosť existuje, ak o jej existencii rozhoduje jednostranne veriteľ;

...“

10 Článok 3 uvedenej smernice s názvom „Vymedzenie pojmov“ stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

...

c) ‚zmluva o úvere‘ je zmluva, ktorou veriteľ poskytuje alebo sľubuje poskytnúť spotrebiteľovi úver vo forme odloženej platby, pôžičky alebo inej podobnej finančnej pomoci, okrem zmlúv o sústavnom poskytovaní služieb alebo dodávaní tovaru rovnakého druhu, ak spotrebiteľ platí za takéto služby v priebehu ich poskytovania alebo za tovar v priebehu jeho dodávania formou splátok;

...

i) ‚ročná percentuálna miera nákladov‘ sú celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom, vyjadrené ako percento ročne z celkovej výšky úveru, prípadne vrátane nákladov v súlade s článkom 19 ods. 2;

...

n) ‚zmluva o viazanom úvere‘ je zmluva o úvere, pri ktorej:

i) príslušný úver slúži výhradne na financovanie zmluvy o dodaní konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, a

ii) tieto dve zmluvy tvoria z objektívneho hľadiska obchodnú jednotku; obchodná jednotka existuje vtedy, keď úver pre spotrebiteľa financuje dodávateľ alebo poskytovateľ služieb, alebo v prípade, že ho financuje tretia osoba, keď veriteľ využíva služby dodávateľa alebo poskytovateľa služieb pri uzatváraní alebo príprave zmluvy o úvere, alebo ak zmluva o úvere výslovne špecifikuje určitý tovar alebo poskytovanie určitých služieb.

...“

- 11 Článok 10 smernice 2008/48, nazvaný „Informácie, ktoré má obsahovať zmluva o úvere“, v odseku 2 uvádza:

„Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

...

- l) úrokovú sadzbu pre prípad oneskorených platieb platnú v čase uzavretia zmluvy o úvere a spôsob jej úpravy a prípadne poplatky v prípade neplnenia zmluvy;

...

- p) existenciu alebo neexistenciu práva na odstúpenie od zmluvy, čas, počas ktorého možno toto právo vykonať, a iné podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa splatiť čerpanú istinu a úrok v súlade s článkom 14 ods. 3 písm. b) a výšku úroku za deň;

...

- r) právo na predčasné splatenie úveru a postup pri predčasnom splatení úveru, prípadne informáciu o práve veriteľa na kompenzáciu a o spôsobe, akým sa táto kompenzácia určí;

...

- t) či existuje pre spotrebiteľa mimosúdny mechanizmus vybavovania sťažností a zaistenia nápravy, a ak áno, spôsoby, akými sa dá použiť;

...“

- 12 Článok 14 tejto smernice s názvom „Právo na odstúpenie od zmluvy“ stanovuje:

„1. Spotrebiteľ môže od zmluvy o úvere odstúpiť bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní.

Táto lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť:

- a) buď dňom uzavretia zmluvy o úvere, alebo
b) dňom, keď sú spotrebiteľovi doručené zmluvné podmienky a informácie v súlade s článkom 10, ak tento deň nasleduje po dni uvedenom v písmene a) tohto pododseku.

...

3. Ak spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy:

- a) aby odstúpenie od zmluvy nadobudlo účinnosť pred uplynutím lehoty uvedenej v odseku 1, oznámi odstúpenie veriteľovi na základe informácií, ktoré mu veriteľ poskytol podľa článku 10 ods. 2 písm. p), spôsobom, ktorý sa dá v súlade s vnútroštátnym právom dokázať. Lehota sa považuje za dodržanú, ak sa toto oznámenie o odstúpení písomne alebo na inom trvalom nosiči, ktorý je veriteľovi k dispozícii a je mu prístupný, zašle pred jej uplynutím, a

b) splatí veriteľovi istinu a akumulovaný úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Úrok sa vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby úveru. Veriteľ nemá v prípade odstúpenia od zmluvy právo na žiadnu inú kompenzáciu od spotrebiteľa okrem kompenzácie nenávratných poplatkov, ktoré veriteľ zaplatil orgánu verejnej správy.

4. Ak veriteľ alebo tretia osoba na základe zmluvy medzi treťou osobou a veriteľom poskytol doplnkovú službu súvisiacu so zmluvou o úvere, spotrebiteľ už nie je touto zmluvou o doplnkovej službe viazaný, ak uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy o úvere v súlade s týmto článkom.

...“

13 Článok 22 uvedenej smernice s názvom „Harmonizácia a záväzný charakter tejto smernice“ v odseku 1 stanovuje:

„Keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“

Smernica 2011/83

14 Odôvodnenia 20 až 22, 37 a 49 smernice 2011/83 znejú:

„(20) Vymedzenie pojmu ‚zmluva uzavretá na diaľku‘ by sa malo vzťahovať na všetky prípady, keď je zmluva medzi obchodníkom a spotrebiteľom uzatvorená v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku (napríklad objednávka poštou, internet, telefón alebo fax), a to až do ich uzavretia vrátane tohto okamihu. Toto vymedzenie by sa tiež malo vzťahovať na situácie, keď spotrebiteľ navštívi prevádzkové priestory iba na účely získania informácií o tovare alebo službe a následné rokovanie a uzatvorenie zmluvy sa uskutoční na diaľku. Naopak, zmluva, ktorá sa prerokuje v prevádzkových priestoroch obchodníka a nakoniec sa uzavrie prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku, by sa za zmluvu uzavretú na diaľku považovať nemala. Rovnako by sa za zmluvu uzavretú na diaľku nemala považovať ani zmluva, o ktorej sa začne rokovať prostredníctvom komunikácie na diaľku, no nakoniec sa uzavrie v prevádzkových priestoroch obchodníka. ... Pojem ‚systém predaja alebo poskytovania služieb organizovaný na diaľku‘ by mal zahŕňať systémy, ktoré ponúka iná tretia strana ako obchodník, ale obchodník ich využíva, ako napríklad platforma online. Nemal by sa však vzťahovať na prípady, keď internetová stránka iba poskytuje informácie o obchodníkovi, jeho tovare a/alebo službách a o jeho kontaktných údajoch.

(21) Zmluva uzavretá mimo prevádzkových priestorov by sa mala vymedziť ako zmluva uzavretá za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa na mieste, ktoré nepatrí medzi prevádzkové priestory obchodníka, ako napríklad v dome spotrebiteľa alebo na jeho pracovisku. Spotrebiteľia sa mimo prevádzkových priestorov môžu potenciálne cítiť pod psychologickým tlakom alebo voči nim môže byť využitý moment prekvapenia bez ohľadu na to, či si spotrebiteľ návštevu obchodníka vyžiadal, alebo nie. Vymedzenie pojmu zmluva uzavretá mimo prevádzkových priestorov by malo zahŕňať aj situácie, keď je spotrebiteľ osobne a individuálne oslovený mimo prevádzkových priestorov, ale zmluva sa hneď potom uzavrie v prevádzkových priestoroch obchodníka alebo prostredníctvom

prostriedkov komunikácie na diaľku. Vymedzenie pojmu zmluva uzavretá mimo prevádzkových priestorov by sa nemalo vzťahovať na situácie, keď obchodník navštívi spotrebiteľa v jeho dome výlučne s cieľom uskutočniť merania alebo poskytnúť odhad bez akéhokoľvek záväzku spotrebiteľa a keď sa zmluva uzavrie až neskôr v prevádzkových priestoroch obchodníka alebo prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku na základe odhadu obchodníka. V takýchto prípadoch by sa zmluva nemala považovať za takú, ktorá sa uzavrela hneď po tom, čo obchodník oslovil spotrebiteľa, ak spotrebiteľ mal pred uzavretím zmluvy čas uvažovať o odhade obchodníka. Nákupy uskutočnené počas zájazdu usporiadaného obchodníkom, pri ktorom sa propagujú a ponúkajú na predaj nadobudnuté výrobky, by sa mali považovať za zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov.

- (22) Prevádzkové priestory by mali zahŕňať priestory v akejkolvek forme (napríklad obchody, stánky alebo nákladné automobily), ktoré slúžia ako stále alebo zvyčajné miesto podnikania obchodníka. ...Prevádzkové priestory osoby, ktorá koná v mene alebo na účet obchodníka, ako je definované v tejto smernici, by sa v zmysle tejto smernice za prevádzkové priestory považovať mali.

...

- (37) ... Pokiaľ ide o zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov, spotrebiteľ by mal mať právo odstúpiť od zmluvy z dôvodu potenciálneho prekvapujúceho prvku a/alebo psychologického tlaku. ...

...

- (49) Pre zmluvy uzavreté na diaľku a zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov by mali existovať určité výnimky z práva na odstúpenie od zmluvy. ... Právo na odstúpenie od zmluvy by sa nemalo uplatňovať v prípade tovaru, ktorý je vyrobený podľa špecifikácií spotrebiteľa... Poskytnutie práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľovi by tiež mohlo byť nevhodné v prípade niektorých služieb, pri ktorých uzatvorenie zmluvy vedie k rezervácii určitej kapacity, v prípade ktorej by pri uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy mohol mať obchodník problémy s jej naplnením. To by sa mohlo stať napríklad v prípade rezervácií v hoteloch alebo pokiaľ ide o rekreačné chaty alebo kultúrne alebo športové podujatia.“

- 15 Článok 2 tejto smernice s názvom „Vymedzenia pojmov“ stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

- 2) ‚obchodník‘ je akákoľvek fyzická osoba alebo akákoľvek právnická osoba bez ohľadu na to, či je v súkromnom, alebo verejnom vlastníctve, ktorá v súvislosti so zmluvami, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely, ktoré sa týkajú jej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, remesla alebo povolania, a to aj prostredníctvom inej osoby konajúcej v jej mene alebo z jej poverenia;

...

- 5) ‚kúpna zmluva‘ je akákoľvek zmluva, na základe ktorej obchodník prevedie alebo sa zaviazne previesť vlastníctvo tovaru na spotrebiteľa a spotrebiteľ uhradí alebo sa zaviazne uhradiť jeho cenu, a to vrátane akejkolvek zmluvy, ktorej predmetom je tovar aj služby;
- 6) ‚zmluva o službách‘ je akákoľvek zmluva, ktorá nie je kúpnu zmluvou a na základe ktorej obchodník poskytne alebo sa zaviazne poskytnúť spotrebiteľovi službu a spotrebiteľ uhradí alebo sa zaviazne uhradiť jej cenu;
- 7) ‚zmluva uzavretá na diaľku‘ je akákoľvek zmluva uzavretá medzi obchodníkom a spotrebiteľom v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku bez súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku, a to až do uzavretia zmluvy vrátane tohto okamihu;
- 8) ‚zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov‘ je akákoľvek zmluva medzi obchodníkom a spotrebiteľom:
- uzatvorená za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka;
 - v prípade ktorej predložil ponuku spotrebiteľ za rovnakých okolností, aké sa uvádzajú v písmene a);
 - uzatvorená v prevádzkových priestoroch obchodníka alebo prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku hneď po tom, ako bol spotrebiteľ osobne a individuálne oslovený na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka, za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa, alebo
 - uzatvorená počas zájazdu usporiadaného obchodníkom s cieľom alebo účinkom propagácie a predaja tovaru alebo služieb spotrebiteľovi;
- 9) ‚prevádzkové priestory‘ sú:
- akékoľvek nehnuteľné maloobchodné priestory, kde obchodník vykonáva trvalo svoju činnosť, alebo
 - akékoľvek hnutel'né maloobchodné priestory, kde obchodník zvyčajne vykonáva svoju činnosť;
- ...
- 12) ‚finančná služba‘ je akákoľvek služba bankového, úverového, poisťného, osobného dôchodkového, investičného alebo platobného charakteru;

...“

16 Článok 3 uvedenej smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ stanovuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na každú zmluvu uzatvorenú medzi obchodníkom a spotrebiteľom za podmienok a v rozsahu stanovenom v jej ustanoveniach. Vzťahuje sa tiež na zmluvy na dodávky vody, plynu, elektriny alebo ústredného kúrenia vrátane tých, ktoré sú zabezpečované verejnými poskytovateľmi, a to v rozsahu, v akom sa tieto komodity poskytujú na zmluvnom základe.

...

3. Táto smernica sa nevzťahuje na zmluvy:

...

d) o finančných službách;

...“

- 17 Článok 6 tej istej smernice s názvom „Požiadavky na informácie v prípade zmlúv uzavretých na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov“ v odseku 1 uvádza:

„1. Predtým, ako sa zmluva uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov či akákoľvek zodpovedajúca ponuka stane pre spotrebiteľa záväznou, obchodník mu jasným a zrozumiteľným spôsobom poskytne tieto informácie:

a) hlavné vlastnosti tovaru alebo služieb v rozsahu primeranom nosiču a tovaru alebo službám;

...

e) celkovú cenu tovaru alebo služieb vrátane daní, alebo ak vzhľadom na charakter tovaru alebo služieb nemožno cenu primerane stanoviť vopred, spôsob, akým sa vypočíta...;

...

g) podmienky týkajúce sa platby, dodania a plnenia, lehotu, do ktorej sa obchodník zaväzuje dodať tovar alebo poskytnúť služby, a prípadne obchodníckove podmienky vybavovania reklamácií;

...

o) prípadne informáciu o dĺžke trvania zmluvy, alebo ak je zmluva uzatvorená na dobu neurčitú alebo sa automaticky obnovuje, o podmienkach vypovedania zmluvy;

...“

- 18 Článok 9 smernice 2011/83, nazvaný „Právo na odstúpenie od zmluvy“, stanovuje:

„1. Pokiaľ sa neuplatnia výnimky stanovené v článku 16, spotrebiteľ má 14-dňovú lehotu na odstúpenie od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov bez toho, aby uviedol dôvod, ako aj bez toho, aby znášal iné náklady ako tie, ktoré sú ustanovené v článku 13 ods. 2 a článku 14.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 10, lehota na odstúpenie od zmluvy uvedená v odseku 1 tohto článku uplynie po 14 dňoch:

a) odo dňa uzavretia zmluvy v prípade zmlúv o službách;

...“

19 Článok 16 tejto smernice s názvom „Výnimky z práva na odstúpenie od zmluvy“ znie:

„Členské štáty neustanovia právo na odstúpenie od zmluvy uvedené v článkoch 9 až 15 v súvislosti so zmluvami uzavretými na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov, pokiaľ ide:

...

c) o dodanie tovaru vyrobeného podľa špecifikácií spotrebiteľa alebo vyrobeného jasne na mieru;

...

l) o poskytnutie ubytovacích služieb na iný ako obytný účel, prepravu tovaru, prenájom automobilov, stravovacie služby alebo služby súvisiace s činnosťami v rámci voľného času, ak sa v zmluve stanovuje konkrétny dátum alebo lehota na plnenie;

...“

Nemecké právo

Základný zákon

20 § 25 Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (Základný zákon Spolkovej republiky Nemecko) (ďalej len „základný zákon“) znie:

„Všeobecné pravidlá medzinárodného práva verejného sú súčasťou spolkového práva. Majú prednosť pred zákonmi a zakladajú práva a povinnosti priamo obyvateľom na spolkovom území.“

Občiansky zákonník

21 § 242 Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník) (ďalej len „BGB“), nazvaný „Plnenie v dobrej viere“, stanovuje:

„Dlžník je povinný poskytnúť plnenie v súlade s požiadavkou dobrej viery a so zreteľom na obchodné zvyklosti.“

22 § 247 BGB s názvom „Základná úroková sadzba“ stanovuje:

„(1) Základná úroková sadzba je 3,62 %. Dňa 1. januára a 1. júla každého roka sa upraví o percentuálny bod, o ktorý sa od poslednej úpravy zvýšila alebo znížila referenčná hodnota. Referenčná hodnota zodpovedá úrokovej sadzbe stanovenej Európskou centrálnou bankou pre poslednú hlavnú refinančnú operáciu vykonanú pred prvým kalendárnym dňom príslušného polroka.

(2) Deutsche Bundesbank [(Spolková banka Nemecka)] uverejní základnú úrokovú sadzbu v *Bundesanzeiger* [(nemecký Úradný vestník)] bezprostredne po dátumoch uvedených v druhej vete prvého odseku.“

23 § 273 ods. 1 BGB s názvom „Zádržné právo“ v odseku 1 stanovuje:

„Ak má dlžník pohľadávku, ktorá je splatná voči veriteľovi na základe toho istého právneho vzťahu, na ktorom je založený záväzok, môže, pokiaľ dlhový vzťah nie je upravený inak, odmietnuť plnenie, ktoré dlhuje, až kým mu nie je poskytnuté dlžné plnenie (zádržné právo).“

24 § 274 BGB s názvom „Účinky zádržného práva“ znie:

„(1) Pokiaľ ide o žalobu veriteľa, jediným účinkom uplatnenia zádržného práva je to, že dlžníkovi sa uloží povinnosť plniť ako protihodnotu za prijatie dlžného plnenia (súbežné plnenie).

(2) Na základe takéhoto príkazu môže veriteľ požiadať o nútený výkon svojej pohľadávky bez toho, aby poskytol svoje plnenie, pokiaľ dlžník mešká s jeho prevzatím.“

25 § 288 BGB s názvom „Úroky z omeškania a iné kompenzácie“ v odseku 1 uvádza:

„K akémukoľvek peňažnému dlhu sa počas obdobia omeškania pripočítajú úroky. Sadzba úroku z omeškania je päť percentuálnych bodov nad základnou sadzbou za rok.“

26 § 293 BGB s názvom „Omeškanie s prevzatím“ stanovuje:

„Veriteľ je v omeškaní, ak neprijme plnenie, ktoré mu bolo ponúknuté.“

27 § 294 BGB s názvom „Skutočná ponuka“ stanovuje:

„Veriteľovi musí byť skutočne ponúknuté plnenie presne tak, ako sa má poskytnúť.“

28 § 295 BGB s názvom „Ústna ponuka“ znie:

„Ústna ponuka zo strany dlžníka je postačujúca, ak mu veriteľ oznámil, že neprijme poskytnutie plnenia, alebo ak je na poskytnutie plnenia potrebný úkon veriteľa, najmä ak si má vec vyzdvihnúť. Ponuka na poskytnutie plnenia sa rovná žiadosti adresovanej veriteľovi o vykonanie potrebného úkonu.“

29 § 312b BGB s názvom „Zmluvy uzatvorené mimo prevádzkových priestorov“ znie:

„(1) Zmluvy uzatvorené mimo prevádzkových priestorov sú zmluvy

1. uzatvorené za súčasnej fyzickej prítomnosti spotrebiteľa a obchodníka na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka,

2. v prípade ktorých predložil ponuku spotrebiteľ za rovnakých okolností, aké sa uvádzajú v bode 1,

3. uzatvorené v prevádzkových priestoroch obchodníka alebo prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku hneď po tom, čo bol spotrebiteľ osobne a individuálne oslovený na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka, za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa, alebo

4. uzatvorené počas zájazdu usporiadaného obchodníkom alebo s jeho pomocou v záujme propagácie a predaja tovaru alebo služieb spotrebiteľovi a uzavretia príslušných zmlúv s týmto spotrebiteľom.

Za obchodníka sa považujú aj osoby, ktoré konajú v jeho mene alebo z jeho poverenia.

(2) Prevádzkové priestory v zmysle odseku 1 sú akékoľvek nehnuteľné maloobchodné priestory, kde obchodník vykonáva trvalo svoju činnosť, a akékoľvek hnutelne maloobchodné priestory, kde obchodník zvyčajne vykonáva svoju činnosť. Maloobchodné priestory, v ktorých svoju činnosť trvalo alebo zvyčajne vykonáva osoba, ktorá koná v mene alebo z poverenia obchodníka, sa považujú za priestory obchodníka.“

30 § 312c BGB s názvom „Zmluvy uzavreté na diaľku“ stanovuje:

„(1) ‚Zmluvy uzavreté na diaľku‘ sú zmluvy, v prípade ktorých obchodník alebo osoba, ktorá koná v jeho mene alebo z jeho poverenia, a spotrebiteľ využijú na zmluvné rokovania a uzavretie zmluvy výlučne prostriedky komunikácie na diaľku, ibaže k uzavretiu zmluvy nedôjde v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku.

(2) Prostriedky komunikácie na diaľku v zmysle tohto zákona sú všetky komunikačné prostriedky, ktoré možno použiť na prípravu alebo na uzavretie zmluvy bez toho, aby zmluvné strany boli súčasne fyzicky prítomné, ako sú listy, katalógy, telefonáty, faxové správy, e-maily, správy zasielané prostredníctvom mobilných telefónnych služieb (SMS), ako aj rozhlasové vysielanie a televízne médiá.“

31 § 312g BGB s názvom „Právo na odstúpenie od zmluvy“ stanovuje:

„(1) Spotrebiteľ má v prípade zmlúv uzatvorených mimo prevádzkových priestorov a v prípade zmlúv uzavretých na diaľku právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 355.

(2) Pokiaľ sa zmluvné strany nedohodli inak, právo na odstúpenie od zmluvy neexistuje v prípade nasledujúcich zmlúv:

1. zmluvy o dodaní tovaru, ktorý nie je prefabrikovaný a ktorý je vyrobený na základe individuálneho výberu alebo rozhodnutia spotrebiteľa alebo ktorý je jednoznačne prispôsobený osobným potrebám spotrebiteľa;

...

9. zmluvy o poskytnutí ubytovacích služieb na iný ako obytný účel, prepravu tovaru, prenájom automobilov, stravovacie služby alebo služby súvisiace s činnosťami v rámci voľného času, ak sa v zmluve stanovuje konkrétny dátum alebo lehota na plnenie.

...“

32 § 322 BGB s názvom „Príkaz na súbežné plnenie“ v odseku 2 uvádza:

„Ak strana, ktorá podáva žalobu, musí poskytnúť plnenie ako prvá, môže, ak je druhá strana v omeškaní z dôvodu neprijatia, požadovať plnenie po prijatí protiplnenia.“

33 § 355 BGB s názvom „Právo na odstúpenie od spotrebiteľských zmlúv“ znie:

„(1) Ak zákon priznáva spotrebiteľovi právo na odstúpenie od zmluvy v súlade s týmto ustanovením, spotrebiteľ a obchodník prestávajú byť viazaní svojimi vyhláseniami o úmysle uzavrieť zmluvu, pokiaľ spotrebiteľ odvolal svoje vyhlásenie v tomto zmysle v stanovenej lehote. ...

(2) Lehota na odstúpenie od zmluvy je 14 dní. Ak nie je stanovené inak, začína plynúť v okamihu uzavretia zmluvy.

...“

34 § 356b BGB s názvom „Právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ v odseku 2 stanovuje:

„Ak písomnosť doručená dlžníkovi podľa odseku 1 v rámci všeobecnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere neobsahuje povinné údaje stanovené v § 492 ods. 2, lehota začína plynúť až po odstránení tohto nedostatku podľa § 492 ods. 6 ...“

35 § 357 BGB s názvom „Právne dôsledky odstúpenia od zmlúv uzavretých mimo prevádzkových priestorov a na diaľku s výnimkou zmlúv o finančných službách“ stanovuje:

„(1) Získaný prospech musí byť vrátený najneskôr do 14 dní.

...

(4) V prípade spotrebného tovaru môže obchodník odmietnuť vrátenie platby, kým nedostane vrátený tovar alebo kým spotrebiteľ neposkytne dôkaz o tom, že tovar odoslal. To neplatí, ak obchodník ponúkol, že si tovar vyzdvihne.“

36 § 357 BGB v znení účinnom k 31. januáru 2012, ktorý sa uplatňoval na situáciu BQ vo veci C-232/21, znel:

„(1) Pokiaľ nie je stanovené inak, na právo odstúpiť od zmluvy a právo na vrátenie sa analogicky uplatnia pravidlá týkajúce sa zákonného vzdania sa práva.

...“

37 § 357a ods. 1 BGB s názvom „Právne dôsledky odstúpenia od zmlúv o finančných službách“ stanovuje:

„(1) Získaný prospech musí byť vrátený najneskôr do 30 dní.

...

(3) Ak dlžník odstúpi od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zaplatí za obdobie medzi poskytnutím a splatením úveru dohodnutý úrok. ...“

38 § 358 BGB s názvom „Zmluva napojená na zmluvu, od ktorej spotrebiteľ odstúpil“ stanovuje:

„...“

(2) Ak spotrebiteľ platne odvolal svoj prejav vôle uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere na základe § 495 ods. 1 alebo § 514 ods. 2 prvej vety, prestáva byť viazaný aj svojím prejavom vôle uzavrieť zmluvu o dodaní tovaru alebo o poskytnutí inej služby, ktorá je naviazaná na zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

(3) Zmluva o dodaní tovaru alebo o poskytnutí iných služieb a zmluva o úvere podľa odseku 1 alebo 2 sú prepojené, ak úver slúži na úplné alebo čiastočné financovanie druhej zmluvy a ak obe tvoria obchodnú jednotku. Obchodná jednotka sa považuje za existujúcu najmä vtedy, ak obchodník sám financuje protiplnenie spotrebiteľa, alebo v prípade financovania treťou stranou, ak veriteľ zapojí obchodníka do prípravy alebo uzavretia zmluvy o úvere. ...

(4) § 355 ods. 3 a v závislosti od typu naviazanej zmluvy § 357 až § 357b sa analogicky uplatnia na zrušenie naviazanej zmluvy bez ohľadu na spôsob uvedenia na trh. ... Veriteľ pri jednaní so spotrebiteľom prevezme práva a povinnosti obchodníka vyplývajúce z naviazanej zmluvy, pokiaľ ide o právne dôsledky odstúpenia od zmluvy, ak v čase nadobudnutia účinnosti odstúpenia od zmluvy už bola obchodníkovi vyplatená výška úveru.

...“

39 § 358 BGB v znení účinnom k 31. januáru 2012, ktorý sa uplatňoval na situáciu BQ vo veci C-232/21, znel:

....

(2) Ak spotrebiteľ platne odvolal svoj prejav vôle uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere na základe § 495 ods. 1, prestáva byť viazaný aj svojím prejavom vôle uzavrieť zmluvu o dodaní tovaru alebo o poskytnutí inej služby, ktorá je naviazaná na zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

(3) Zmluva o dodaní tovaru alebo o poskytnutí iných služieb a zmluva o úvere podľa odseku 1 alebo 2 sú prepojené, ak úver slúži na úplné alebo čiastočné financovanie druhej zmluvy a ak obe tvoria hospodársku jednotku. Hospodárska jednotka sa považuje za existujúcu najmä vtedy, ak obchodník sám financuje protiplnenie spotrebiteľa, alebo v prípade financovania treťou stranou, ak veriteľ zapojí obchodníka do prípravy alebo uzavretia zmluvy o úvere. ...

(4) § 357 sa analogicky uplatní na viazanú zmluvu. ... Veriteľ pri jednaní so spotrebiteľom prevezme práva a povinnosti obchodníka vyplývajúce z naviazanej zmluvy, pokiaľ ide o právne dôsledky odstúpenia od zmluvy alebo vrátenia, ak v čase nadobudnutia účinnosti odstúpenia od zmluvy už bola obchodníkovi vyplatená výška úveru.“

40 § 492 BGB s názvom „Písomná forma, obsah zmluvy“ stanovuje:

....

(2) Zmluva musí obsahovať informácie stanovené pre zmluvy o spotrebiteľských úveroch v článku 247 § 6 až 13 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch [(zákon, ktorým sa zavádza Občiansky zákonník) z 21. septembra 1994 (BGBl. 1994 I, s. 2494, a korigendum BGBl. 1997 I, s. 1061, ďalej len ‚EGBGB‘)].

...

(6) Ak zmluva neobsahuje informácie podľa odseku 2 alebo ak ich neobsahuje v plnom rozsahu, tieto informácie môžu byť poskytnuté následne na trvalom nosiči po skutočnom uzavretí zmluvy alebo v prípadoch podľa § 494 ods. 2 prvej vety po nadobudnutí účinnosti zmluvy.

...“

41 § 495 BGB s názvom „Právo na odstúpenie od zmluvy; lehota na rozmyslenie“ v odseku 1 stanovuje:

„V prípade úverovej zmluvy uzavretej so spotrebiteľom má dlžník právo na odstúpenie od zmluvy v súlade s § 355.“

42 § 495 BGB v znení účinnom k 31. januáru 2012, ktorý sa uplatňoval na situáciu BQ vo veci C-232/21, znel:

„(1) V prípade úverovej zmluvy uzavretej so spotrebiteľom má dlžník právo na odstúpenie od zmluvy v súlade s § 355.

...

(2) § 355 až 359a sa uplatnia pod podmienkou, že:

1. povinné informácie stanovené v článku 247 § 6 bode 2 EGBGB nahrádzajú informácie o odstúpení od zmluvy,

2. lehota na odstúpenie od zmluvy okrem toho nezačne plynúť

a) pred uzavretím zmluvy,

b) predtým, ako dlžník dostal povinné informácie uvedené v § 492 ods. 2...“

43 § 506 BGB s názvom „Odklad platby, iná pomoc pri financovaní“ v odseku 1 stanovuje, že „ustanovenia § 358 až 360, § 491a až 502 a § 505a až 505e upravujúce všeobecné zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa s výnimkou § 492 ods. 4 a s výhradou odsekov 3 a 4 uplatnia analogicky na zmluvy, ktorými obchodník poskytuje spotrebiteľovi odklad platby za odplatu alebo inú odplätnú pomoc pri financovaní. ...“

Zákon, ktorým sa zavádza Občiansky zákonník

44 Článok 247 EGBGB s názvom „Požiadavky na informácie v prípade zmlúv o spotrebiteľskom úvere, platenej finančnej pomoci a zmlúv o sprostredkovaní úveru“ stanovuje:

....

§ 3 Predzmluvné informácie v prípade všeobecných zmlúv o spotrebiteľskom úvere

(1) Informácie poskytnuté pred uzavretím zmluvy zahŕňajú:

...

5. úrokovú sadzbu úveru,

...

11. Sadzbu úroku z omeškania a spôsob jej prípadnej úpravy, a v prípade potreby aj poplatky za neplnenie zmluvy.

...

§ 6 Obsah zmluvy

(1) V zmluve o spotrebiteľskom úvere musia byť jasným a zrozumiteľným spôsobom zahrnuté tieto informácie:

1. informácie uvedené v § 3 ods. 1 bode 1 až 14 a v § 4,

...

(2) Ak existuje právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 495 BGB, zmluva musí obsahovať informácie o lehote a ďalších podmienkach vyhlásenia o odstúpení od zmluvy, ako aj povinnosť dlžníka splatiť už vyplatený úver zvýšený o úroky. Musí byť uvedená výška úroku, ktorý sa má zaplatiť za deň. Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje nápadné a jasne formulované zmluvné ustanovenie, ktoré v prípade všeobecných zmlúv o spotrebiteľskom úvere zodpovedá vzoru uvedenému v prílohe 7 a v prípade hypotekárnych spotrebiteľských úverov vzoru v prílohe 8, predpokladá sa, že toto ustanovenie spĺňa požiadavky prvej a druhej vety. ... Veriteľ sa môže odchýliť od vzoru, pokiaľ ide o formát a veľkosť písma, berúc do úvahy tretiu vetu.

§ 7 Ďalšie informácie, ktoré má obsahovať zmluva

(1) Do všeobecnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere musia byť jasným a zrozumiteľným spôsobom zahrnuté tieto informácie, pokiaľ sú pre zmluvu relevantné:

...

3. spôsob výpočtu náhrady za predčasné splatenie úveru, pokiaľ má veriteľ v úmysle uplatniť svoje právo na takúto náhradu v prípade predčasného splatenia úveru dlžníkom,

4. prístup dlžníka k mimosúdному mechanizmu vybavovania sťažností a zaistenia nápravy a prípadne podmienky takéhoto prístupu.

...

§ 12 Prepojené zmluvy a pomoc pri financovaní za odplatu

(1) § 1 až 11 sa analogicky uplatnia na zmluvy o odplatnej pomoci pri financovaní uvedené v § 506 ods. 1 BGB. V prípade takýchto zmlúv, ako aj zmlúv o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú naviazané na inú zmluvu v súlade s § 358 BGB alebo v ktorých sú tovary alebo služby špecifikované v súlade s § 360 ods. 2 druhou vetou BGB,

1. predzmluvné informácie musia obsahovať, a to aj v prípade uvedenom v § 5, predmet a cenu v hotovosti,

2. zmluva musí obsahovať

- a) predmet a cenu v hotovosti, ako aj
- b) informácie o právach vyplývajúcich z § 358 a § 359 alebo § 360 BGB a o podmienkach výkonu týchto práv.

Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje nápadné a jasne formulované zmluvné ustanovenie, ktoré v prípade všeobecných spotrebiteľských úveroch zodpovedá vzoru uvedenému v prílohe 7 a v prípade hypotekárnych spotrebiteľských úverov vzoru v prílohe 8, toto ustanovenie v prípade prepojených zmlúv a transakcií podľa § 360 ods. 2 druhej vety BGB spĺňa požiadavky uvedené v bode 2 písm. b) druhej vety.

...“

Občiansky súdny poriadok

45 § 348a Zivilprozessordnung (Občiansky súdny poriadok) stanovuje:

„(1) Ak pôvodná príslušnosť samosudcu podľa článku 348 ods. 1 nie je dôvodná, občianskoprávny senát uznesením postúpi vec na rozhodnutie jednému zo svojich členov, pokiaľ

1. vec nevykazuje osobitné skutkové alebo právne ťažkosti,
2. nejde o vec zásadného významu a
3. vo veci samej ešte nebola preskúmaná pred senátom na hlavnom pojednávaní, pokiaľ medzitým nebol vydaný predbežný rozsudok, čiastočný rozsudok alebo prechodný rozsudok.

(2) Samosudca postúpi vec občianskoprávnemu senátu, aby vo veci začal konať samotný tento senát, ak

1. z podstatnej zmeny procesnej situácie vplynú osobitné skutkové alebo právne ťažkosti veci alebo zásadný význam veci, alebo
2. účastníci konania o to jednomyseľne požiadajú.

Senát vec prevezme, ak sú splnené podmienky stanovené v bode 1 prvej vete. Po vypočutí účastníkov konania vydá v tejto súvislosti svoje rozhodnutie formou uznesenia. Opätovné postúpenie veci samosudcovi je vylúčené.

(3) Opravný prostriedok nesmie byť založený na postúpení, predložení alebo prevzatí, ku ktorému došlo alebo ktoré bolo opomenuté.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-38/21

- 46 Zamestnanec autorizovaného predajcu automobilovej značky BMW, ktorého priestory navštívil VK, žalobca vo veci samej, ponúkol tomuto žalobcovi, ako sprostredkovateľ úverov pre BMW Bank, motorové vozidlo na lízing. Tento zamestnanec vypočítal jednotlivé prvky lízingu a prediskutoval s VK dĺžku jeho trvania, ako aj výšku počiatočnej platby a mesačných splátok, ktoré bude treba zaplatiť v prípade uzavretia lízingovej zmluvy. Zamestnanec bol oprávnený poskytovať informácie o plánovanej zmluve, ktorej znaky poznal, a odpovedať na otázky potenciálnych zákazníkov. Naproti tomu nebol oprávnený uzavrieť lízingovú zmluvu medzi BMW Bank a spotrebiteľmi, ktorí sa na neho obrátili. VK predložil tomuto predajcovi písomnú žiadosť o uzavretie lízingovej zmluvy s bankou BMW Bank týkajúcej sa motorového vozidla určeného na súkromné použitie. Táto žiadosť bola následne postúpená tejto banke, ktorá ju pred schválením preskúmala.
- 47 Dňa 10. novembra 2018 tak VK s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie uzavrel lízingovú zmluvu s bankou BMW Bank týkajúcu sa motorového vozidla určeného na súkromné použitie.
- 48 Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že BMW Bank obstarala vozidlo so špecifikáciami poskytnutými VK a že zostala vlastníkom vozidla počas celej doby trvania zmluvy.
- 49 Lízingová zmluva bola založená na tom, že BMW Bank poskytla úver podliehajúci zmluvnej úrokovej sadzbe vo výške 3,49 % ročne počas celej doby trvania lízingovej zmluvy, pričom ročná percentuálna miera nákladov bola 3,55 %. Vzhľadom na skutočnosť, že táto zmluva bola uzavretá na dobu 24 mesiacov bez toho, aby bol VK povinný odkúpiť vozidlo na konci tohto obdobia, bolo stanovené, že VK zaplatí celkovo len sumu 12 486,80 eura zodpovedajúcu počiatočnej platbe vo výške 4 760 eur, ktorá mala byť vyplatená na začiatku lízingového obdobia, najneskôr pri odovzdaní vozidla, ako aj 24 mesačným splátkam vo výške 321,95 eura. Okrem toho bolo dohodnuté, že VK musí dodržať ročný limit najjazdených kilometrov vo výške 10 000 kilometrov a že je povinný zaplatiť pri vrátení vozidla sumu 7,37 centov za každý ďalší najjazdený kilometer, pričom za každý nevyužitý kilometer mu malo byť vrátených 4,92 centov. VK bol navyše povinný nahradiť zníženie hodnoty vozidla, ak by sa pri jeho vrátení zistilo, že stav vozidla nezodpovedá jeho veku a dohodnutému počtu najjazdených kilometrov. Napokon uvedená zmluva stanovila, že VK musí uzavrieť komplexné poistenie tohto vozidla, uplatňovať voči tretím osobám nároky vo veciach zodpovednosti za vady a znášať riziko straty, poškodenia a iného znehodnotenia.
- 50 VK zaplatil akontáciu a prevzal vozidlo pred platením mesačných splátok stanovených v lízingovej zmluve od januára 2019.
- 51 Listom z 25. júna 2020 VK oznámil, že chce odstúpiť od lízingovej zmluvy v súlade s ustanoveniami nemeckého práva.
- 52 V konaní na Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg, Nemecko), vnútroštátnom súde, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, VK zastáva názor, že k tomuto poslednému uvedenému dátumu ešte nezačala plynúť štrnásťdňová lehota na odstúpenie od zmluvy stanovená týmto právom, pričom sa v tejto súvislosti odvoláva najmä na nedostatočnosť a nečitateľnosť povinných informácií, ktoré mu mali byť poskytnuté podľa uvedeného práva. Okrem toho sa VK domnieva, že lízingovú zmluvu treba považovať za zmluvu uzavretú na diaľku a/alebo zmluvu uzavretú mimo prevádzkových priestorov, takže má v každom prípade právo na odstúpenie od

zmluvy stanovené nemeckým právom pre tento typ zmlúv. VK v tomto ohľade poznamenáva, že nemal možnosť požiadať o vysvetlenia ani získať povinné informácie od banky BMW Bank, keďže žiadny jej zamestnanec alebo zástupca nebol prítomný vo fáze prípravy uzavretia zmluvy, ktorá prebiehala v priestoroch autorizovaného predajcu automobilov.

- 53 BMW Bank zase spochybňuje predovšetkým existenciu práva na odstúpenie od zmluvy z dôvodu, že pravidlá odstúpenia od zmluvy týkajúce sa zmlúv o spotrebiteľskom úvere sa nevzťahujú na také lízingové zmluvy, ako je zmluva dotknutá vo veci samej. Okrem toho v lízingovej zmluve, ktorú uzavrela s VK, ho riadne oboznámila so všetkými povinnými informáciami stanovenými v nemeckom práve. Konkrétne informácia o práve na odstúpenie od zmluvy veľmi presne zodpovedá zákonnému stanovenému vzoru obsahujúcemu informácie o práve na odstúpenie od zmluvy (ďalej len „zákonom stanovený vzor“), takže túto informáciu treba v súlade s týmto právom považovať za presnú. BMW Bank sa navyše domnieva, že zmluvu nemožno kvalifikovať ako zmluvu uzavretú na diaľku, keďže VK bol v osobnom kontakte so sprostredkovateľom úveru, ktorý bol schopný ho informovať o ponúkanej službe. Nejde ani o zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov, keďže sprostredkovateľa úveru treba považovať za konajúceho v mene alebo na účet obchodníka.
- 54 Vnútroštátny súd v prvom rade uvádza, že nemecká judikatúra až donedávna vychádzala zo zásady, že v prípade takých lízingových zmlúv, ako je zmluva dotknutá vo veci samej, existovalo právo na odstúpenie od zmluvy na základe analogického uplatnenia vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa zmlúv, ktorými obchodník poskytuje spotrebiteľovi odklad platby za odplatu alebo inú odplatnú pomoc pri financovaní.
- 55 V rozsudku z 24. februára 2021 však Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) konštatoval, že túto analógiu nemožno prijať z dôvodu vôle nemeckého zákonodarcu neuznať právo na odstúpenie od zmluvy existujúce z titulu pomoci pri financovaní v prípade takých lízingových zmlúv, ako je zmluva dotknutá vo veci samej. Podľa tohto súdu má takýto prístup oporu v práve Únie, pretože smernica 2008/48 sa podľa jej článku 2 ods. 2 písm. d) neuplatňuje na zmluvy o nájme alebo lízingové zmluvy (leasing), v rámci ktorých nie je stanovené, že nájomca odkúpi predmet zmluvy ani v samotnej zmluve, ani v inej samostatnej zmluve.
- 56 Vnútroštátny súd si však kladie otázku, či taká lízingová zmluva týkajúca sa motorového vozidla, o akú ide vo veci samej, patrí do pôsobnosti smernice 2008/48 alebo prípadne do pôsobnosti smerníc 2011/83 a 2002/65, pričom v tejto poslednej súvislosti sa Súdneho dvora predovšetkým pýta, či takúto zmluvu možno kvalifikovať ako zmluvu týkajúcu sa „finančných služieb“ v zmysle jednej z týchto dvoch posledných uvedených smerníc.
- 57 V druhom rade sa vnútroštátny súd v prípade, že by takáto lízingová zmluva patrila do pôsobnosti smernice 2008/48, po prvé pýta, či je s touto smernicou zlučiteľná vnútroštátna právna úprava, ktorá zavádza zákonnú domnienku, podľa ktorej si obchodník splní svoju povinnosť informovať spotrebiteľa o jeho práve na odstúpenie od zmluvy, ak v zmluve odkáže na vnútroštátne ustanovenia, ktoré samy odkazujú na zákonom stanovený vzor. Okrem toho si kladie otázku, či sa v prípade zápornej odpovede na túto otázku musí upustiť od uplatnenia tejto právnej úpravy.
- 58 Po druhé, ak by nebolo potrebné upustiť od uplatnenia takejto právnej úpravy, vnútroštátny súd sa pýta na informácie, ktoré je obchodník povinný uvádzať v zmluvách o úvere podľa článku 10 ods. 2 písm. p), l) a t) smernice 2008/48, ako aj na okamih, kedy začína plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy v prípade nesprávneho uvedenia takýchto povinných informácií.

- 59 Pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48, Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) zastáva názor, že v rozsahu, v akom taká lízingová zmluva, o akú ide vo veci samej, stanovuje, že v prípade predčasného splatenia úveru v dôsledku uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy sa platí úrok za deň vo výške 0,00 eura za obdobie od odovzdania vozidla do jeho vrátenia, je spotrebiteľ dostatočne informovaný o tom, že veriteľ sa vzdáva svojho nároku na denné úroky za toto obdobie. Vnútroštátny súd sa zase domnieva, že keďže v lízingovej zmluve sa uvádza aj ročná úroková sadzba úveru vo výške 3,49 %, takto zvolená formulácia by mohla byť v rozpore s požiadavkou jasnosti a stručnosti uvedenou v tomto ustanovení, a to tým skôr, že článok 14 ods. 3 písm. b) tejto smernice stanovuje, že úroky sa vypočítajú na základe úrokovej sadzby úveru dohodnutej medzi zmluvnými stranami.
- 60 Pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48, podľa Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) postačuje, aby také zmluvné ustanovenie, aké je použité v lízingovej zmluve dotknutej vo veci samej, uvádzalo, že úroková sadzba uplatniteľná v prípade oneskorených platieb sa určuje na základe určitého percentuálneho podielu vo vzťahu k referenčnej úrokovej sadzbe uvedenej v zákonom ustanovení, na ktoré táto zmluva odkazuje. Vnútroštátny súd si však kladie otázku, či by nebolo vhodnejšie uvádzať uplatniteľnú sadzbu v absolútnej hodnote, teda ako konkrétny percentuálny podiel.
- 61 Okrem toho, pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 písm. t) smernice 2008/48, Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) zastáva názor, že v rámci takého zmluvného ustanovenia, aké je obsiahnuté v lízingovej zmluve dotknutej vo veci samej, zjavne nie je nevyhnutné uvádzať v tejto zmluve všetky podmienky prípustnosti prípadnej sťažnosti zákazníka, keďže postačuje odkaz na pravidlá upravujúce mediačné konanie. Vnútroštátny súd sa zase domnieva, že v samotnej zmluve by mali byť uvedené všetky formálne podmienky prístupu k mediačnému konaniu.
- 62 Okrem toho, pokiaľ ide o lehotu na odstúpenie od zmluvy, treba určiť, či začatie plynutia tejto lehoty bráni iba absencia povinných informácií v takej lízingovej zmluve, o akú ide vo veci samej, alebo či môže mať takýto účinok aj uvedenie nesprávnych informácií v tejto zmluve.
- 63 Po tretie sa vnútroštátny súd pýta, či uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2008/48 možno kvalifikovať ako zneužívajúce alebo či môže podliehať zániku práva.
- 64 Pokiaľ ide na jednej strane o otázku zániku práva, vnútroštátny súd uvádza, že podľa jeho názoru je sporné, či môže zaniknúť uplatnenie práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, a to tým skôr, že na to neexistuje právny základ.
- 65 Z článku 14 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2008/48 konkrétne vyplýva, že právo na odstúpenie od zmluvy nie je časovo obmedzené, ak spotrebiteľ nedostane informácie stanovené v článku 10 smernice 2008/48, pričom obchodník má možnosť kedykoľvek vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy poskytnutím týchto informácií. Právo na odstúpenie od zmluvy sa navyše netýka len individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale aj všeobecnejších cieľov, akými sú predchádzanie nadmernému zadlženiu a posilnenie stability finančných trhov.
- 66 Pokiaľ ide na druhej strane o otázku zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy, vnútroštátny súd uvádza, že podľa nedávnej judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) treba na to, aby bolo možné dospieť k záveru o takomto zneužívajúcom uplatnení, zohľadniť v rámci celkového posúdenia určité okolnosti, konkrétne okrem iného, že spotrebiteľ mohol jasne zistiť, že chybná informácia, ktorá nie je v súlade so zákonom stanoveným vzorom, bola pre neho

nepodstatná, že prvýkrát sa odvolával na nesúlad informácií o práve na odstúpenie od zmluvy so zákonom stanoveným vzorom až v štádiu konania o kasačnom opravnom prostriedku alebo že uplatnil právo na odstúpenie od zmluvy po tom, čo používal vozidlo v súlade s jeho účelom, pričom sa domnieval, že nebude musieť platiť obchodníkovi náhradu.

- 67 V podstate z tých istých dôvodov, aké sú uvádzané v súvislosti so zánikom práva, sa však vnútroštátny súd domnieva, že právo na odstúpenie od zmluvy nemožno obmedziť z dôvodu, že toto právo bolo uplatnené zneužívajúcim spôsobom.
- 68 V treťom rade, ak by taká lízingová zmluva týkajúca sa motorového vozidla, o akú ide vo veci samej, predstavovala zmluvu o finančných službách v zmysle smerníc 2002/65 a 2011/83, vnútroštátny súd sa na účely určenia, či VK môže mať právo na odstúpenie od zmluvy, po prvý pýta, či takáto zmluva má byť kvalifikovaná ako zmluva uzavretá mimo prevádzkových priestorov v zmysle smernice 2011/83, pokiaľ bola uzavretá v obchodných priestoroch osoby, ktorá bola zapojená len do fázy prípravy zmluvy, v prejednávanej veci autorizovaného predajcu automobilov, pričom táto osoba nemala plnú moc na zastupovanie veriteľa na účely uzavretia tejto zmluvy.
- 69 V tejto súvislosti vnútroštátny súd poznamenáva, že hoci je pravda, že smernica 2011/83 sa podľa jej článku 3 ods. 3 písm. d) nevzťahuje na finančné služby, výklad § 312b BGB, ktorý sa týka zmlúv uzavretých mimo prevádzkových priestorov, závisí od výkladu tejto smernice. Keďže totiž táto smernica bola prebratá nad rámec stanovený právom Únie, je v zjavnom záujme Únie, aby sa vykladala jednotne. Ide teda o to, či pôsobenie osôb, ktoré boli zapojené len do fázy prípravy zmluvy ako sprostredkovatelia, možno považovať za konanie v mene alebo na účet obchodníka v zmysle článku 2 bodu 2 smernice 2011/83, a teda aj § 312b ods. 1 druhej vety BGB.
- 70 V prípade, že by taká lízingová zmluva, o akú ide vo veci samej, skutočne predstavovala zmluvu uzavretú mimo prevádzkových priestorov, vnútroštátny súd sa po druhé pýta, či sa na túto zmluvu vzťahuje výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy obsiahnutá v článku 16 písm. l) smernice 2011/83 z titulu poskytovania služieb prenájmu automobilov. V tejto súvislosti odkazuje na rozhodnutie vyššieho nemeckého súdu, podľa ktorého prenájom automobilov zahŕňa len krátkodobý prenájom automobilov, a nie dlhodobé lízingové zmluvy.
- 71 Po tretie sa vnútroštátny súd pýta, stále s cieľom určiť existenciu práva na odstúpenie od zmluvy v prospech VK, či takú lízingovú zmluvu týkajúcu sa motorového vozidla, o akú ide vo veci samej, možno kvalifikovať ako zmluvu na diaľku v zmysle smerníc 2002/65 a 2011/83, keďže spotrebiteľ bol v osobnom kontakte len s osobou zapojenou výlučne do fázy prípravy zmluvy, v prejednávanej veci s autorizovaným predajcom automobilov, pričom táto osoba nemala plnú moc na zastupovanie na účely uzavretia zmluvy a navyše nebola oprávnená túto zmluvu uzavrieť.
- 72 V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že osoby, ktoré sú zapojené len do tejto prípravnej fázy, by nemali byť považované za zástupcov obchodníka, ktorý takúto zmluvu ponúka. Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) však rozhodol, že podmienka výhradného využitia prostriedkov komunikácie na diaľku, ktorá je nevyhnutná na to, aby išlo o predaj na diaľku v zmysle smerníc 2002/65 a 2011/83, nie je splnená, ak je spotrebiteľ v prípravnej fáze uzavretia zmluvy v osobnom kontakte s osobou, ktorá mu z poverenia obchodníka poskytne informácie o tejto zmluve.

73 Za týchto podmienok Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. O fikcii zákonnosti podľa článku 247 § 6 ods. 2 tretej vety a článku 247 § 12 ods. 1 tretej vety EGBGB:

a) Sú článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB v rozsahu, v akom konštatujú, že zmluvné ustanovenia odporujúce ustanoveniam článku 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vyhovujú požiadavkám článku 247 § 6 ods. 2 prvej a druhej vety EGBGB a požiadavkám stanoveným v článku 247 § 12 ods. 1 druhej vete bode 2 písm. b) EGBGB, v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) a článkom 14 ods. 1 smernice [2008/48]?

Ak áno:

b) Vyplýva z práva Únie, najmä z článku 10 ods. 2 písm. p) a článku 14 ods. 1 smernice 2008/48, že článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB sa neuplatnia v rozsahu, v akom konštatujú, že zmluvné ustanovenia odporujúce ustanoveniam článku 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 vyhovujú požiadavkám článku 247 § 6 ods. 2 prvej a druhej vety EGBGB a požiadavkám stanoveným v článku 247 § 12 ods. 1 druhej vete bode 2 písm. b) EGBGB?

Ak je odpoveď na otázku 1 písm. b) záporná:

2. O povinných informáciách podľa článku 10 ods. 2 smernice 2008/48:

a) Má sa článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že výška úroku za deň, ktorú má obsahovať zmluva o úvere, musí matematicky vyplývať zo zmluvne dohodnutej úrokovej sadzby uvedenej v zmluve?

b) Má sa článok 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že sa má v absolútnej hodnote uviesť úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb platná v čase uzavretia zmluvy o úvere, resp. sa má v absolútnej hodnote uviesť aspoň referenčná úroková sadzba (v tomto prípade základná úroková sadzba podľa § 247 BGB), z ktorej sa zvýšením (v tomto prípade o päť percentuálnych bodov podľa § 288 ods. 1 druhej vety BGB) vypočíta platná úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb, a musí byť spotrebiteľ informovaný o referenčnej úrokovej sadzbe (základnej úrokovej sadzbe) a jej premenlivosti?

c) Má sa článok 10 ods. 2 písm. t) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že v texte zmluvy o úvere musia byť uvedené podstatné formálne náležitosti pre prístup k sťažnosti a/alebo prostriedku nápravy v rámci mimosúdneho mechanizmu vybavovania sťažností a/alebo zaistenia nápravy?

Ak je aspoň jedna z odpovedí na vyššie uvedené otázky 2 písm. a) až c) kladná:

d) Má sa článok 14 ods. 1 druhá veta písm. b) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, ak informácie podľa článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 boli poskytnuté úplne a správne?

Ak nie:

e) Aké sú smerodajné kritériá pre začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy napriek neúplným alebo nesprávnym informáciám?

Ak sú odpovede na vyššie uvedené otázky 1 písm. a) a/alebo aspoň jednu z otázok 2 písm. a) až c) kladné:

3. O zániku práva na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice 2008/48:

- a) Podlieha právo na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice 2008/48 zániku?

Ak áno:

- b) Ide v prípade zániku o časové ohraničenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré musí byť upravené v parlamentnom zákone?

Ak nie:

- c) Predpokladá zánik práva zo subjektívneho hľadiska, že spotrebiteľ vedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy alebo je aspoň zodpovedný za to, že o ňom nevedel z dôvodu hrubej nedbanlivosti?

Ak nie:

- d) Bráni možnosť veriteľa dodatočne poskytnúť informácie dlžníkovi podľa článku 14 ods. 1 druhej vety písm. b) smernice 2008/48 a tým vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy, uplatneniu právnej úpravy týkajúcej sa zániku práva na základe dobrej viery?

Ak nie:

- e) Je to v súlade s pevne stanovenými zásadami medzinárodného práva, ktorými sú podľa základného zákona viazané nemecké súdy?

Ak áno:

- f) Ako má nemecký subjekt uplatňujúci právo vyriešiť konflikt medzi záväznými predpismi medzinárodného práva a požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie?

4. O uznaní zneužívajúceho uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice 2008/48:

- a) Môže uplatnenie práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice 2008/48 predstavovať zneužitie práva?

Ak áno:

- b) Ide v prípade uznania zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy o obmedzenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré musí byť upravené v parlamentnom zákone?

Ak nie:

- c) Predpokladá uznanie zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy zo subjektívneho hľadiska, že spotrebiteľ vedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy alebo je aspoň zodpovedný za to, že o ňom nevedel z dôvodu hrubej nedbanlivosti?

Ak nie:

- d) Bráni možnosť veriteľa dodatočne poskytnúť informácie dlžníkovi podľa článku 14 ods. 1 druhej vety písm. b) smernice 2008/48 a tým vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy uznaniu zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy na základe dobrej viery?

Ak nie:

- e) Je to v súlade s pevne stanovenými zásadami medzinárodného práva, ktorými sú podľa základného zákona viazané nemecké súdy?

Ak áno:

- f) Ako má nemecký subjekt uplatňujúci právo vyriešiť konflikt medzi záväznými predpismi medzinárodného práva a požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie?

5. Patria lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov týkajúce sa motorových vozidiel s dobou platnosti približne dva až tri roky, ktoré sa uzatvárajú s vylúčením riadneho práva na vypovedanie zmluvy podľa tlačiva, v prípade ktorých musí spotrebiteľ zabezpečiť kompletne poistenie vozidla, okrem toho musí uplatniť práva vyplývajúce zo zodpovednosti za vady voči tretím osobám (najmä voči predajcovi a výrobcovi vozidla) a navyše znáša riziko straty, poškodenia a iného poklesu hodnoty, do pôsobnosti smernice [2011/83] a/alebo smernice 2008/48... a/alebo smernice [2002/65]? Sú tieto zmluvy zmluvami o úvere v zmysle článku 3 písm. c) smernice 2008/48... a/alebo o zmluvami o finančných službách v zmysle článku 2 bodu 12 smernice 2011/83..., ako aj článku 2 písm. b) smernice 2002/65...?

6. Ak sú lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov týkajúce sa motorových vozidiel – aké sú opísané [v otázke 5] – zmluvami o finančných službách:

a) Považujú sa za nehnuteľné prevádzkové priestory v zmysle článku 2 bodu 9 smernice [2011/83] aj prevádzkové priestory osoby, ktorá za obchodníka pripravuje zmluvy so spotrebiteľmi, ale sama nemá splnomocnenie na uzavretie predmetných zmlúv?

Ak áno:

b) Platí to aj v prípade, že osoba, ktorá pripravuje zmluvu, podniká v inom odvetví a/alebo podľa predpisov týkajúcich sa dohľadu a/alebo občianskoprávných predpisov nie je oprávnená uzatvárať zmluvy o finančných službách?

7. Ak je odpoveď na otázku 6 písm. a) alebo otázku 6 písm. b) záporná:

Má sa článok 16 písm. l) smernice 2011/83... vykladať v tom zmysle, že lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov týkajúce sa motorových vozidiel (aké sú opísané vyššie [v otázke 5]) patria pod túto výnimku?

8. Ak sú lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov týkajúce sa motorových vozidiel – aké sú opísané [v otázke 5] – zmluvami o finančných službách:

a) Ide o zmluvu uzavretú na diaľku v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2002/65... a článku 2 bodu 7 smernice 2011/83... aj v prípade, že pri zmluvných rokovaní existoval osobný kontakt len s jednou osobou, ktorá za obchodníka pripravuje zmluvy so spotrebiteľmi, ale sama nemá splnomocnenie na uzavretie predmetných zmlúv?

Ak áno:

b) Platí to aj v prípade, že osoba, ktorá pripravuje zmluvu, podniká v inom odvetví a/alebo podľa predpisov týkajúcich sa dohľadu a/alebo občianskoprávných predpisov nie je oprávnená uzatvárať zmluvy o finančných službách?“

Vec C-47/21

74 Dňa 12. apríla 2017 uzavrel F. F. s bankou C. Bank zmluvu o úvere v čistej výške 15 111,70 eura, ktorá bola určená na kúpu ojazdeného osobného vozidla na súkromné účely.

75 Autorizovaný predajca automobilov, u ktorého bolo vozidlo kúpené, pôsobil pri príprave a uzatváraní úverovej zmluvy ako sprostredkovateľ banky C. Bank a použil formulár zmluvy o úvere, ktorý mu poskytla táto banka. Kúpna cena tohto vozidla bola podľa zmluvy o úvere 14 880 eur. Po zaplatení akontácie vo výške 2 000 eur, mal byť zostatok vo výške 12 880 eur financovaný prostredníctvom dotknutého úveru.

- 76 Predmetná zmluva stanovuje splácanie úveru v 60 mesačných splátkach v rovnakej výške, ako aj poslednú platbu vo vyššej sume. Vozidlo zakúpené F. F. bolo prevedené na C. Bank ako zábezpeka. Po vyplatení úveru F. F. riadne platil dohodnuté mesačné splátky.
- 77 Dňa 1. apríla 2020 F. F. odstúpil od zmluvy o úvere.
- 78 F. F. zastáva názor, že z dôvodu nejasnosti informácií týkajúcich sa práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré sú obsiahnuté v zmluve o úvere, ako aj nesprávnosti viacerých povinných údajov, ktoré mali byť v tejto zmluve uvedené podľa nemeckého práva, štrnásťdňová lehota na odstúpenie od zmluvy stanovená týmto právom ešte nezačala plynúť. Za týchto podmienok sa predovšetkým domáha vrátenia mesačných splátok, ktoré zaplatil ku dňu odstúpenia od zmluvy, ako aj akontácie, ktorú zaplatil autorizovanému predajcovi, teda celkovo 10 110,11 eura. Zároveň sa domáha určenia, že C. Bank bola v omeškaní s prevzatím vozidla v zmysle § 293 BGB.
- 79 C. Bank navrhuje zamietnuť žalobu, pričom konkrétne tvrdí, že F. F. riadne poskytla všetky povinné informácie, a to najmä prostredníctvom zákonom stanoveného vzoru.
- 80 Vnútroštátny súd sa po prvé pýta, či je so smernicou 2008/48 zlučiteľná vnútroštátna právna úprava, ktorá zavádza zákonnú domnienku, podľa ktorej si obchodník splní svoju povinnosť informovať spotrebiteľa o jeho práve na odstúpenie od zmluvy, ak v zmluve odkáže na vnútroštátne ustanovenia, ktoré samy odkazujú na zákonom stanovený vzor, alebo do tejto zmluvy dokonca vloží informácie prevzaté z tohto vzoru, avšak v rozpore s požiadavkami tejto smernice. Okrem toho si kladie otázku, či sa v prípade konštatovania nezlučiteľnosti s uvedenou smernicou musí upustiť od uplatnenia tejto právnej úpravy.
- 81 V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že aj keby C. Bank použila zákonom stanovený vzor nesprávne, F. F. by nebol oprávnený spochybniť uplatnenie uvedenej zákonnej domnienky, keďže takéto spochybnenie by predstavovalo zneužitie práva podľa kritérií, ktoré stanovil Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor).
- 82 Po druhé sa vnútroštátny súd pýta na informácie, ktoré je obchodník povinný uvádzať v zmluvách o úvere podľa článku 10 ods. 2 písm. l), p), r) a t) smernice 2008/48, ako aj na okamih, kedy začína plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy v prípade nesprávneho uvedenia takýchto povinných informácií.
- 83 Pokiaľ ide najprv o článok 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48 týkajúci sa informácií o práve veriteľa na kompenzáciu a o spôsobe, akým sa táto kompenzácia určí, Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) konštatoval, že veriteľ sa vo vzťahu k takému zmluvnému ustanoveniu, aké je obsiahnuté v zmluve dotknutej vo veci samej, môže obmedziť na to, že vo všeobecnosti uvedie hlavné parametre výpočtu kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru. Vnútroštátny súd si však kladie otázku, či nie je skôr potrebné uvádzať v takej zmluve, o akú ide vo veci samej, presný a pre spotrebiteľa pochopiteľný matematický vzorec. Prípadne by bolo treba tiež určiť, či skutočnosť, že informácie o výpočte kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru uvedené v takejto zmluve sú nedostatočné, môže byť sankcionovaná výlučne zánikom nároku na kompenzáciu, alebo či sa takáto situácia musí považovať za nedostatok informácií, v dôsledku čoho lehota na odstúpenie od zmluvy nezačne plynúť.

- 84 Ďalej, pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 písm. l), p) a t) smernice 2008/48, vnútroštátny súd uvádza rovnaké pochybnosti, aké sú spomenuté v bodoch 59 až 61 tohto rozsudku, pričom spresňuje, že zmluva, ktorú F. F. uzavrel s bankou C. Bank 12. apríla 2017, obsahovala ustanovenia podobné tým, ktoré sú uvedené v týchto bodoch.
- 85 Pokiaľ ide napokon o lehotu na odstúpenie od zmluvy, vnútroštátny súd kladie rovnaké otázky, aké sú uvedené v bode 62 tohto rozsudku.
- 86 Po tretie sa vnútroštátny súd pýta, či právo na odstúpenie od zmluvy môže byť časovo obmedzené v prípade porušenia dobrej viery. Konkrétne sa pýta, či a prípadne za akých podmienok môže právo na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 smernice 2008/48 zaniknúť a či uplatnenie tohto práva možno za určitých okolností považovať za zneužívajúce. V tejto súvislosti vychádza z rovnakých úvah, aké sú uvedené v bodoch 63 až 67 tohto rozsudku.
- 87 Po štvrté sa vnútroštátny súd pýta na uplatnenie práva spotrebiteľa na vrátenie zaplatených mesačných splátok, ak je zmluva o úvere, od ktorej odstúpil, naviazaná na kúpnu zmluvu. Z judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) totiž vyplýva, že ak je zmluva o úvere naviazaná na zmluvu o kúpe osobného vozidla, veriteľ môže odmietnuť vrátenie zaplatených mesačných splátok a prípadne aj akontácie, kým mu toto vozidlo nebude vrátené alebo kým spotrebiteľ nepredloží dôkaz o tom, že toto vozidlo odoslal alebo že uviedol veriteľa do omeškania z prevzatím v zmysle § 293 BGB v nadväznosti na skutočnú ponuku na prevzatie zaslanú do sídla obchodníka.
- 88 Vnútroštátny súd pritom uvádza, že toto vrátenie zaplatených súm môže byť v prípade, že veriteľ spochybnil platnosť odstúpenia od zmluvy, odložené, a to až do právoplatného rozhodnutia súdneho sporu. To vedie k jeho pochybnostiam o zlučiteľnosti tejto povinnosti na predchádzajúce vrátenie veci, ako aj jej procesných dôsledkov s potrebným účinkom práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2008/48. Vozidlo je totiž vo väčšine prípadov nevyhnutné na výkon povolania spotrebiteľa a viaže značný kapitál. Ak by tento spotrebiteľ musel vrátiť vozidlo bez toho, aby vedel, či je odstúpenie od zmluvy skutočne účinné a v akej lehote prípadne dostane od veriteľa dlžné sumy, aby si potom mohol kúpiť náhradnú vec, väčšinou by ho to odradilo od využitia svojho práva na odstúpenie od zmluvy.
- 89 V prípade, že by sa dospelo k záveru, že povinnosť predchádzajúceho vrátenia vozidla nie je zlučiteľná s článkom 14 ods. 1 smernice 2008/48, sa vnútroštátny súd navyše pýta, či má toto ustanovenie priamy účinok, takže by sa muselo upustiť od uplatnenia príslušných vnútroštátnych ustanovení.
- 90 Po piate sa vnútroštátny súd pýta na zlučiteľnosť vnútroštátnych procesných predpisov, ktoré upravujú výkon funkcie samosudcu, s článkom 267 ZFEÚ. Túto otázku vysvetľuje skutočnosť, že vec prejednávaná vnútroštátnym súdom bola postúpená samosudcovi zo strany senátu, ktorý bol poverený touto vecou v rámci tohto súdu, a že návrh na začatie prejudiciálneho konania teda pochádza len od tohto samosudcu.
- 91 V tejto súvislosti vnútroštátny súd vysvetľuje, že je sporné, či je v nemeckom práve samosudca oprávnený podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. Z judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) konkrétne vyplýva, že samosudca porušuje zásadu zákonného sudcu, keď z vlastnej iniciatívy predloží návrh na začatie prejudiciálneho konania, a to z dôvodu, že je povinný postúpiť spor príslušnému kolektívnemu rozhodovaciemu zloženiu, aby si vec prevzalo.

- 92 Vnútroštátny súd pritom zastáva názor, že článok 267 druhý odsek ZFEÚ bráni takejto povinnosti postúpiť príslušnému kolektívnemu rozhodovaciemu zloženiu. Hoci Súdny dvor už rozhodol, že návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný samosudcom je z hľadiska práva Únie prípustný bez ohľadu na to, či boli dodržané vnútroštátne procesné pravidlá, ponechal otvorenú otázku, či sa musí upustiť od uplatnenia vnútroštátneho ustanovenia, ktoré obmedzuje možnosť samosudcu podať návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 93 Okrem toho vnútroštátny súd zdôrazňuje, že táto otázka je relevantná pre rozhodnutie vo veci, ktorú prejednáva, keďže v súbežných konaniach, v ktorých sa samosudca obrátil na Súdny dvor s prejudiciálnymi otázkami, žalované strany na základe vyššie uvedených úvah Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) spochybnili návrhy na začatie prejudiciálneho konania alebo sa domáhali vylúčenia predkladajúceho sudcu z dôvodu zaujatosti, pričom takáto situácia sa môže opakovať v prejednávanej veci.
- 94 Za týchto podmienok Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. O fikcii zákonnosti podľa článku 247 § 6 ods. 2 tretej vety a článku 247 § 12 ods. 1 tretej vety EGBGB:

- a) Sú článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB v rozsahu, v akom konštatujú, že zmluvné ustanovenia odporujúce ustanoveniam článku 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vyhovujú požiadavkám článku 247 § 6 ods. 2 prvej a druhej vety EGBGB a požiadavkám stanoveným v článku 247 § 12 ods. 1 druhej vete bode 2 písm. b) EGBGB, v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) a článkom 14 ods. 1 smernice [2008/48]?

Ak áno:

- b) Vyplýva z práva Únie, najmä z článku 10 ods. 2 písm. p) a článku 14 ods. 1 smernice 2008/48, že článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB sa neuplatnia v rozsahu, v akom konštatujú, že zmluvné ustanovenia odporujúce ustanoveniam článku 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vyhovujú požiadavkám článku 247 § 6 ods. 2 prvej a druhej vety EGBGB a požiadavkám stanoveným v článku 247 § 12 ods. 1 druhej vete bode 2 písm. b) EGBGB?

Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na otázky 1 písm. a) a b):

2. O povinných informáciách podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48]:

[otázku 2 písm. a) vzal vnútroštátny súd späť]

b) O článku 10 ods. 2 písm. r) smernice [2008/48]:

- a. a.) Má sa toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že informácie o kompenzácii za predčasné splatenie v prípade predčasného splatenia úveru uvedené v zmluve o úvere musia byť také presné, aby spotrebiteľ mohol aspoň približne vypočítať výšku pripadajúcej kompenzácie?

(v prípade kladnej odpovede na vyššie uvedenú otázku)

- bb) Bráni článok 10 ods. 2 písm. r) a článok 14 ods. 1 druhá veta smernice [2008/48] vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej v prípade neúplných informácií v zmysle článku 10 ods. 2 písm. r) smernice [2008/48] lehota na odstúpenie od zmluvy predsa začína plynúť uzavretím zmluvy a zaniká len právo veriteľa na kompenzáciu za predčasné splatenie úveru?

- c) Má sa článok 10 ods. 2 písm. l) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že sa má v absolútnej hodnote uviesť úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb platná v čase uzavretia zmluvy o úvere, resp. sa má v absolútnej hodnote uviesť aspoň referenčná úroková sadzba (v tomto prípade základná úroková sadzba podľa § 247 BGB), z ktorej sa zvýšením (v tomto prípade o päť percentuálnych bodov podľa § 288 ods. 1 druhej vety BGB) vypočíta platná úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb, a musí byť spotrebiteľ informovaný o referenčnej úrokovej sadzbe (základnej úrokovej sadzbe) a jej premenlivosti?
- d) Má sa článok 10 ods. 2 písm. t) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že v texte zmluvy o úvere musia byť uvedené podstatné formálne náležitosti pre prístup k sťažnosti a/alebo prostriedku nápravy v rámci mimosúdneho mechanizmu vybavovania sťažností a/alebo zaistenia nápravy?

Ak je aspoň jedna z odpovedí na vyššie uvedené otázky 2 písm. a) až d) kladná:

- e) Má sa článok 14 ods. 1 druhá veta písm. b) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, ak informácie podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48] boli poskytnuté úplne a správne?

Ak nie:

- f) Aké sú rozhodujúce kritériá pre to, že dôjde k začatiu plynutia lehoty na odstúpenie napriek neúplným alebo nesprávnym informáciám?

Ak sú odpovede na vyššie uvedené otázky 1 písm. a) a/alebo aspoň jednu z otázok 2 písm. a) až d) kladné:

3. O zániku práva na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48]:
- a) Podlieha právo na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48] zániku?

Ak áno:

- b) Ide v prípade zániku o časové ohraničenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré musí byť upravené v parlamentnom zákone?

Ak nie:

- c) Predpokladá zánik práva zo subjektívneho hľadiska, že spotrebiteľ vedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy alebo je aspoň zodpovedný za to, že o ňom nevedel z dôvodu hrubej nedbanlivosti?

Ak nie:

- d) Bráni možnosť veriteľa dodatočne poskytnúť informácie dlžníkovi podľa článku 14 ods. 1 druhej vety písm. b) smernice [2008/48] a tým vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy, uplatneniu právnej úpravy týkajúcej sa zániku práva na základe dobrej viery?

Ak nie:

- e) Je to v súlade s pevne stanovenými zásadami medzinárodného práva, ktorými sú podľa základného zákona viazané nemecké súdy?

Ak áno:

- f) Ako má nemecký subjekt uplatňujúci právo vyriešiť konflikt medzi záväznými predpismi medzinárodného práva a požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie?

4. O uznaní zneužívajúceho uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48]:

a) Môže uplatnenie práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48] predstavovať zneužitie práva?

Ak áno:

b) Ide v prípade uznania zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy o obmedzenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré musí byť upravené v parlamentnom zákone?

Ak nie:

c) Predpokladá uznanie zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy zo subjektívneho hľadiska, že spotrebiteľ vedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy alebo je aspoň zodpovedný za to, že o ňom nevedel z dôvodu hrubej neobanlivosti?

Ak nie:

d) Bráni možnosť veriteľa dodatočne poskytnúť informácie dlžníkovi podľa článku 14 ods. 1 druhej vety písm. b) smernice [2008/48] a tým vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy uznaniu zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy na základe dobrej viery?

Ak nie:

e) Je to v súlade s pevne stanovenými zásadami medzinárodného práva, ktorými sú podľa základného zákona viazané nemecké súdy?

Ak áno:

f) Ako má nemecký subjekt uplatňujúci právo vyriešiť konflikt medzi záväznými predpismi medzinárodného práva a požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie?

5. Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na vyššie uvedené otázky 1 až 4:

a) Je v súlade s právom Únie, najmä s právom na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48], ak podľa vnútroštátneho práva v prípade zmluvy o úvere viazanej na kúpnu zmluvu po účinnom uplatnení práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 smernice [2008/48]

a. a.) splatnosť nároku spotrebiteľa na vrátenie zaplatených splátok úveru voči veriteľovi nastane až vtedy, keď spotrebiteľ vydá veriteľovi kúpenú vec alebo preukáže, že túto vec odoslal veriteľovi?

bb) žalobu spotrebiteľa o vrátenie splátok úveru, ktoré zaplatil spotrebiteľ, po vydaní predmetu kúpy treba zamietnuť ako v súčasnosti nedôvodnú, ak sa veriteľ neomeškal s prevzatím predmetu kúpy?

Ak nie:

b) Vyplýva z práva Únie, že sa nemôžu uplatniť vnútroštátne predpisy opísané v písmene a) bode a. a.) a/alebo v písmene a) bode bb)?

Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na vyššie uvedené otázky 1 až 5:

6. Je § 348a ods. 2 bod 1 [Občianskeho súdneho poriadku] v rozsahu, v akom sa toto ustanovenie vzťahuje aj na vydávanie uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 druhého odseku ZFEÚ, v rozpore s oprávnením vnútroštátnych súdov podať návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 druhého odseku ZFEÚ, a preto sa neuplatní na vydávanie uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania?“

Vec C-232/21

- 95 V súlade so svojimi žiadosťami z 30. júna 2017, 28. marca 2017, 26. januára 2019 a 31. januára 2012, uzavreli CR na jednej strane a AY, ML, ako aj BQ na druhej strane zmluvy o úvere, ktoré boli určené na kúpu ojazdených osobných vozidiel na súkromné účely, v príslušnom poradí s bankami Volkswagen Bank a Audi Bank vo veciach, ktoré boli predložené vnútroštátnemu súdu. Čisté sumy úverových zmlúv v príslušnom poradí predstavovali 21 418,66 eura, 28 671,25 eura, 18 972,74 eura a 30 208,10 eura.
- 96 Autorizovaní predajcovia automobilov, u ktorých boli vozidlá kúpené, pôsobili pri príprave a uzatváraní úverových zmlúv ako sprostredkovatelia úverov pre Volkswagen Bank a Audi Bank. Predmetné zmluvy stanovovali splácanie úverov v mesačných splátkach, pričom sumy dotknutých úverov boli zvýšené o sumu týkajúcu sa poistenia pre prípad smrti, invalidity alebo nezamestnanosti. Zmluvy tiež stanovovali poslednú platbu v určitej výške, a pre niektorých aj zaplatenie akontácie zo strany spotrebiteľa.
- 97 CR, AY, ML a BQ odstúpili od svojich úverových zmlúv v príslušnom poradí 31. marca 2019, 13. júna 2019, 16. septembra 2019 a 20. septembra 2020. Ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, prví traja spotrebiteľia ponúkli bankám Volkswagen Bank a Audi Bank prípadné vrátenie vozidla do ich sídla výmenou za súčasné vrátenie uskutočnených platieb. Pokiaľ ide o BQ, ku dňu odstúpenia od zmluvy už na rozdiel od troch ďalších spotrebiteľov v plnej výške splatil úver, ktorý mu bol poskytnutý. Domáhal sa tiež predovšetkým vrátenia zaplatených mesačných splátok po prevode vlastníckeho práva a odovzdaní vozidla.
- 98 Títo štyria spotrebiteľia sa domnievajú, že ich odstúpenie od zmluvy je platné z dôvodu, že štrnásťdňová lehota na odstúpenie od zmluvy stanovená nemeckým právom nezačala plynúť. Neboli im totiž riadne poskytnuté informácie o práve na odstúpenie od zmluvy, ako aj ďalšie povinné informácie.
- 99 Volkswagen Bank a Audi Bank tvrdia, že použitím zákonom stanoveného vzoru riadne poskytli všetky potrebné informácie. V dvoch veciach, ktoré boli predložené vnútroštátnemu súdu, subsidiárne namietajú zánik práva na odstúpenie od zmluvy a zneužívajúce uplatnenie práva dotknutými spotrebiteľmi, keďže oprávnene očakávali, že títo spotrebiteľia si už neuplatnia právo na odstúpenie od zmluvy po tom, čo vozidlá skutočne používali a pravidelne platili mesačné splátky splatné podľa úverových zmlúv. V dvoch ďalších veciach, ktoré boli predložené vnútroštátnemu súdu, tieto banky tvrdia, že nie sú v omeškaní s prevzatím vozidiel podľa § 293 BGB, keďže dotknutí spotrebiteľia im nepredložili skutočnú ponuku na prevzatie v zmysle § 294 BGB.
- 100 V skutkovom a právnom kontexte veľmi podobnom tomu, z ktorého vychádza vec C-47/21, vnútroštátny súd kladie otázky, ktoré sú takmer totožné s otázkami položenými v tejto veci, pričom uvádza v podstate rovnaké odôvodnenie ako odôvodnenie, ktoré bolo zhrnuté v bodoch 80 až 93 tohto rozsudku.
- 101 Pokiaľ ide o otázky týkajúce sa námietky zániku práva a námietky zneužitia práva, vnútroštátny súd spresňuje, že podľa judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) sa tieto námietky musia posudzovať predovšetkým vo vzťahu k zmluvám, ktoré už zmluvné strany v plnom rozsahu splnili.

102 Za týchto podmienok Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. O fikcii zákonnosti podľa článku 247 § 6 ods. 2 tretej vety a článku 247 § 12 ods. 1 tretej vety EGBGB:

a) Sú článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB v rozsahu, v akom konštatujú, že zmluvné ustanovenia odporujúce ustanoveniam článku 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vyhovujú požiadavkám článku 247 § 6 ods. 2 prvej a druhej vety EGBGB a požiadavkám stanoveným v článku 247 § 12 ods. 1 druhej vete bode 2 písm. b) EGBGB, v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) a článkom 14 ods. 1 smernice [2008/48]?

Ak áno:

b) Vyplýva z práva Únie, najmä z článku 10 ods. 2 písm. p) a článku 14 ods. 1 smernice 2008/48, že článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB sa neuplatnia v rozsahu, v akom konštatujú, že zmluvné ustanovenia odporujúce ustanoveniam článku 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vyhovujú požiadavkám článku 247 § 6 ods. 2 prvej a druhej vety EGBGB a požiadavkám stanoveným v článku 247 § 12 ods. 1 druhej vete bode 2 písm. b) EGBGB?

Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na otázky 1 písm. a) a b):

2. O povinných informáciách podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48]:

a) Má sa článok 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že výška úroku za deň, ktorú má obsahovať zmluva o úvere, musí matematicky vyplývať zo zmluvne dohodnutej úrokovej sadzby uvedenej v zmluve?

b) O článku 10 ods. 2 písm. r) smernice [2008/48]:

a. a.) Má sa toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že informácie o kompenzácii za predčasné splatenie v prípade predčasného splatenia úveru uvedené v zmluve o úvere musia byť také presné, aby spotrebiteľ mohol aspoň približne vypočítať výšku pripadajúcej kompenzácie?

[v prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku a. a.)].

bb) Bráni článok 10 ods. 2 písm. r) a článok 14 ods. 1 druhá veta smernice [2008/48] vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej v prípade neúplných informácií v zmysle článku 10 ods. 2 písm. r) smernice [2008/48] lehota na odstúpenie od zmluvy predsa začína plynúť uzavretím zmluvy a zaniká len právo veriteľa na kompenzáciu za predčasné splatenie úveru?

Ak odpoveď na prinajmenšom jednu z predchádzajúcich otázok 2 písm. a) alebo b) bude kladná:

c) Má sa článok 14 ods. 1 druhá veta písm. b) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, ak informácie podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48] boli poskytnuté úplne a správne?

Ak nie:

d) Aké sú rozhodujúce kritériá pre to, že dôjde k začatiu plynutia lehoty na odstúpenie napriek neúplným alebo nesprávnym informáciám?

Ak predchádzajúce otázky 1 písm. a) a/alebo jedna z otázok 2 písm. a) alebo b) budú zodpovedané kladne:

3. O zániku práva na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48]:
- a) Podlieha právo na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48] zániku?

Ak áno:

- b) Ide v prípade zániku o časové ohraničenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré musí byť upravené v parlamentnom zákone?

Ak nie:

- c) Predpokladá zánik práva zo subjektívneho hľadiska, že spotrebiteľ vedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy alebo je aspoň zodpovedný za to, že o ňom nevedel z dôvodu hrubej nedbanlivosti? Platí to aj pri ukončených zmluvách?

Ak nie:

- d) Bráni možnosť veriteľa dodatočne poskytnúť informácie dlžníkovi podľa článku 14 ods. 1 druhej vety písm. b) smernice [2008/48] a tým vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy, uplatneniu právnej úpravy týkajúcej sa zániku práva na základe dobrej viery? Platí to aj v prípade ukončených zmlúv?

Ak nie:

- e) Je to v súlade s pevne stanovenými zásadami medzinárodného práva, ktorými sú podľa základného zákona viazané nemecké súdy?

Ak áno:

- f) Ako má nemecký subjekt uplatňujúci právo vyriešiť konflikt medzi záväznými predpismi medzinárodného práva a požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie?

4. O uznaní zneužívajúceho uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48]:

- a) Môže uplatnenie práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48] predstavovať zneužitie práva?

Ak áno:

- b) Ide v prípade uznania zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy o obmedzenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré musí byť upravené v parlamentnom zákone?

Ak nie:

- c) Predpokladá uznanie zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy zo subjektívneho hľadiska, že spotrebiteľ vedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy alebo je aspoň zodpovedný za to, že o ňom nevedel z dôvodu hrubej nedbanlivosti? Platí to aj pri ukončených zmluvách?

Ak nie:

- d) Bráni možnosť veriteľa dodatočne poskytnúť informácie dlžníkovi podľa článku 14 ods. 1 druhej vety písm. b) smernice [2008/48] a tým vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy uznaniu zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy na základe dobrej viery? Platí to aj v prípade ukončených zmlúv?

Ak nie:

e) Je to v súlade s pevne stanovenými zásadami medzinárodného práva, ktorými sú podľa základného zákona viazané nemecké súdy?

Ak áno:

f) Ako má nemecký subjekt uplatňujúci právo vyriešiť konflikt medzi záväznými predpismi medzinárodného práva a požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie?

Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na vyššie uvedené otázky 1 až 4:

5. a) Je v súlade s právom Únie, ak podľa vnútroštátneho práva v prípade zmluvy o úvere viazanej na kúpnu zmluvu po účinnom uplatnení práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 smernice [2008/48]
- a. a.) splatnosť nároku spotrebiteľa na vrátenie zaplatených splátok úveru voči veriteľovi nastane až vtedy, keď spotrebiteľ vydá veriteľovi kúpenú vec alebo preukáže, že túto vec odoslal veriteľovi?
- bb) žalobu spotrebiteľa o vrátenie splátok úveru, ktoré zaplatil spotrebiteľ, *po* vydaní predmetu kúpy treba zamietnuť ako v súčasnosti nedôvodnú, ak sa veriteľ neomeškal s prevzatím predmetu kúpy? Ak nie:
- b) Vyplýva z práva Únie, že sa nemôžu uplatniť vnútroštátne predpisy opísané v písmene a) bode a. a.) a/alebo v písmene a) bode bb)?

Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na vyššie uvedené otázky 1 až 5:

6. Je § 348a ods. 2 bod 1 [Občianskeho súdneho poriadku] v rozsahu, v akom sa toto ustanovenie vzťahuje aj na vydávanie uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 druhého odseku ZFEÚ, v rozpore s oprávnením vnútroštátnych súdov podať návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 druhého odseku ZFEÚ, a preto sa neuplatní na vydávanie uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania?“

Konanie na Súdnom dvore

- 103 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 22. apríla 2021 boli veci C-38/21 a C-47/21 spojené na spoločné konanie na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj vyhlásenia rozsudku. Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 31. mája 2022 bola vec C-232/21 spojená s uvedenými vecami na účely ústnej časti konania, ako aj vyhlásenia rozsudku.
- 104 Listom z 3. augusta 2021 vnútroštátny súd informoval Súdny dvor, že vo veci C-47/21 bol spor v jednej z dvoch vecí samých vyriešený zmierom, a preto berie späť otázku 2 písm. a) vo veci C-47/21, pričom všetky ostatné otázky v tejto veci ponecháva v platnosti.
- 105 V nadväznosti na doplnenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-38/21 z 24. augusta 2021 bola opätovne otvorená písomná časť konania v spojených veciach C-38/21 a C-47/21.
- 106 Nemecká vláda v súlade s článkom 16 tretím odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie požiadala, aby boli prejednávane veci pridelené na rozhodovanie veľkej komore, čomu Súdny dvor 31. mája 2022 vyhovel.

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

- 107 BMW Bank, C. Bank, Volkswagen Bank a Audi Bank, nemecká vláda, ako aj Európska komisia vyjadrujú pochybnosti o prípustnosti niektorých prejudiciálnych otázok položených vo všetkých troch veciach.

O prvej až štvrtej otázke, ako aj o šiestej otázke vo veci C-38/21

- 108 BMW Bank tvrdí, že prvé štyri otázky vo veci C-38/21 sú neprípustné, keďže je zjavné, že na skutkové okolnosti vo veci samej sa nevzťahuje smernica 2008/48 uvádzaná v týchto otázkach. Táto smernica totiž vylučuje zo svojej pôsobnosti lízingové zmluvy, ktoré nestanovujú povinnosť odkúpenia veci, ktorá je predmetom lízingu. Okrem toho šiesta otázka vo veci C-38/21, ktorá je položená v prípade, že by mala byť taká lízingová zmluva, o akú ide vo veci samej, kvalifikovaná ako zmluva o finančnej službe v zmysle smernice 2011/83, je neprípustná, keďže zmluvy o finančných službách sú z pôsobnosti tejto smernice výslovne vylúčené.
- 109 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v rámci spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi zavedenej článkom 267 ZFEÚ prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby vzhľadom na osobitné okolnosti veci posúdil tak potrebu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na účely prijatia svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť [rozsudok z 21. marca 2023, Mercedes-Benz Group (Zodpovednosť výrobcov vozidiel so zabudovanými rušiacimi zariadeniami), C-100/21, EU:C:2023:229, bod 52 a citovaná judikatúra].
- 110 Z toho vyplýva, že k otázkam týkajúcim sa práva Únie sa viaže prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené [rozsudok z 21. marca 2023, Mercedes-Benz Group (Zodpovednosť výrobcov vozidiel so zabudovanými rušiacimi zariadeniami), C-100/21, EU:C:2023:229, bod 53 a citovaná judikatúra].
- 111 V prejednávanej veci treba zdôrazniť, že vnútroštátny súd podal Súdny dvor svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania v dvoch fázach, a to najprv 30. decembra 2020, pričom pri tejto príležitosti položil prvé štyri otázky, a potom 24. augusta 2021, keď položil ďalšie štyri otázky. V rámci tohto doplnenia svojho pôvodného návrhu na začatie prejudiciálneho konania tento súd spresnil, že sa pýta, ako to vyplýva z piatej otázky, či sa má smernica 2008/48 vzťahovať na takú lízingovú zmluvu, o akú ide vo veci samej. Uviedol tiež, v ktorých prípadoch v závislosti od odpovede, ktorú Súdny dvor v tejto súvislosti poskytne, považuje ešte za relevantné odpovedať na prvé štyri otázky položené 30. decembra 2020.
- 112 Okrem toho, hoci je pravda, že vnútroštátny súd podmienil šiestu otázku vo veci C-38/21 tým, že sa v rámci odpovede na piatu otázku v tejto veci konštatuje, že takú lízingovú zmluvu, o akú ide vo veci samej, možno kvalifikovať ako zmluvu o finančnej službe v zmysle smernice 2011/83, nič to

nemení na tom, že relevantnosť alebo nehypotetická povaha tejto šiestej otázky, a teda aj jej prípustnosť, možno posúdiť len s ohľadom na odpoveď, ktorú Súdny dvor poskytne na piatu otázku.

- 113 Za týchto podmienok prvé štyri otázky vo veci C-38/21, ako aj šiestu otázku v tejto veci nemožno v tomto štádiu považovať za hypotetické, keďže nevyhnutnosť a užitočnosť ich zodpovedania závisí od odpovede poskytnutej na piatu otázku v uvedenej veci.
- 114 V každom prípade treba pripomenúť, že ak nie je zrejmé, ako v prejednávanej veci, že výklad ustanovenia práva Únie nijako nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, námietka založená na neuplatniteľnosti tohto ustanovenia na vec samu nemá vplyv na prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ale patrí do vecného preskúmania otázok (rozsudok z 24. júla 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, bod 66 a citovaná judikatúra).

O tretej otázke písm. e) a f) a štvrtej otázke písm. e) a f), položených vo veciach C-38/21, C-47/21 a C-232/21

- 115 Svojou treťou otázkou písm. e) a f) a štvrtou otázkou písm. e) a f) vo veciach C-38/21, C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta na vzťah medzi právom na odstúpenie od zmluvy stanoveným v článku 14 smernice 2008/48 a pravidlami obyčajového medzinárodného práva v oblasti zániku a zneužitia práva.
- 116 C. Bank, Volkswagen Bank a Audi Bank, ako aj nemecká vláda vyjadrujú pochybnosti o prípustnosti týchto otázok.
- 117 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na to, aby Súdny dvor mohol podať výklad práva Únie, ktorý by bol pre vnútroštátny súd užitočný, musí návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 94 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora obsahovať uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou uplatniteľnou v spore vo veci samej.
- 118 V prejednávanej veci je pravda, že v súlade s ustálenou judikatúrou je Únia pri výkone svojich právomocí povinná dodržiavať medzinárodné právo ako celok nielen vrátane ustanovení medzinárodných dohovorov, ktorými je viazaná, ale aj pravidiel a zásad všeobecného obyčajového medzinárodného práva [rozsudok zo 6. októbra 2020, Komisia/Maďarsko (Vysokoškolská výučba), C-66/18, EU:C:2020:792, bod 87 a citovaná judikatúra].
- 119 Vnútroštátny súd sa však obmedzuje na tvrdenie, že podľa všeobecných zásad medzinárodného práva verejného, ktorými je nemecký súd viazaný v súlade s § 25 ods. 2 základného zákona a medzi ktoré patria zásady zániku práva a dobrej viery, možno považovať právo na odstúpenie od zmluvy za prekludované alebo výkon tohto práva za odporujúci dobrej viere len vtedy, ak spotrebiteľ vedel o svojom práve na odstúpenie od zmluvy alebo o ňom nevedel z dôvodu hrubej nedbanlivosti.
- 120 Vnútroštátny súd tak pritom dostatočne nepreukázal, v akom rozsahu by pravidlá obyčajového medzinárodného práva v oblasti zániku a zneužitia práva mohli byť v rozpore s právom Únie v kontexte sporov medzi súkromnými osobami, ktoré sa týkajú práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 14 smernice 2008/48.

- 121 Za týchto podmienok tretia otázka písm. e) a f) a štvrtá otázka písm. e) a f) vo veciach C-38/21, C-47/21 a C-232/21 nespĺňajú požiadavky článku 94 písm. c) rokovacieho poriadku, a preto sú neprípustné.

O šiestej otázke položenej vo veciach C-47/21 a C-232/21

- 122 Svojou šiestou otázkou položenou vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 267 druhý odsek ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej je samosudca povinný najmä z dôvodu zásadného významu veci, ktorá mu bola predložená, postúpiť túto vec občianskoprávnemu senátu zloženému z troch sudcov a zdržať sa podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru v rámci uvedenej veci.
- 123 C. Bank, Volkswagen Bank a Audi Bank, nemecká vláda, ako aj Komisia sa domnievajú, že tieto otázky sú neprípustné najmä z dôvodu, že odpoveď na ne nie je potrebná na vyriešenie sporov vo veci samej.
- 124 V prejednávanej veci treba vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bodoch 109 a 110 tohto rozsudku konštatovať, že šiesta otázka položená vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa týka výkladu článku 267 druhého odseku ZFEÚ, avšak vnútroštátny súd nevysvetlil dôvody, pre ktoré je výklad tohto ustanovenia nevyhnutný na to, aby mohol rozhodnúť spor, ktorý mu bol predložený. Uviedol totiž len to, že právomoc samosudcu obrátiť sa na Súdny dvor s návrhmi na začatie prejudiciálneho konania by mohla byť spochybnená, pričom v tejto súvislosti uviedol konania v iných veciach, než sú veci, v ktorých boli podané prejednávané návrhy na začatie prejudiciálneho konania, v rámci ktorých boli buď napadnuté uznesenia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania prijaté samosudcom alebo sa namietala zaujatosť samosudcu. Vnútroštátny súd naproti tomu nespresňuje, aký vplyv by malo takéto spochybnenie na rozhodnutia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania alebo prípadne na rozhodnutia, ktorými sa konanie končí. Z rozhodnutí o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania konkrétne nevyplýva, že by tieto rozhodnutia boli v tomto štádiu konania napadnuté opravným prostriedkom, v rámci ktorého by sa tvrdilo, že sú poznačené možnou vadou z dôvodu, že boli prijaté samosudcom.
- 125 Za týchto podmienok je šiesta otázka vo veci C-47/21 a vo veci C-232/21 neprípustná, keďže má hypotetickú povahu.

O veci samej

O piatej otázke vo veci C-38/21

- 126 Svojou piatou otázkou vo veci C-38/21, ktorú treba preskúmať ako prvú, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či lízingová zmluva týkajúca sa motorového vozidla, ktorá stanovuje, že spotrebiteľ nie je povinný odkúpiť vozidlo po skončení platnosti zmluvy, patrí do pôsobnosti smernice 2008/48, smernice 2002/65 alebo smernice 2011/83.
- 127 Na úvod treba pripomenúť, že hoci jedine vnútroštátnemu súdu prislúcha vyjadriť sa ku kvalifikácii zmluvy dotknutej v spore, ktorý mu bol predložený, v závislosti od osobitných okolností veci samej, nič to nemení na tom, že Súdny dvor má právomoc na to, aby z ustanovení

uvedených smerníc vyvodil kritériá, ktoré tento súd musí na tento účel uplatniť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. decembra 2015, Banif Plus Bank, C-312/14, EU:C:2015:794, bod 51 a citovanú judikatúru).

- 128 Vnútroštátnemu súdu navyše nič nebráni, aby požiadal Súdny dvor o rozhodnutie týkajúce sa takejto kvalifikácie, ale za predpokladu, že vnútroštátny súd konštatuje a posúdi skutkové okolnosti nevyhnutné pre túto kvalifikáciu s ohľadom na všetky skutočnosti obsiahnuté v spise, ktoré má k dispozícii (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. decembra 2015, Banif Plus Bank, C-312/14, EU:C:2015:794, bod 52).
- 129 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že ako bolo uvedené v bode 49 tohto rozsudku, zmluva dotknutá vo veci samej stanovuje, že VK sa poskytne úver na to, aby si mohol prenajať na 24 mesiacov a s obmedzeným počtom najazdených kilometrov motorové vozidlo, ktoré BMW Bank obstarala podľa špecifikácií poskytnutých VK, pričom toto vozidlo zostáva vo vlastníctve tejto banky. Počas trvania zmluvy spotrebiteľ znáša riziko straty, poškodenia a iného poklesu hodnoty vozidla a na tento účel musí uzavrieť komplexné poistenie. Je tiež na spotrebiteľovi, aby si uplatňoval práva vyplývajúce zo zodpovednosti za vady voči tretím osobám, najmä voči predajcovi a výrobcovi vozidla. Ani samotná zmluva, ani iná samostatná zmluva neukladá tomuto spotrebiteľovi povinnosť odkúpenia vozidla. Okrem toho spotrebiteľ neručí za zostatkovú hodnotu po uplynutí platnosti zmluvy a je povinný nahradiť stratu hodnoty vozidla len vtedy, ak sa pri vrátení vozidla zistí, že jeho stav nezodpovedá jeho veku alebo že bol prekročený dohodnutý maximálny počet najazdených kilometrov.
- 130 Pokiaľ ide v prvom rade o pôsobnosť smernice 2008/48, treba pripomenúť, že podľa jej článku 2 ods. 1 sa táto smernica vzťahuje na zmluvy o úvere, s výhradou výnimiek stanovených v jej článku 2 ods. 2.
- 131 V súlade s článkom 2 ods. 2 písm. d) smernice 2008/48 sa táto smernica nevzťahuje na zmluvy o nájme alebo lízingové zmluvy, ak samotná zmluva ani iná samostatná zmluva nestanovuje povinnosť odkúpenia predmetu zmluvy, pričom sa takáto povinnosť považuje za existujúcu, ak sa tak rozhodne jednostranne veriteľ.
- 132 V tomto rámci treba určiť, či taká lízingová zmluva, o akú ide vo veci samej, spadá pod pojem „lízingová zmluva“ uvedený v tomto ustanovení, pričom treba spresniť, že ani toto ustanovenie, ani žiadne iné ustanovenie smernice 2008/48 tento pojem nevymedzujú ani neodkazujú na vnútroštátne právo.
- 133 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora z požiadaviek jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a pôsobnosť, si v zásade vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať znenie tohto pojmu s prihliadnutím na kontext a cieľ sledovaný ustanovením, v ktorom je tento pojem použitý (rozsudok z 18. júna 2020, Sparkasse Südholstein, C-639/18, EU:C:2020:477, bod 24 a citovaná judikatúra).
- 134 V bežnom právnom jazyku pojem „lízingová zmluva“ zahŕňa zmluvu, na základe ktorej jedna zo zmluvných strán poskytne úver druhej zmluvnej strane na financovanie používania prenajatej veci, ktorej zostáva vlastníkom, a druhá zmluvná strana môže po skončení zmluvy vec vrátiť alebo

odkúpiť, pričom väčšina výhod a rizík spojených so zákonným vlastníctvom prechádza na túto druhú stranu počas celého trvania zmluvy (pozri analogicky rozsudok zo 16. februára 2012, Eon Aset Menidjunt, C-118/11, EU:C:2012:97, body 37 a 38).

- 135 V prejednávanej veci z charakteristík lízingovej zmluvy dotknutej vo veci samej, ktoré sú pripomenuté v bode 129 tohto rozsudku, vyplýva, že BMW Bank poskytla VK úver na financovanie používania prenajatého vozidla, ktoré táto banka obstarala podľa špecifikácií poskytnutých VK, pričom VK bol po skončení platnosti zmluvy povinný vrátiť vozidlo, keďže nemal povinnosť ho odkúpiť, a zároveň musel znášať väčšinu výhod a rizík spojených s vlastníctvom vozidla počas celého trvania zmluvy. Hoci takáto lízingová zmluva spadá pod pojem „lízing“ v zmysle článku 2 ods. 2 písm. d) smernice 2008/48, je vylúčená z pôsobnosti tejto smernice, keďže neobsahuje žiadnu povinnosť spotrebiteľa odkúpiť predmet zmluvy po jej skončení.
- 136 Pokiaľ ide v druhom rade o pôsobnosť smernice 2002/65, treba pripomenúť, že podľa jej článku 1 ods. 1 cieľom tejto smernice je aproximácia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa poskytovania finančných služieb spotrebiteľom na diaľku. Odôvodnenie 14 uvedenej smernice spresňuje, že táto smernica zahŕňa všetky finančné služby, ktoré môžu byť poskytované na diaľku, s výhradou uplatnenia ustanovení právnych predpisov Únie, ktoré osobitne upravujú niektoré finančné služby.
- 137 Na to, aby zmluva spadala do pôsobnosti smernice 2002/65, musí ísť nielen o „zmluvu na diaľku“ v zmysle článku 2 písm. a) tejto smernice, ale aj o zmluvu, ktorej predmetom je poskytnutie „finančnej služby“ v zmysle článku 2 písm. b) uvedenej smernice, pričom tieto dve podmienky sú kumulatívne.
- 138 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že smernica 2002/65 v zásade úplne harmonizuje aspekty, ktoré upravuje, takže jej znenie sa musí vykladať jednotne pre všetky členské štáty (rozsudok z 18. júna 2020, Sparkasse Südholstein, C-639/18, EU:C:2020:477, bod 23), v súlade so zásadami judikatúry pripomenutými v bode 133 tohto rozsudku.
- 139 Pokiaľ ide o pojem „finančná služba“, článok 2 písm. b) smernice 2002/65 ho vymedzuje ako akúkoľvek službu bankového, úverového, poisťového, osobného dôchodkového, investičného alebo platobného charakteru. Je teda potrebné overiť, či sa taká lízingová zmluva, o akú ide vo veci samej, týka aspoň jednej z oblastí uvedených v článku 2 písm. b) smernice 2002/65.
- 140 Po prvé treba konštatovať, podobne ako uviedol generálny advokát v bode 95 svojich návrhov, že pojem „služba bankového charakteru“ v zmysle tohto ustanovenia sa musí chápať ako služba ponúkaná v rámci obchodnej činnosti, ktorú tradične vykonávajú banky.
- 141 V tejto súvislosti treba uviesť, ako tvrdí nemecká vláda vo svojich písomných pripomienkach, že ponuka takej lízingovej zmluvy týkajúcej sa motorového vozidla, o akú ide vo veci samej, v každom prípade nepatrí do tradičného rozsahu služieb poskytovaných bankovým sektorom, keďže takúto osobitnú službu najčastejšie ponúkajú banky prepojené s výrobcami automobilov alebo spoločnosti špecializujúce sa na lízing automobilov, akými sú požičovne vozidiel.
- 142 Z toho vyplýva, že takáto zmluva sa netýka „služby bankového charakteru“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 2002/65.

- 143 Po druhé, pokiaľ ide o pojem „služba úverového charakteru“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 2002/65, treba konštatovať, že táto smernica neobsahuje definíciu pojmu „úver“.
- 144 V bežnom právnom jazyku však tento pojem označuje poskytnutie peňažnej sumy alebo lehoty či úľavy na financovanie alebo odklad platby zo strany veriteľa v prospech dlžníka, takže zmluvu o úvere treba považovať za zmluvu, na základe ktorej veriteľ poskytuje alebo sa zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi úver vo forme odloženej platby, pôžičky alebo akejkoľvek inej podobnej finančnej pomoci.
- 145 Z toho vyplýva, že zmluva o finančnej službe týkajúca sa úveru sa vyznačuje tým, ako v podstate vyplýva aj z bodov 97 a 100 návrhov generálneho advokáta, že patrí do logiky financovania alebo odkladu platieb s využitím finančných prostriedkov alebo platobných lehôt či úľav, ktoré obchodník poskytol spotrebiteľovi na tento účel.
- 146 V prejednávanej veci, ako bolo uvedené v konaní na Súdnom dvore, taká lízingová zmluva na motorové vozidlo bez povinnosti odkúpenia, o akú ide vo veci samej, obsahuje dva prvky, a to jednak úverový prvok, ktorý sa vyznačuje tým, že banka poskytne spotrebiteľovi úver vo forme platobných úľav, a jednak prvok prenájmu, ktorého cieľom je umožniť spotrebiteľovi používať počas určitého obdobia vozidlo podľa svojho výberu patriace tejto banke ako protihodnotu za zaplatenie zálohy a následných mesačných splátok.
- 147 Za týchto podmienok na účely určenia, či sa takáto zmluva z dôvodu svojej hybridnej povahy týka úveru v zmysle článku 2 písm. b) smernice 2002/65, treba vychádzať, ako uviedol generálny advokát v bode 97 svojich návrhov, z určenia jej hlavného predmetu tak, aby sa overilo, či prvok týkajúci sa úveru prevažuje nad prvkom prenájmu, alebo či je to naopak.
- 148 V tejto súvislosti treba konštatovať, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 100 svojich návrhov, že takáto zmluva sa väčšinou neodlišuje od zmluvy o dlhodobom prenájme vozidla, v rámci ktorej musí spotrebiteľ platiť nájomné ako protihodnotu za právo používať vozidlo, pod podmienkou, že nie je spojená s povinnosťou odkúpenia vozidla na konci doby trvania lízingu, že spotrebiteľ nie je zodpovedný za úplnú amortizáciu nákladov, ktoré poskytovateľovi vozidla vznikli pri jeho obstaraní, a že nenesie riziká spojené so zostatkovou hodnotou vozidla po uplynutí platnosti zmluvy. Povinnosť spotrebiteľa nahradiť stratu hodnoty vozidla len vtedy, ak sa pri vrátení vozidla zistí, že jeho stav nezodpovedá jeho veku alebo že bol prekročený dohodnutý maximálny počet najazdených kilometrov, tiež neumožňuje rozlišovať medzi týmito typmi zmlúv.
- 149 Vzhľadom na to, že hlavný predmet takej lízingovej zmluvy na motorové vozidlo bez povinnosti odkúpenia, o akú ide vo veci samej, sa týka prenájmu tohto vozidla, nemožno takúto zmluvu kvalifikovať ako zmluvu o finančnej službe týkajúcu sa úveru v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 2022/65 v spojení s jej článkom 2 písm. b).
- 150 Po tretie, keďže takáto zmluva zjavne netýka ani „služby poistného, osobného dôchodkového, investičného alebo platobného charakteru“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 2002/65, nemožno ju kvalifikovať ako zmluvu o poskytnutí „finančnej služby“ v zmysle toho istého ustanovenia.
- 151 Keďže nie je splnená jedna z dvoch kumulatívnych podmienok uvedených v bode 137 tohto rozsudku, treba dospieť k záveru, že lízingová zmluva týkajúca sa motorového vozidla, ktorá sa vyznačuje najmä tým, že ani táto zmluva, ani iná samostatná zmluva nestanovujú, že spotrebiteľ je povinný odkúpiť vozidlo po skončení platnosti zmluvy, ako aj tým, že spotrebiteľ nie je

zodpovedný za úplnú amortizáciu nákladov, ktoré poskytovateľovi vozidla vznikli pri jeho obstaraní, ani nenesie riziká spojené so zostatkovou hodnotou vozidla po uplynutí platnosti zmluvy, nepatrí do pôsobnosti smernice 2002/65.

- 152 Pokiaľ ide v treťom rade o pôsobnosť smernice 2011/83, treba pripomenúť, že v súlade s jej článkom 3 ods. 1 sa táto smernica vzťahuje na každú zmluvu uzatvorenú medzi obchodníkom a spotrebiteľom za podmienok a v rozsahu stanovenom v jej ustanoveniach, s výnimkou zmlúv uvedených v odseku 3 tohto článku, akými sú aj zmluvy o finančných službách, ktoré sú vymedzené v článku 2 bode 12 tejto smernice v podstate rovnako ako v článku 2 písm. b) smernice 2002/65 spomenutom v bode 139 tohto rozsudku.
- 153 Lízingovú zmluvu, o akú ide vo veci samej, nemožno analogicky s úvahami uvedenými v bodoch 143 až 149 tohto rozsudku kvalifikovať ako zmluvu o „finančnej službe“ v zmysle článku 2 bodu 12 tejto smernice 2011/83. Nie je však vylúčené, že môže byť kvalifikovaná ako „zmluvu o službách“ v zmysle článku 2 bodu 6 tej istej smernice.
- 154 Pojem „zmluva o službách“, uvedený v poslednom uvedenom ustanovení, je v tejto súvislosti vymedzený široko ako „akákoľvek zmluva, ktorá nie je kúpnu zmluvou a na základe ktorej obchodník poskytne alebo sa zaviazá poskytnúť spotrebiteľovi službu a spotrebiteľ uhradí alebo sa zaviazá uhradiť jej cenu“. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že tento pojem treba chápať tak, že zahŕňa všetky zmluvy, na ktoré sa nevzťahuje pojem „kúpna zmluva“ (rozsudok z 12. marca 2020, Verbraucherzentrale Berlin, C-583/18, EU:C:2020:199, bod 22).
- 155 Lízingová zmluva, o akú ide vo veci samej, ktorou sa obchodník zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi vozidlo ako protihodnotu za platenie splátok bez povinnosti odkúpenia uvedeného vozidla po skončení lízingu, nepredstavuje „kúpnu zmluvu“, ktorá by spočívala v prevode vlastníckeho práva k vozidlu na spotrebiteľa v zmysle článku 2 bodu 5 smernice 2011/83. Keďže táto zmluva nespadá ani do zoznamu výnimiek uvedených v článku 3 ods. 3 tejto smernice, treba sa domnievať, že patrí do pôsobnosti uvedenej smernice ako „zmluva o službách“ v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice.
- 156 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na piatu otázku vo veci C-38/21 odpovedať tak, že článok 2 bod 6 smernice 2011/83 v spojení s jej článkom 3 ods. 1 sa má vykladať v tom zmysle, že lízingová zmluva týkajúca sa motorového vozidla, ktorá sa vyznačuje tým, že ani táto zmluva, ani iná samostatná zmluva nestanovujú, že spotrebiteľ je povinný odkúpiť vozidlo po skončení platnosti zmluvy, patrí do pôsobnosti tejto smernice ako „zmluva o službách“ v zmysle jej článku 2 bodu 6. Naproti tomu takáto zmluva nepatrí do pôsobnosti smernice 2002/65 ani smernice 2008/48.

O šiestej až ôsmej otázke vo veci C-38/21

- 157 Treba poznamenať, že všetky tieto otázky sú položené pre prípad, že by Súdny dvor dospel k záveru, že takú lízingovú zmluvu, o akú ide vo veci samej, treba kvalifikovať ako zmluvu o finančných službách v zmysle smernice 2002/65 a/alebo smernice 2011/83.
- 158 Z úvah uvedených v bodoch 149, 151 a 156 tohto rozsudku pritom vyplýva, že takáto zmluva sa netýka finančných služieb v zmysle týchto smerníc, ale že ju treba kvalifikovať ako „zmluvu o službách“ v zmysle článku 2 bodu 6 smernice 2011/83 v spojení s jej článkom 3 ods. 1.

- 159 Šiesta až ôsma otázka sú tak naďalej relevantné v rozsahu, v akom sa týkajú výkladu ustanovení tejto smernice.
- 160 V tejto súvislosti treba spresniť, že tieto otázky majú v podstate umožniť vnútroštátnemu súdu určiť, či sa VK môže dovoliť práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 9 smernice 2011/83, a to iba v prípade zmlúv uzavretých na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov, alebo či je toto právo vylúčené podľa článku 16 tejto smernice.
- 161 Za týchto podmienok Súdny dvor považuje za užitočné odpovedať najprv na ôsmu otázku týkajúcu sa pojmu „zmluva uzavretá na diaľku“, potom na šiestu otázku týkajúcu sa pojmu „zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov“ a napokon na siedmu otázku týkajúcu sa článku 16 smernice 2011/83.

– O ôsmej otázke vo veci C-38/21

- 162 Svojou ôsmou otázkou vo veci C-38/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 bod 7 smernice 2011/83 vykladať v tom zmysle, že zmluvu o službách v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie, možno považovať za „zmluvu uzavretú na diaľku“ v zmysle prvého z týchto ustanovení, ak bol spotrebiteľ v prípravnej fáze uzavretia zmluvy fyzicky prítomný u sprostredkovateľa oprávneného odpovedať na jeho otázky a zmluvu pripraviť, ale nie ju uzavrieť.
- 163 V tejto súvislosti treba na jednej strane pripomenúť, že článok 2 bod 7 smernice 2011/83 vymedzuje pojem „zmluva uzavretá na diaľku“ ako akúkoľvek zmluvu uzavretú medzi obchodníkom a spotrebiteľom v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku bez súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku, a to až do uzavretia zmluvy vrátane tohto okamihu.
- 164 Zo znenia tohto ustanovenia, najmä z výrazu „až do... vrátane tohto okamihu“, teda vyplýva, že na účely kvalifikácie zmluvy ako „zmluvy uzavretej na diaľku“ sa požiadavka výhradného využitia jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku medzi obchodníkom a spotrebiteľom bez súčasnej fyzickej prítomnosti týchto osôb vzťahuje nielen na uzavretie zmluvy ako takej, ale aj na prípravnú fázu jej uzavretia.
- 165 Na druhej strane z definície pojmu „obchodník“ uvedenej v článku 2 bode 2 smernice 2011/83 vyplýva, že obchodník môže v súvislosti so zmluvami, ktoré patria do pôsobnosti tejto smernice, konať prostredníctvom inej osoby konajúcej v jeho mene alebo z jeho poverenia.
- 166 V tejto súvislosti treba uviesť, že sprostredkovateľ, ktorý je – ako v prejednávanej veci – obchodníkom splnomocnený vypočítava rôzne prvky predmetu zmluvy, prediskutovať so spotrebiteľom zmluvné podmienky, poskytnúť informácie o plánovanej zmluve a odpovedať na otázky tohto spotrebiteľa, ako aj vyplniť, prijať alebo odovzdať písomnú žiadosť uvedeného spotrebiteľa o uzavretie zmluvy s obchodníkom, nevyhnutne koná tak v mene obchodníka, ako aj z jeho poverenia.
- 167 Z úvah uvedených v bodoch 163 až 166 tohto rozsudku vyplýva, že súčasná fyzická prítomnosť spotrebiteľa a sprostredkovateľa konajúceho v mene obchodníka alebo z jeho poverenia v prípravnej fáze uzavretia zmluvy v zásade bráni tomu, aby sa uvedená zmluva mohla považovať za uzavretú výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov diaľkovej komunikácie.

- 168 Ako však vyplýva z odôvodnenia 20 smernice 2011/83, definícia pojmu „zmluva uzavretá na diaľku“ zahŕňa aj situácie, keď spotrebiteľ navštíví prevádzkové priestory iba na účely získania informácií o tovare alebo službe a následné rokovanie a uzatvorenie zmluvy sa uskutoční na diaľku. Naproti tomu zmluva, ktorá sa prerokuje v prevádzkových priestoroch obchodníka a nakoniec sa uzavrie prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku, sa nepovažuje za zmluvu uzavretú na diaľku.
- 169 Ustanovenia smernice 2011/83 týkajúce sa zmlúv uzavretých na diaľku majú v tomto zmysle zabrániť tomu, aby použitie prostriedkov diaľkovej komunikácie viedlo k zníženiu množstva informácií poskytovaných spotrebiteľovi, keďže najmä informácie poskytované pred uzavretím zmluvy na základe článku 6 tejto smernice, ktoré sa týkajú tak zmluvných podmienok a dôsledkov uzatvorenia uvedenej zmluvy umožňujúcich tomuto spotrebiteľovi rozhodnúť sa, či chce s obchodníkom zmluvu uzavrieť, ako aj riadneho plnenia zmluvy, najmä výkonu práv uvedeného spotrebiteľa, majú pre tohto spotrebiteľa zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. januára 2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, body 35 a 36, ako aj citovanú judikatúru, a z 5. mája 2022, Victorinox, C-179/21, EU:C:2022:353, bod 26 a citovanú judikatúru).
- 170 Nie je teda dôvod kvalifikovať ako „zmluvu uzavretú na diaľku“ v zmysle článku 2 bodu 7 smernice 2011/83 zmluvy, ktoré síce boli uzavreté s obchodníkom s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie, ale ktoré boli predmetom rokovania medzi spotrebiteľom a sprostredkovateľom konajúcim v mene obchodníka alebo z jeho poverenia, počas ktorého spotrebiteľ, fyzicky prítomný u tohto sprostredkovateľa, dostal predovšetkým informácie uvedené v článku 6 smernice 2011/83 a mal možnosť uvedenému sprostredkovateľovi položiť otázky týkajúce sa zamýšľanej zmluvy alebo navrhovanej ponuky, aby odstránil akúkoľvek neistotu, pokiaľ ide o rozsah jeho prípadného zmluvného záväzku s obchodníkom.
- 171 Na druhej strane zmluvu uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov diaľkovej komunikácie možno kvalifikovať ako „zmluvu uzavretú na diaľku“ v zmysle článku 2 bodu 7 smernice 2011/83, ak bol spotrebiteľ v prípravnej fáze uzavretia zmluvy fyzicky prítomný u sprostredkovateľa konajúceho v mene obchodníka alebo z jeho poverenia, ktorý sa však obmedzil len na to, že umožnil spotrebiteľovi získať informácie o predmete zmluvy a prípadne prijal žiadosť spotrebiteľa a zaslal ju obchodníkovi bez toho, aby s týmto spotrebiteľom rokoval alebo mu poskytol informácie uvedené v článku 6 tejto smernice.
- 172 Z úvah uvedených v bodoch 46 a 166 tohto rozsudku vyplýva, že medzi VK a sprostredkovateľom oprávneným konať v mene alebo z poverenia banky BMW Bank skutočne prebehla fáza rokovaní, najmä pokiaľ ide o prvky a trvanie lízingu, ako aj výšku počiatočnej platby a určené mesačné splátky, ktoré boli ako informácie uvedené v článku 6 ods. 1 písm. a), e), g) a o) smernice 2011/83 prediskutované medzi týmito dvoma osobami, pričom sprostredkovateľ tiež odpovedal na otázky VK týkajúce sa zamýšľanej zmluvy. S výhradou overenia, či VK dostal v rámci tejto prípravnej fázy v jasnej a zrozumiteľnej forme všetky informácie uvedené v článku 6 tejto smernice, ktoré vykoná vnútroštátny súd, treba preto v súlade s úvahami uvedenými v bode 170 tohto rozsudku konštatovať, že lízingová zmluva dotknutá vo veci samej nie je zmluvou uzavretou na diaľku v zmysle článku 2 bodu 7 smernice 2011/83.
- 173 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na ôsmu otázku vo veci C-38/21 odpovedať tak, že článok 2 bod 7 smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvu o službách v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie nemožno kvalifikovať ako „zmluvu uzavretú na diaľku“

v zmysle prvého z týchto ustanovení, ak uzavretiu zmluvy predchádzala fáza rokovania, ktorá prebehla za súčasnej fyzickej prítomnosti spotrebiteľa a sprostredkovateľa konajúceho v mene obchodníka alebo z jeho poverenia a počas ktorej tento spotrebiteľ dostal od tohto sprostredkovateľa na účely tohto rokovania všetky informácie uvedené v článku 6 uvedenej smernice a mal možnosť uvedenému sprostredkovateľovi klásť otázky týkajúce sa zamýšľanej zmluvy alebo navrhovanej ponuky, aby odstránil akúkoľvek neistotu, pokiaľ ide o rozsah jeho prípadného zmluvného záväzku s obchodníkom.

– O šiestej otázke vo veci C-38/21

- 174 Svojou šiestou otázkou vo veci C-38/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 bod 8 písm. a) smernice 2011/83 vykladať v tom zmysle, že zmluvu o službách v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom možno kvalifikovať ako „zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov“ v zmysle prvého z týchto ustanovení, ak počas prípravnej fázy uzavretia zmluvy s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie spotrebiteľ navštívil prevádzkové priestory sprostredkovateľa, ktorý konal v mene obchodníka alebo z jeho poverenia na účely dojednania tejto zmluvy, avšak pôsobil v inej oblasti činnosti ako tento obchodník.
- 175 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 2 bodom 8 písm. a) smernice 2011/83 je pojem „zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov“ vymedzený predovšetkým ako akákoľvek zmluva medzi obchodníkom a spotrebiteľom uzatvorená za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka. Podľa článku 2 bodu 9 tejto smernice je pojem „prevádzkové priestory“ vymedzený ako akékoľvek nehnuteľné maloobchodné priestory, kde obchodník vykonáva trvalo svoju činnosť, alebo akékoľvek hnutelne maloobchodné priestory, kde obchodník zvyčajne vykonáva svoju činnosť.
- 176 Článok 2 bod 2 smernice 2011/83 stanovuje, že „obchodník“ môže konať prostredníctvom inej osoby konajúcej v jeho mene alebo z jeho poverenia. Okrem toho z odôvodnenia 22 tejto smernice vyplýva, že prevádzkové priestory sprostredkovateľa by sa mali považovať za obchodné priestory v zmysle tejto smernice, teda za prevádzkové priestory obchodníka v zmysle článku 2 bodu 9 uvedenej smernice.
- 177 Zo znenia všetkých týchto ustanovení s prihliadnutím na toto odôvodnenie teda vyplýva, že ak sa spotrebiteľ sám od seba dostaví do prevádzkových priestorov sprostredkovateľa konajúceho v mene obchodníka alebo z jeho poverenia a rokuje tam o zmluve pred jej uzavretím s obchodníkom prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie, táto zmluva nepredstavuje „zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov“ v zmysle článku 2 ods. 8 písm. a) smernice 2011/83, a to aj keď spotrebiteľ navštívi len prevádzkové priestory sprostredkovateľa.
- 178 Tento výklad je podporený cieľom sledovaným ustanoveniami smernice 2011/83 týkajúcimi sa zmlúv uzatváraných mimo prevádzkových priestorov, ktorým je, ako vyplýva z odôvodnení 21 a 37 tejto smernice, chrániť spotrebiteľa pred rizikom, že bude vystavený psychologickému tlaku alebo momentu prekvapenia, ak sa nachádza mimo prevádzkových priestorov obchodníka (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. augusta 2018, Verbraucherzentrale Berlin, C-485/17, EU:C:2018:642, bod 33).

- 179 V tomto kontexte Súdny dvor už rozhodol, že ak normotvorca Únie v zásade stanovil právo na odstúpenie od zmluvy s cieľom chrániť spotrebiteľa, pokiaľ ide o zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov, v prípadoch, keď sa spotrebiteľ v čase uzavretia zmluvy nenachádza v priestoroch trvalo alebo zvyčajne využívaných obchodníkom, je to tak preto, lebo sa domnieval, že uvedený spotrebiteľ môže očakávať, že ho obchodník osloví len vtedy, keď sám od seba príde do priestorov trvalo alebo zvyčajne využívaných týmto obchodníkom, takže nemôže prípadne neskôr dôvodne tvrdiť, že bol ponukou uvedeného obchodníka prekvapený (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. augusta 2018, Verbraucherzentrale Berlin, C-485/17, EU:C:2018:642, bod 34).
- 180 Inak to pritom nemôže byť ani v prípade, ak takýto spotrebiteľ sám od seba príde do prevádzkových priestorov sprostredkovateľa, ktorý koná podľa všetkého v mene obchodníka alebo z jeho poverenia, a to nezávisle od toho, či je tento sprostredkovateľ oprávnený konať len na účely dojednávania zmluvy, a nie na účely jej uzavretia. V takom prípade prevádzkové priestory sprostredkovateľa musia byť považované za prevádzkové priestory obchodníka v zmysle článku 2 bodu 8 písm. a) smernice 2011/83 v spojení s odôvodnením 22 tejto smernice.
- 181 V prípade, že sprostredkovateľ je sám obchodníkom, ktorého činnosť patrí do iného odvetvia ako činnosť obchodníka, v mene alebo z poverenia ktorého koná, je však na účely takéhoto prirovnania rozhodujúce to, či priemerný spotrebiteľ, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, môže alebo nemôže očakávať, že keď navštívi prevádzkové priestory uvedeného sprostredkovateľa, bude oslovený s obchodnou ponukou zo strany tohto sprostredkovateľa na účely rokovania a následne uzavretia zmluvy na diaľku, ktorá spadá do oblasti činnosti obchodníka, v mene alebo z poverenia ktorého tento sprostredkovateľ koná (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. augusta 2018, Verbraucherzentrale Berlin, C-485/17, EU:C:2018:642, body 43 a 44).
- 182 Za týchto okolností bude prináležať vnútroštátnemu súdu, aby overil, či VK pri návšteve prevádzkových priestorov autorizovaného predajcu automobilov mohol z pohľadu priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, očakávať, že bude oslovený s obchodnou ponukou zo strany tohto predajcu na účely dojednávania a uzavretia lízingovej zmluvy s bankou BMW Bank, a tiež či mohol ľahko pochopiť, že uvedený predajca konal v mene obchodníka alebo z jeho poverenia.
- 183 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na šiestu otázku položenú vo veci C-38/21 odpovedať tak, že článok 2 bod 8 písm. a) smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvu o službách v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom nemožno kvalifikovať ako „zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov“ v zmysle prvého z týchto ustanovení, ak počas prípravnej fázy uzavretia zmluvy s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie spotrebiteľ navštívil prevádzkové priestory sprostredkovateľa, ktorý konal v mene obchodníka alebo z jeho poverenia na účely dojednávania tejto zmluvy, ale pôsobil v inej oblasti činnosti ako tento obchodník, pod podmienkou, že tento spotrebiteľ mohol ako priemerný spotrebiteľ, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, očakávať, že keď navštívi prevádzkové priestory sprostredkovateľa, bude oslovený s obchodnou ponukou zo strany tohto sprostredkovateľa na účely dojednávania a uzavretia zmluvy o službách s obchodníkom, a tiež mohol ľahko pochopiť, že uvedený sprostredkovateľ konal v mene tohto obchodníka alebo z jeho poverenia.

– O siedmej otázke vo veci C-38/21

- 184 Svojou siedmou otázkou vo veci C-38/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 16 písm. l) smernice 2011/83 vykladať v tom zmysle, že výnimku z práva na odstúpenie od zmluvy stanovenú v tomto ustanovení pre zmluvy uzavreté na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov, ktoré patria do pôsobnosti tejto smernice a ktoré sa týkajú služieb prenájmu automobilov s konkrétnym dátumom alebo lehotou na plnenie, možno uplatniť voči spotrebiteľovi, ktorý na dobu 24 mesiacov uzavrel s obchodníkom lízingovú zmluvu na motorové vozidlo kvalifikovanú ako zmluva o službách uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov v zmysle uvedenej smernice.
- 185 Na úvod treba spresniť, že odpoveď Súdneho dvora na túto otázku bude relevantná iba v prípade, že by vnútroštátny súd vzhľadom na odpoveď na ôsmu a šiestu otázku vo veci C-38/21 kvalifikoval lízingovú zmluvu dotknutú vo veci samej ako zmluvu uzavretú na diaľku alebo zmluvu uzavretú mimo prevádzkových priestorov v zmysle smernice 2011/83.
- 186 Na základe tohto spresnenia treba pripomenúť, že články 9 až 15 tejto smernice priznávajú spotrebiteľovi právo na odstúpenie od zmluvy uzavretej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov v zmysle článku 2 bodov 7 a 8 uvedenej smernice a stanovujú podmienky, ako aj spôsoby uplatnenia tohto práva.
- 187 Článok 16 tej istej smernice však stanovuje výnimky z tohto práva na odstúpenie od zmluvy, okrem iného v prípade poskytovania služieb prenájmu automobilov uvedenom v bode l) tohto článku, ak zmluva stanovuje konkrétny dátum alebo lehotu plnenia.
- 188 Treba teda určiť, či sa taká lízingová zmluva na motorové vozidlo uzavretá na dobu 24 mesiacov, o akú ide vo veci samej, vzťahuje na „poskytnutie... služieb... prenáj[mu] automobilov [s konkrétnym dátumom alebo lehotou na plnenie]“ v zmysle článku 16 písm. l) smernice 2011/83. Vzhľadom na neexistenciu odkazu na právo členských štátov si tento pojem v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 133 tohto rozsudku vyžaduje autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať znenie tohto pojmu s prihliadnutím na kontext a cieľ sledovaný týmto ustanovením.
- 189 Okrem toho podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora, ak sa pojmy, ktorých výklad treba podať, nachádzajú v ustanovení, ktoré predstavuje výnimku zo zásady, alebo konkrétnejšie z pravidiel práva Únie, ktorých cieľom je ochrana spotrebiteľov, musia byť vykladané reštriktívne [pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. marca 2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, bod 21, a zo 14. mája 2020, NK (Projekt individuálneho domu), C-208/19, EU:C:2020:382, bod 40]. Neznamená to však, že sa pojmy použité na vymedzenie tohto odchylného režimu majú vykladať spôsobom, ktorý by ho zbavoval účinkov. Výklad týchto pojmov musí byť totiž v súlade s cieľmi sledovanými týmto režimom (rozsudok z 30. septembra 2021, Icade Promotion, C-299/20, EU:C:2021:783, bod 31 a citovaná judikatúra).
- 190 Pokiaľ ide v prvom rade o znenie článku 16 písm. l) smernice 2011/83, treba konštatovať, že služby prenájmu automobilov uvedené v tomto ustanovení sa vyznačujú tým, že spotrebiteľovi je v určitý deň alebo na určité obdobie poskytnuté motorové vozidlo ako protihodnota za úhradu nájomného alebo mesačných splátok (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 10. marca 2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, bod 27).

- 191 Ako bolo pritom uvedené v bode 148 tohto rozsudku, hlavným účelom takej lízingovej zmluvy, o akú ide vo veci samej, je umožniť spotrebiteľovi používať vozidlo počas konkrétnej lehoty na plnenie, v prejednávanej veci 24 mesiacov, ako protihodnotu za mesačné platby peňažných súm počas celého tohto obdobia. Hoci je pravda, že takáto zmluva obsahuje aj úverový prvok, znenie článku 16 písm. l) smernice 2011/83 v rozsahu, v akom sa všeobecne týka „poskytnutia služieb prenájmu automobilov“, neumožňuje domnievať sa, a to ani s prihliadnutím na judikatúru uvedenú v bode 189 tohto rozsudku, že normotvorca Únie chcel vylúčiť z pôsobnosti tohto ustanovenia lízingové zmluvy týkajúce sa motorového vozidla.
- 192 Konkrétne okolnosť, že článok 16 písm. l) smernice 2011/83 vyžaduje ako podmienku, že zmluva o prenájme vozidla stanovuje „konkrétny“ dátum alebo lehotu na plnenie, neumožňuje dospieť k záveru, že normotvorca Únie mal na mysli len zmluvy o krátkodobom prenájme. Pojem „konkrétny“ sa totiž môže vzťahovať aj na zmluvy o prenájme na dlhšiu dobu, akou je doba 24 mesiacov, pokiaľ je táto doba dostatočne presne špecifikovaná v zmluve.
- 193 Pokiaľ ide v druhom rade o kontext, do ktorého patrí uvedené ustanovenie, je pravda, že iné kategórie služieb než prenájom automobilov, ktoré sú v ňom uvedené, konkrétne ubytovacie služby na iný ako obytný účel, preprava tovaru, stravovacie služby, ako aj služby súvisiace s činnosťami v rámci voľného času, sa spravidla poskytujú *ad hoc* alebo na relatívne krátke obdobie. Z článku 16 písm. l) smernice 2011/83 však nevyplýva existencia žiadneho konkrétneho časového obmedzenia, ktoré by umožňovalo domnievať sa, že výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy, ktorú toto ustanovenie zavádza, by sa mohla vzťahovať len na zmluvy o prenájme automobilov uzavreté na určitú maximálnu dobu. To platí o to viac, že aj iné kategórie služieb môžu byť za určitých okolností predmetom dlhodobých zmlúv.
- 194 V treťom rade vzhľadom na úvahy uvedené v bodoch 190 až 193 tohto rozsudku a judikatúru pripomenutú v bode 189 tohto rozsudku treba s ohľadom na cieľ sledovaný článkom 16 písm. l) smernice 2011/83 určiť, či pojem „poskytnutie... služieb... prenáj[mu] automobilov [s konkrétnym dátumom alebo lehotou na plnenie]“, ktorý treba vykladať reštriktívne, zahŕňa také lízingové zmluvy na motorové vozidlo uzavreté na dobu 24 mesiacov, o aké ide vo veci samej.
- 195 Tento cieľ spočíva, ako vyplýva z odôvodnenia 49 tejto smernice, v ochrane obchodníka pred rizikom spojeným s rezerváciou určitých kapacít, v prípade ktorých by pri uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy mohol mať obchodník problémy s ich naplnením (rozsudok z 31. marca 2022, CTS Eventim, C-96/21, EU:C:2022:238, bod 44).
- 196 Cieľom článku 16 písm. l) smernice 2011/83 je teda najmä zabezpečiť ochranu záujmov poskytovateľov určitých služieb, aby nemuseli znášať neprimerané nevýhody spojené s bezdôvodným a bezplatným zrušením vopred objednanej služby v dôsledku odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy krátko pred stanoveným dátumom poskytnutia tejto služby (rozsudok z 31. marca 2022, CTS Eventim, C-96/21, EU:C:2022:238, bod 45 a citovaná judikatúra).
- 197 Pokiaľ ide konkrétne o činnosť podnikov poskytujúcich prenájom vozidiel, Súdny dvor rozhodol, že ochrana, ktorú chcel normotvorca Únie priznať tejto činnosti prostredníctvom uvedenej výnimky z práva na odstúpenie od zmluvy, súvisí so skutočnosťou, že tieto podniky musia prijať opatrenia na uskutočnenie dohodnutého plnenia k dátumu stanovenému pri rezervácii a z tohto dôvodu znášajú v prípade zrušenia rovnaké nevýhody ako podniky vykonávajúce svoju činnosť v iných odvetviach vymenovaných v uvedenom ustanovení (pozri analogicky rozsudok z 10. marca 2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, bod 29).

- 198 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že v rámci takej lízingovej zmluvy, o akú ide vo veci samej, obchodník obstaráva dotknuté vozidlo na žiadosť spotrebiteľa a podľa jeho špecifikácií. Obchodník zostáva vlastníkom vozidla počas trvania zmluvy, pričom spotrebiteľ je povinný vrátiť mu toto vozidlo po skončení jej platnosti, aby ho obchodník mohol použiť na ďalšie účely, ako napríklad nový lízing, inú formu prenájmu alebo predaj.
- 199 Nezávisle od doby, na ktorú bola takáto zmluva uzavretá, by pritom obchodník mohol mať v prípade, že by bolo spotrebiteľovi priznané právo na odstúpenie od zmluvy, ťažkosti s ďalším využitím vozidla – bez toho, aby musel v tejto súvislosti znášať neprimerané nevýhody, – ktoré bolo obstarané osobitne na žiadosť spotrebiteľa, aby spĺňalo jeho špecifikácie. V závislosti najmä od značky, modelu, typu motora, farby karosérie alebo interiéru vozidla alebo dokonca od doplnkového vybavenia vozidla, by sa totiž obchodníkovi nemuselo podariť v primeranej lehote po uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy využiť vozidlo na iné rovnocenné používanie na dobu zodpovedajúcu pôvodne stanovenej dobe lízingu bez toho, aby utrpel značnú hospodársku škodu.
- 200 Tento výklad je v súlade s výnimkou z práva na odstúpenie od zmluvy stanovenou v článku 16 písm. c) smernice 2011/83, ktorá zahŕňa „dodanie tovaru vyrobeného podľa špecifikácií spotrebiteľa alebo vyrobeného jasne na mieru“. Je pravda, že taká lízingová zmluva, o akú ide vo veci samej vo veci C-38/21, sa netýka dodania tovaru, ale poskytnutia služby. Nič to však nemení na tom, že táto ďalšia výnimka svedčí o vôli normotvorcu Únie vylúčiť právo na odstúpenie od zmluvy v prípadoch, keď bol tovar vyrobený alebo zhotovený podľa presných špecifikácií spotrebiteľa, čo je prípad, keď je nové vozidlo objednané podľa presných špecifikácií spotrebiteľa na účely jeho používania v rámci lízingovej zmluvy.
- 201 Z doslovného, kontextuálneho a teleologického výkladu článku 16 písm. l) smernice 2011/83 vykonaného v bodoch 190 až 200 tohto rozsudku vyplýva, že taká lízingová zmluva na motorové vozidlo uzavretá na dobu 24 mesiacov, o akú ide vo veci samej, sa vzťahuje na „poskytnutie... služieb... prenáj[mu] automobilov [s konkrétnym dátumom alebo lehotou na plnenie]“ v zmysle článku 16 písm. l) smernice 2011/83.
- 202 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na siedmu otázku položenú vo veci C-38/21 odpovedať tak, že článok 16 písm. l) smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v tomto ustanovení pre zmluvy uzavreté na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov, ktoré patria do pôsobnosti tejto smernice a ktoré sa týkajú služieb prenájmu automobilov s konkrétnym dátumom alebo lehotou na plnenie, sa vzťahuje na lízingovú zmluvu na motorové vozidlo uzavretú medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorá je kvalifikovaná ako zmluva o službách uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov v zmysle uvedenej smernice, pokiaľ je hlavným účelom tejto zmluvy umožniť spotrebiteľovi používať vozidlo počas konkrétnej doby stanovenej v uvedenej zmluve ako protihodnotu za pravidelné platby peňažných súm.

O prvej až štvrtej otázke vo veci C-38/21

- 203 Keďže prvá až štvrtá otázka sa týkajú výkladu ustanovení smernice 2008/48, treba v prvom rade konštatovať, že vzhľadom na to, že taká lízingová zmluva, o akú ide vo veci samej, nepatrí v súlade s odpoveďou na piatu otázku vo veci C-38/21 do pôsobnosti tejto smernice, nie je potrebné podľa judikatúry pripomenutej v bode 110 tohto rozsudku odpovedať na tieto prvé štyri otázky z hľadiska uvedenej smernice.

- 204 Toto konštatovanie nie je spochybnené skutočnosťou, že vnútroštátny súd uvádza, že podľa jeho názoru by sa takáto lízingová zmluva mala analogicky riadiť ustanoveniami vnútroštátneho práva, ktorými sa preberá smernica 2008/48.
- 205 Je pravda, že podľa článku 1 smernice 2008/48 v spojení s jej odôvodnením 10 majú členské štáty napriek úplnej harmonizácii aspektov, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, možnosť zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia zodpovedajúce ustanoveniam uvedenej smernice alebo niektorým jej ustanoveniam o zmluvách o úvere, ktoré nepatria do pôsobnosti tej istej smernice, ako sú napríklad „zmluvy o nájme alebo lízingové zmluvy, ak samotná zmluva ani iná samostatná zmluva nestanovuje povinnosť kúpy predmetu zmluvy“, uvedené v článku 2 ods. 2 písm. d) smernice 2008/48.
- 206 Je tiež pravda, že Súdny dvor opakovane vyhlásil, že má právomoc rozhodovať o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania týkajúcich sa ustanovení práva Únie v situáciách, v ktorých sa tieto ustanovenia práva Únie stali uplatniteľné prostredníctvom vnútroštátneho práva, ktoré prispôbilo riešenia výlučne vnútroštátnych situácií riešeniam upraveným právom Únie. V takomto prípade totiž existuje jednoznačný záujem Únie na tom, aby sa s cieľom predísť budúcim rozdielom vo výklade vykladali ustanovenia alebo pojmy prebraté z práva Únie jednotne, a to bez ohľadu na podmienky, za ktorých sa majú uplatniť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, I.G.I., C-394/18, EU:C:2020:56, body 45 a 46, ako aj citovanú judikatúru).
- 207 Z judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že dotknuté ustanovenia práva Únie musia byť na základe vnútroštátneho práva priamo a bezpodmienečne uplatniteľné, aby sa zabezpečila rovnosť zaobchádzania s vnútroštátnymi situáciami a so situáciami upravenými právom Únie, a že konkrétne skutočnosti, ktoré umožňujú preukázať takúto priamu a bezpodmienečnú uplatniteľnosť, musia vyplývať z návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Na tento účel prináleží vnútroštátnemu súdu, aby v súlade s článkom 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ozrejmil, akú súvislosť má spor, ktorý prejednáva, napriek jeho čisto vnútroštátnej povahe, s ustanoveniami práva Únie, na základe ktorej je výklad požadovaný v prejudiciálnom konaní nevyhnutný na vyriešenie tohto sporu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, I.G.I., C-394/18, EU:C:2020:56, body 46, 48 a 49, ako aj citovanú judikatúru).
- 208 V prejednávanej veci vnútroštátny súd v doplnení návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) rozhodol, že lízingové zmluvy týkajúce sa motorového vozidla, ktoré stanovujú, že spotrebiteľ nemá povinnosť odkúpiť vozidlo po skončení platnosti zmluvy, nepatria do pôsobnosti § 506 BGB, ktorý odkazuje na ustanovenia BGB, ktorými bola prebratá smernica 2008/48. Vnútroštátny súd teda bez ohľadu na to, že má pochybnosti o tomto výklade, vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že podľa judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor), ktorá je súčasťou nemeckého práva, ustanovenia smernice 2008/48 neboli na základe tohto práva priamo a bezpodmienečne uplatniteľné na také lízingové zmluvy, o aké ide vo veci samej.
- 209 V druhom rade treba poznamenať, že vnútroštátny súd vo svojom doplnení návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že aj keby zmluva dotknutá vo veci samej nemala patriť ako zmluva o spotrebiteľskom úvere do pôsobnosti smernice 2008/48, tretia a štvrtá otázka vo veci C-38/21 by boli naďalej relevantné v prípade, že by sa spotrebiteľ mohol dovolávať práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré pre zmluvy uzatvorené mimo prevádzkových priestorov a pre zmluvy uzavreté na diaľku stanovujú ustanovenia nemeckého práva, ktorými sa preberajú ustanovenia smernice 2002/65 a smernice 2011/83.

- 210 V tejto súvislosti z bodu 156 tohto rozsudku vyplýva, že spotrebiteľ, akým je VK, nemá právo na odstúpenie od zmluvy na základe smernice 2002/65, keďže taká lízingová zmluva týkajúca sa motorového vozidla, o akú ide vo veci samej, nespadá do pôsobnosti tejto smernice. Okrem toho z bodov 156 a 202 tohto rozsudku vyplýva, že hoci takáto zmluva patrí do pôsobnosti smernice 2011/83 a aj keby ju bolo možné kvalifikovať ako zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov alebo zmluvu uzavretú na diaľku v zmysle článku 2 bodov 6 a 7 tejto smernice, spotrebiteľ, ktorý ju s obchodníkom uzavrel, nemá v súlade s článkom 16 písm. l) tejto smernice právo na odstúpenie od zmluvy stanovené v uvedenej smernici.
- 211 Za týchto podmienok nie je potrebné odpovedať na tretiu a štvrtú otázku vo veci C-38/21 z hľadiska smerníc 2002/65 a 2011/83.

O prvej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21

- 212 Na úvod a s cieľom odpovedať na námietku bánk C Bank, Volkswagen Bank a Audi Bank, podľa ktorej je táto otázka neprípustná, treba pripomenúť, že hoci je pravda, že podľa doslovného znenia uvedenej otázky sa má Súdny dvor vyjadriť k zlučiteľnosti ustanovení vnútroštátneho práva s právom Únie, takáto formulácia nebráni Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu výkladové prvky spadajúce do rámca práva Únie, ktoré mu umožnia rozhodnúť o zlučiteľnosti vnútroštátneho práva s právom Únie (rozsudok zo 17. marca 2021, Consulmarketing, C-652/19, EU:C:2021:208, bod 33 a citovaná judikatúra).
- 213 V prejednávanej veci z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vo veciach C-47/21 a C-232/21 predovšetkým vyplýva, že zmluvy dotknuté v týchto veciach stanovujú, že lehota na odstúpenie spotrebiteľa od zmluvy začína plynúť až po uzavretí zmluvy pod podmienkou, že dlžník dostal všetky povinné informácie, ktoré stanovuje nemecké právo a ktoré v podstate zodpovedajú údajom uvedeným v článku 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48.
- 214 Ďalej tieto zmluvy obsahujú ustanovenia, ktoré zodpovedajú zákonnému vzoru stanovenému nemeckým právom. Aj keď vnútroštátny súd konštatoval, že niektoré z týchto zmluvných ustanovení nie sú v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48, spresňuje, že z článku 247 § 6 ods. 2 tretej vety a článku 247 § 12 ods. 1 tretej vety EGBGB vyplýva, že ak zmluva obsahuje nápadné a jasne formulované ustanovenie, ktoré zodpovedá uvedenému vzoru, predpokladá sa, že toto ustanovenie spĺňa požiadavky týkajúce sa informovania spotrebiteľa, pokiaľ ide o jeho právo na odstúpenie od zmluvy.
- 215 Napokon treba poznamenať, že hoci je prvá otázka vo veciach C-47/21 a C-232/21 položená nielen vzhľadom na článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48, ale aj článok 14 ods. 1 tejto smernice, na účely odpovede na túto otázku je potrebný len výklad prvého z týchto ustanovení.
- 216 Za týchto podmienok treba vychádzať z toho, že svojou prvou otázkou vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zavádza zákonnú domnienku, podľa ktorej si obchodník splní svoju povinnosť informovať spotrebiteľa o jeho práve na odstúpenie od zmluvy, ak v zmluve odkáže na vnútroštátne ustanovenia, ktoré v tejto súvislosti samy odkazujú na predpísaný vzor informácií, pričom použije ustanovenia uvedené v tomto vzore, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami tohto ustanovenia smernice. V prípade kladnej odpovede sa vnútroštátny súd tiež pýta, či sa musí upustiť od uplatnenia tejto vnútroštátnej právnej úpravy v spore vedenom výhradne medzi súkromnými osobami.

- 217 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že zmluvy o úvere dotknuté v sporoch vo veciach samých vo veciach C-47/21 a C-232/21 zodpovedajú definícii zmlúv o úvere obsiahnutej v článku 3 písm. c) smernice 2008/48. Tieto zmluvy teda patria do pôsobnosti tejto smernice v súlade s jej článkom 2 ods. 1.
- 218 Po tomto spresnení treba pripomenúť, že článok 10 ods. 2 smernice 2008/48 vymenúva informácie, ktoré musia byť zrozumiteľné a stručne uvedené v zmluvách o úvere spadajúcich do pôsobnosti tejto smernice podľa jej článku 2. článok 10 ods. 2 písm. p) uvedenej smernice konkrétne stanovuje, že zmluva o úvere musí takýmto spôsobom uvádzať existenciu alebo neexistenciu práva na odstúpenie od zmluvy, čas, počas ktorého možno toto právo vykonať, a iné podmienky jeho vykonania vrátane informácií o povinnosti spotrebiteľa splatiť čerpanú istinu a úroky, ako aj o výške úroku za deň.
- 219 Súdny dvor už rozhodol, že článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 bráni tomu, aby zmluva o úvere uvádzala v súvislosti s informáciami podľa článku 10 tejto smernice odkaz na vnútroštátne ustanovenie, ktoré ďalej odkazuje na iné ustanovenia práva dotknutého členského štátu. Ak totiž spotrebiteľská zmluva odkazuje na určité ustanovenia vnútroštátneho práva v súvislosti s informáciami, ktorých uvedenie sa vyžaduje podľa článku 10 smernice 2008/48, spotrebiteľ nedokáže na základe zmluvy určiť rozsah svojho zmluvného záväzku, ani preskúmať, či sa všetky náležitosti požadované v súlade s uvedeným ustanovením nachádzajú v zmluve, ktorú uzavrel, a ani *a fortiori* overiť, či lehota na odstúpenie od zmluvy, ktorú môže mať k dispozícii, začala voči nemu plynúť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. marca 2020, Kreissparkasse Saarlouis, C-66/19, EU:C:2020:242, body 44 a 49).
- 220 Z toho vyplýva, že článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 bráni tomu, aby sa do zmluvy o úvere vložilo ustanovenie, ktoré odkazuje na vnútroštátne ustanovenia, ktoré ďalej odkazujú na taký predpísaný vzor informácií, akým je zákonom stanovený vzor. To isté platí *a fortiori* v prípade, že ustanovenia obsiahnuté v takomto vzore sú v rozpore s uvedeným ustanovením z dôvodu ich nejasnosti v kontexte danej zmluvy. To isté ustanovenie teda bráni aj vnútroštátnej právnej úprave, ktorá s použitím takýchto zmluvných ustanovení spája zákonnú domnienku, podľa ktorej si obchodník splní svoju povinnosť informovať spotrebiteľa o jeho práve na odstúpenie od zmluvy.
- 221 Pokiaľ ide o dôsledky, ktoré musí vnútroštátny súd vyvodiť z tohto konštatovania, treba pripomenúť, že v spore vedenom výhradne medzi súkromnými osobami musí vnútroštátny súd pri uplatnení ustanovení vnútroštátneho práva prijatých na prebratie povinností stanovených v smernici zohľadniť všetky pravidlá vnútroštátneho práva a vykladať ich v najširšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel tejto smernice, aby dospel k riešeniu, ktoré je v súlade s cieľom sledovaným smernicou (rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, bod 27 a citovaná judikatúra).
- 222 Zásada konformného výkladu vnútroštátneho práva má však určité obmedzenia. Povinnosť vnútroštátneho súdu prihliadať na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je teda obmedzená všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva *contra legem* (rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, bod 28 a citovaná judikatúra).

- 223 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že podľa Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) znenie, genéza a účel vnútroštátnych ustanovení dotknutých vo veci samej bránia tomu, aby mohli byť vykladané v súlade so smernicou 2008/48. Vnútroštátny súd zase poukazuje na postoj právnej teórie v prospech takéhoto výkladu, pričom sa zamýšľa nad vylúčením uplatnenia týchto vnútroštátnych ustanovení.
- 224 Za týchto podmienok prináleží tomuto súdu, aby overil, či vnútroštátne ustanovenia dotknuté vo veci samej možno vykladať v súlade so smernicou 2008/48, pričom treba spresniť, že nemôže platne zastávať názor, že sa nachádza v situácii, keď nie je možné podať takýto výklad iba preto, že tieto ustanovenia vykladali iné súdy členského štátu tohto súdu, hoci aj najvyšší súd, spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s týmto právom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. apríla 2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, bod 72 a citovanú judikatúru).
- 225 V prípade, že by vnútroštátny súd dospel k záveru o takejto nemožnosti, treba pripomenúť, že ak nie je možné vyložiť vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s požiadavkami práva Únie, zásada prednosti tohto práva vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý je v rámci svojej právomoci poverený uplatňovať ustanovenia uvedeného práva, zabezpečil plný účinok týchto ustanovení, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní akúkoľvek vnútroštátnu právnu úpravu alebo prax, hoci aj časovo následnú, ktorá je v rozpore s ustanovením práva Únie s priamym účinkom, a to bez toho, aby musel požiadať alebo vyčkať na predchádzajúce zrušenie tejto vnútroštátnej právnej úpravy alebo praxe zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom [rozsudky z 8. marca 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Priamy účinok), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 37 a citovaná judikatúra, ako aj z 24. júla 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, bod 95].
- 226 Z ustálenej judikatúry pritom vyplýva, že smernica nemôže sama osebe ukladať povinnosti súkromnej osobe, a teda sa na ňu ako takú voči takejto osobe nemožno pred vnútroštátnym súdom odvolávať. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ustanovenie smernice, hoci aj jasné, presné a bezpodmienečné, neumožňuje vnútroštátnemu súdu, aby vylúčil ustanovenie svojho vnútroštátneho práva, ktoré je v rozpore s týmto ustanovením, ak by tým bola uložená dodatočná povinnosť súkromnej osobe (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, bod 32 a citovanú judikatúru).
- 227 V prejednávanej veci je nepochybné, že spory vo veciach samých sú vedené výlučne medzi súkromnými osobami. Na druhej strane, ak by sa dotknuté vnútroštátne ustanovenia neuplatnili v sporoch vo veci samej na základe článku 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48, žalované banky v týchto sporoch by boli zbavené výhody zákonnej domnienky, ktorú tieto ustanovenia zvädzajú, a v dôsledku toho by boli povinné jasne a zrozumiteľne uviesť v zmluvách dotknutých vo veci samej informácie o práve na odstúpenie od zmluvy vymenované v tomto ustanovení. Judikatúra pripomenutá v predchádzajúcom bode pritom vylučuje, aby takýto účinok mohol byť priznaný uvedenému ustanoveniu len na základe práva Únie.
- 228 Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd nie je povinný iba na základe práva Únie upustiť od uplatnenia článku 247 § 6 ods. 2 tretej vety a článku 247 § 12 ods. 1 tretej vety EGBGB, hoci tieto ustanovenia sú v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48, čím nie je dotknutá možnosť tohto súdu neuplatniť uvedené ustanovenia na základe svojho vnútroštátneho práva (pozri analogicky rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, bod 33).

- 229 Treba však spresniť, že účastník konania, ktorý bol poškodený nesúladosm vnútroštátneho práva s právom Únie, by sa mohol odvolať na judikatúru vychádzajúcu z rozsudku z 19. novembra 1991, Francovich a i., (C-6/90 a C-9/90, EU:C:1991:428), aby prípadne získal náhradu vzniknutej škody (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. marca 1996, El Corte Inglés, C-192/94, EU:C:1996:88, bod 22, ako aj z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, bod 41 a citovanú judikatúru).
- 230 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na prvú otázku vo veciach C-47/21 a C-232/21 odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zavádza zákonnú domnienku, podľa ktorej si obchodník splní svoju povinnosť informovať spotrebiteľa o jeho práve na odstúpenie od zmluvy, ak v zmluve odkáže na vnútroštátne ustanovenia, ktoré v tejto súvislosti samy odkazujú na predpísaný vzor informácií, pričom použije ustanovenia uvedené v tomto vzore, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami tohto ustanovenia smernice. Ak nie je možné vyložiť dotknutú vnútroštátnu právnu úpravu v súlade so smernicou 2008/48, vnútroštátny súd, ktorý prejednáva spor vedený výhradne medzi súkromnými osobami, nie je povinný upustiť od uplatnenia takejto právnej úpravy iba na základe práva Únie, čím nie je dotknutá ani možnosť tohto súdu neuplatniť uvedené ustanovenia na základe svojho vnútroštátneho práva, a ak to tak nie je, ani právo účastníka konania, ktorý bol poškodený nesúladosm vnútroštátneho práva s právom Únie, domáhať sa náhrady škody, ktorá mu v dôsledku toho vznikla.

O druhej otázke písm. a) vo veci C-232/21

- 231 Svojou druhou otázkou písm. a) vo veci C-232/21 sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že výška úroku za deň, ktorá musí byť uvedená v zmluve o úvere podľa tohto ustanovenia a ktorá sa použije v prípade uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, musí matematicky vyplývať zo zmluvnej úrokovej sadzby úveru dohodnutej v tejto zmluve.
- 232 Článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 stanovuje, že zmluva o úvere musí zrozumiteľne a stručne uvádzať informácie o povinnosti spotrebiteľa splatiť v prípade uplatnenia jeho práva na odstúpenie od zmluvy čerpanú istinu a úrok v súlade s článkom 14 ods. 3 písm. b) tejto smernice, ako aj o výške úroku za deň.
- 233 Z článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 v spojení s odôvodnením 31 tejto smernice vyplýva, že požiadavka, ktorou je zrozumiteľne a stručne uviesť v zmluve o úvere, vyhotovenej písomne alebo na inom trvalom nosiči, náležitosti podľa tohto ustanovenia, je nevyhnutná na to, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 70 a citovaná judikatúra).
- 234 Vedomosť spotrebiteľa o informáciách, ktoré musí povinne obsahovať zmluva o úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 smernice 2008/48, a ich správne pochopenie týmto spotrebiteľom sú nevyhnutné na riadne plnenie tejto zmluvy, a najmä na uplatnenie práv spotrebiteľa, medzi ktoré patrí jeho právo na odstúpenie od zmluvy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 71 a citovanú judikatúru).

- 235 S cieľom umožniť správne pochopenie uvedených údajov v súlade s požiadavkou jasnosti stanovenou v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 nesmú teda informácie poskytnuté v zmluve o úvere obsahovať žiadne rozpory, ktoré by mohli priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, objektívne uviesť do omylu, pokiaľ ide o rozsah jeho práv a povinností vyplývajúcich z uvedenej zmluvy.
- 236 Navyše článok 14 ods. 3 písm. b) smernice 2008/48 okrem iného stanovuje, že v prípade uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy sa úrok vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby úveru. Treba konštatovať, že pojem „úrok“ zahŕňa aj úrok za deň uvedený v článku 10 ods. 2 písm. p) tejto smernice, keďže článok 14 ods. 3 písm. b) uvedenej smernice sa vzťahuje na „akumulovaný úrok z... istiny odo dňa, keď sa úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny“.
- 237 Z ustanovení článku 10 ods. 2 písm. p) v spojení s článkom 14 ods. 3 písm. b) smernice 2008/48 teda vyplýva, že pokiaľ ide o výšku úroku za deň, ktorý je spotrebiteľ povinný zaplatiť v prípade, že uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy, tento úrok nemôže byť v žiadnom prípade vyšší ako suma, ktorá matematicky vyplýva z úrokovej sadzby úveru dohodnutej v zmluve o úvere.
- 238 Vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bodoch 233 až 235 tohto rozsudku musí byť informácia poskytnutá v zmluve v súvislosti s výškou úroku za deň uvedená zrozumiteľným a stručným spôsobom, aby najmä v spojení s inými informáciami neobsahovala žiadne rozpory, ktoré by mohli priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, objektívne uviesť do omylu, pokiaľ ide o výšku úroku za deň, ktorý bude musieť nakoniec zaplatiť. V prípade, že informácia nie je uvedená takýmto spôsobom, nie je splatná žiadna suma úroku za deň.
- 239 Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či vzhľadom na zmluvné ustanovenia dotknuté vo veci C-232/21 mohol priemerný spotrebiteľ, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, jasne určiť výšku úroku za deň splatného v prípade uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy.
- 240 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na druhú otázku písm. a) vo veci C-232/21 odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 v spojení s článkom 14 ods. 3 písm. b) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že výška úroku za deň, ktorá musí byť uvedená v zmluve o úvere podľa tohto ustanovenia a ktorá sa použije v prípade uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, nemôže byť v žiadnom prípade vyššia ako suma, ktorá matematicky vyplýva zo zmluvnej úrokovej sadzby úveru dohodnutej v tejto zmluve. Informácia poskytnutá v zmluve v súvislosti s výškou úroku za deň musí byť uvedená zrozumiteľným a stručným spôsobom, aby najmä v spojení s inými informáciami neobsahovala žiadne rozpory, ktoré by mohli priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, objektívne uviesť do omylu, pokiaľ ide o výšku úroku za deň, ktorý bude musieť nakoniec zaplatiť. V prípade, že informácia nie je uvedená takýmto spôsobom, nie je splatná žiadna suma úroku za deň.

O druhej otázke písm. d) vo veci C-47/21

- 241 Svojou druhou otázkou písm. d) vo veci C-47/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. t) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere musí uvádzať podstatné formálne podmienky, ktorým podlieha začatie mimosúdneho mechanizmu vybavovania sťažností alebo zaistenia nápravy, alebo či postačuje, aby táto zmluva v tejto súvislosti odkazovala na procesný poriadok dostupný na požiadanie alebo na internete.

- 242 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. t) smernice 2008/48 zmluva o úvere musí zrozumiteľne a stručne uvádzať, či existuje pre spotrebiteľa mimosúdny mechanizmus vybavovania sťažností a zaistenia nápravy, a ak áno, spôsoby, akými sa dá použiť.
- 243 V tejto súvislosti Súdny dvor už rozhodol, že hoci informácia uvedená v zmluve o úvere nemusí obsahovať všetky procesné pravidlá týkajúce sa mimosúdnych mechanizmov vybavovania sťažností a zaistenia nápravy, ktoré má spotrebiteľ k dispozícii, cieľom článku 10 ods. 2 písm. t) smernice 2008/48 je jednak zabezpečiť, aby sa spotrebiteľ mohol s úplnou znalosťou skutkového stavu rozhodnúť, či chce využiť jeden z týchto mechanizmov, a jednak, aby bol skutočne schopný iniciovať takéto konanie na základe informácií uvedených v zmluve o úvere (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, body 132 a 135).
- 244 Na tento účel je potrebné, aby bol spotrebiteľ informovaný po prvé o všetkých mimosúdnych mechanizmoch vybavovania sťažností a zaistenia nápravy, ktoré má k dispozícii, a o ich prípadných nákladoch, po druhé, o skutočnosti, že sťažnosť alebo prostriedok nápravy sa majú podať v papierovej alebo elektronickej forme, po tretie o poštovej alebo elektronickej adrese, na ktorú sa má sťažnosť alebo prostriedok nápravy zaslať, a po štvrté o iných formálnych podmienkach, ktorým táto sťažnosť alebo tento prostriedok nápravy podlieha (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 136).
- 245 Súdny dvor už v tejto súvislosti rozhodol, že jednoduchý odkaz v zmluve o úvere na procesný poriadok dostupný na internete alebo na iný akt alebo dokument týkajúci sa podmienok prístupu k mimosúdny mechanizmom vybavovania sťažností a zaistenia nápravy nie je dostatočný (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 137). To isté musí platiť, ak sa v zmluve o úvere uvádza, že takýto procesný poriadok je dostupný na požiadanie.
- 246 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na druhú otázku písm. d) vo veci C-47/21 odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. t) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere musí uvádzať podstatné informácie o všetkých mimosúdnych mechanizmoch vybavovania sťažností alebo zaistenia nápravy, ktoré má spotrebiteľ k dispozícii, a prípadne aj o ich nákladoch, o skutočnosti, že sťažnosť alebo prostriedok nápravy sa majú podať v papierovej alebo elektronickej forme, o poštovej alebo elektronickej adrese, na ktorú sa má sťažnosť alebo prostriedok nápravy zaslať, a o iných formálnych podmienkach, ktorým táto sťažnosť alebo tento prostriedok nápravy podlieha, pričom nestačí jednoduchý odkaz v zmluve o úvere na procesný poriadok dostupný na požiadanie či na internete alebo na iný akt alebo dokument týkajúci sa podmienok prístupu k mimosúdny mechanizmom vybavovania sťažností a zaistenia nápravy.

O druhej otázke písm. b) bod a. a.) vo veciach C-47/21 a C-232/21

- 247 Svojou druhou otázkou písm. b) bod a. a.) vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere musí na účely výpočtu kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru uvádzať matematický vzorec, ktorý je pre spotrebiteľa dostatočne konkrétny a zrozumiteľný na to, aby mohol v takom prípade aspoň približne vypočítať dlžnú sumu.

- 248 Podľa článku 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48 zmluva o úvere musí zrozumiteľne a stručne uvádzať „právo na predčasné splatenie úveru a postup pri predčasnom splatení úveru, prípadne informáciu o práve veriteľa na kompenzáciu a o spôsobe, akým sa táto kompenzácia určí“.
- 249 V prejednávanej veci z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že zmluvy o úvere dotknuté vo veciach C-47/21 a C-232/21 v podstate stanovujú, že v prípade predčasného splatenia úveru spotrebiteľom môže banka požadovať kompenzáciu, ktorá sa vypočíta v súlade s matematickým rámcom stanoveným Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor), ktorý zohľadňuje najmä výšku úrokovej sadzby, ktorá sa medzičasom menila, peňažné toky pôvodne dohodnuté pre úver, ušlý zisk banky poskytujúcej úver, administratívne náklady spojené s predčasným splatením, ako aj náklady na riziko a administratívne poplatky ušetrené vďaka predčasnému splateniu úveru. V týchto zmluvách sa tiež spresňuje, že takto vypočítaná kompenzácia za predčasné splatenie sa v prípade, že je vyššia, zníži na nižšiu z nasledujúcich dvoch súm: buď 1 % alebo, ak sa predčasné splatenie uskutoční menej ako sedem rokov pred dohodnutým dátumom splatenia, 0,5 % z predčasne splatenej sumy alebo sumy úroku, ktorý by dlžník zaplatil v období medzi dátumom predčasného splatenia a dohodnutým dátumom splatenia úveru.
- 250 V podobnom kontexte Súdny dvor už rozhodol, že ak smernica 2008/48 stanovuje povinnosť obchodníka oboznamovať spotrebiteľa s obsahom ponúknutého zmluvného záväzku, ktorého určité informácie sú určené záväznými právnymi predpismi členského štátu, je tento obchodník povinný informovať tohto spotrebiteľa o obsahu uvedených ustanovení jasným a stručným spôsobom, aby sa tento mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 99 a citovaná judikatúra).
- 251 Aj keď na tento účel nie je potrebné, pokiaľ ide o kompenzáciu v prípade predčasného splatenia úveru uvedenú v článku 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48, aby zmluva o úvere spresnila matematický vzorec, prostredníctvom ktorého sa táto kompenzácia vypočíta, musí však uviesť konkrétnu, pre priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, ľahko zrozumiteľnú metódu výpočtu tejto kompenzácie tak, aby tento spotrebiteľ mohol určiť výšku kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru na základe informácií poskytnutých v zmluve o úvere (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 100).
- 252 Súdny dvor tak rozhodol, že jednoduchý odkaz, na účely výpočtu kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru, na finančný matematický rámec stanovený vnútroštátnym súdom nezodpovedá požiadavke pripomenutej v bode 250 tohto rozsudku, aby bol spotrebiteľ oboznámený s obsahom jeho zmluvného záväzku (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 101).
- 253 Cieľom povinnosti uvedenej v článku 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48 informovať spotrebiteľa o spôsobe výpočtu kompenzácie, ktorú musí zaplatiť veriteľovi v prípade predčasného splatenia úveru, je však umožniť spotrebiteľovi určiť výšku tejto kompenzácie na základe informácií poskytnutých v zmluve o úvere. V tejto súvislosti z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že poskytnutie neúplnej alebo nesprávnej informácie možno považovať za neposkytnutie informácie len pod podmienkou, že spotrebiteľ je z tohto dôvodu uvedený do omylu, pokiaľ ide o jeho práva a povinnosti (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. apríla 2008, Hamilton, C-412/06,

EU:C:2008:215, bod 35, ako aj z 19. decembra 2019, Rust Hackner a i., C-355/18 až C-357/18 a C-479/18, EU:C:2019:1123, bod 78), a v dôsledku toho uzavrie zmluvu, ktorú by prípadne neuzavrel, ak by disponoval všetkými úplnými a vecne správnymi informáciami.

- 254 Nemožno sa pritom domnievať, že spotrebiteľ bol uvedený do omylu v zmysle tejto judikatúry, ak napriek nesúladu odkazu, na účely výpočtu kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru, na finančný matematický rámec stanovený vnútroštátnym súdom zmluva obsahuje ďalšie prvky umožňujúce spotrebiteľovi ľahko určiť výšku dotknutej kompenzácie, najmä jej maximálnu výšku, ktorú bude musieť zaplatiť v prípade predčasného splatenia úveru.
- 255 Vnútroštátnemu súdu teda prináleží overiť, či zmluvy dotknuté vo veciach C-47/21 a C-232/21 spĺňajú túto podmienku v rozsahu, v akom stanovujú, že kompenzácia za predčasné splatenie vypočítaná na základe finančného matematického rámca stanoveného v judikatúre sa v prípade, že je vyššia, zníži na nižšiu z dvoch súm uvedených v bode 249 tohto rozsudku.
- 256 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na druhú otázku písm. b) bod a. a.) vo veciach C-47/21 a C-232/21 odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere musí na účely výpočtu kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru v zásade uvádzať konkrétnu, pre priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, ľahko zrozumiteľnú metódu výpočtu tejto kompenzácie tak, aby tento spotrebiteľ mohol určiť výšku kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru na základe informácií poskytnutých v tejto zmluve, Aj v prípade neexistencie konkrétnej a ľahko zrozumiteľnej informácie o metóde výpočtu však môže takáto zmluva spĺňať povinnosť uvedenú v tomto ustanovení, pokiaľ obsahuje ďalšie prvky umožňujúce spotrebiteľovi ľahko určiť výšku dotknutej kompenzácie, najmä jej maximálnu výšku, ktorú bude musieť zaplatiť v prípade predčasného splatenia úveru.

O druhej otázke písm. b) bod bb), písm. e) a f) vo veci C-47/21, ako aj o druhej otázke písm. b) bod bb), písm. c) a d) vo veci C-232/21

- 257 Na úvod treba konštatovať, že druhá otázka písm. e) a f) vo veci C-47/21, ako aj druhá otázka písm. c) a d) vo veci C-232/21 sú prípustné, na rozdiel od toho, čo tvrdia C Bank, ako aj Volkswagen Bank a Audi Bank vo svojich písomných pripomienkach. Je pravda, že vnútroštátny súd kladie uvedené otázky so všeobecným odkazom na článok 10 ods. 2 smernice 2008/48, a nie osobitne na konkrétne body tohto ustanovenia. Zo znenia všetkých návrhov na začatie prejudiciálneho konania v týchto dvoch veciach však vyplýva, že Súdny dvor je schopný pochopiť aspekty tohto ustanovenia, ktoré vyvolávajú pochybnosti vnútroštátneho súdu o jeho výklade, a poskytnúť mu v tejto súvislosti užitočnú odpoveď. Z toho vyplýva, že v súlade so zásadami pripomenutými v bodoch 110 a 117 tohto rozsudku vnútroštátny súd v rámci uvedených otázok s dostatočnou presnosťou identifikoval ustanovenie práva Únie, ktoré má súvislosť s existenciou a predmetom sporov vo veci samej, čo umožňuje Súdnemu dvoru poskytnúť tomuto súdu užitočnú odpoveď.
- 258 Svojou druhou otázkou písm. b) bod bb), písm. e) a f) vo veci C-47/21, ako aj svojou druhou otázkou písm. b) bod bb), písm. c) a d) vo veci C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 14 ods. 1 druhý pododsek písm. b) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie od zmluvy stanovená v tomto článku 14 ods. 1 prvom pododseku začína plynúť len pod podmienkou, že informácie požadované podľa článku 10 ods. 2 tejto smernice boli spotrebiteľovi poskytnuté úplne a neobsahujú vecnú chybu.

- 259 V tejto súvislosti treba uviesť, že podobne ako v prípade iných smerníc Únie v oblasti ochrany spotrebiteľov vychádza systém ochrany zavedený smernicou 2008/48 z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s obchodníkom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred obchodníkom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. júna 2015, Faber, C-497/13, EU:C:2015:357, bod 42 a citovanú judikatúru, ako aj z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 63 a citovanú judikatúru).
- 260 Z tohto hľadiska majú pre spotrebiteľa zásadný význam informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch uzavretia zmluvy poskytnuté pred uzavretím a pri uzatváraní zmluvy. Najmä na základe týchto informácií sa spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré obchodník vopred vyhotovil (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 64 a citovaná judikatúra).
- 261 Z článku 14 ods. 1 druhého pododseku písm. b) smernice 2008/48 tak vyplýva, že štrnásťdňová lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť až dňom, keď sú spotrebiteľovi doručené najmä informácie stanovené v článku 10 tejto smernice, ak tento deň nasleduje po dni uzavretia zmluvy o úvere. Článok 10 ods. 2 vymenúva informácie, ktoré musia byť zrozumiteľne a stručne uvedené v zmluve o úvere.
- 262 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že informačná povinnosť stanovená v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 prispieva k realizácii cieľa, ktorý táto smernica sleduje a ktorý, ako vyplýva z jej odôvodnení 7 a 9, spočíva v úplnej a nutnej harmonizácii v niekoľkých kľúčových oblastiach spotrebiteľských úverov, ktorá sa považuje za potrebnú na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Únii zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa uľahčil vznik riadne fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 61 a citovaná judikatúra).
- 263 Ako už totiž bolo uvedené v bodoch 233 a 234 tohto rozsudku, z článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 v spojení s odôvodnením 31 tejto smernice vyplýva, že požiadavka, ktorou je zrozumiteľne a stručne uviesť v zmluve o úvere, vyhotovenej písomne alebo na inom trvalom nosiči, náležitosti podľa tohto ustanovenia, je nevyhnutná na to, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami. Konkrétne vedomosť spotrebiteľa o informáciách, ktoré musí povinne obsahovať zmluva o úvere, a ich správne pochopenie týmto spotrebiteľom sú nevyhnutné na riadne plnenie tejto zmluvy a najmä na uplatnenie práv spotrebiteľa (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, body 70 a 71, ako aj citovaná judikatúra).
- 264 Ako však bolo pripomenuté v bode 253 tohto rozsudku, poskytnutie neúplnej alebo nesprávnej informácie možno považovať za neposkytnutie informácie len pod podmienkou, že spotrebiteľ je z tohto dôvodu uvedený do omylu, pokiaľ ide o jeho práva a povinnosti, a v dôsledku toho uzavrie zmluvu, ktorú by prípadne neuzavrel, ak by disponoval všetkými úplnými a vecne správnymi informáciami.
- 265 Treba preto konštatovať, že ak sa informácia, ktorú obchodník poskytne spotrebiteľovi na základe článku 10 ods. 2 smernice 2008/48, ukáže ako neúplná alebo nesprávna, lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, keď neúplnosť alebo nesprávnosť tejto informácie nemôže ovplyvniť schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností podľa tejto smernice ani jeho rozhodnutie uzavrieť zmluvu, a nemôže ho prípadne zbaviť ani možnosti uplatniť svoje práva

v podstate za rovnakých podmienok, aké by platili, ak by táto informácia bola poskytnutá úplne a správne (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 72, ako aj z 19. decembra 2019, Rust-Hackner a i., C-355/18 až C-357/18 a C-479/18, EU:C:2019:1123, bod 81). Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť túto skutočnosť.

- 266 Treba ešte spresniť, že prípadná existencia opatrení vo vnútroštátnom práve, ktorých cieľom je sankcionovať neúplnosť alebo nesprávnosť informácií poskytnutých spotrebiteľovi iným ako vyššie uvedeným spôsobom nemá vplyv na podmienky začatia plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy. Ako totiž v podstate konštatoval generálny advokát v bode 146 svojich návrhov, skutočnosť, že podľa článku 14 ods. 1 druhého pododseku písm. b) smernice 2008/48 lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť až dňom, keď sú spotrebiteľovi doručené informácie stanovené v článku 10 tejto smernice, predstavuje priamy dôsledok toho, že veriteľ si nesplnil svoju povinnosť poskytnúť spotrebiteľovi v zmluve o úvere povinné informácie uvedené v tomto článku 10. V súlade s článkom 22 ods. 1 smernice 2008/48 by pritom bolo nezlučiteľné s účinkami úplnej a záväznej harmonizácie vykonanej touto smernicou v oblasti práva na odstúpenie od zmluvy, ak by sa členským štátom umožnilo odchyliť sa od dôsledku, ktorý článok 14 ods. 1 druhý pododsek písm. b) uvedenej smernice spája s nesplnením informačnej povinnosti stanovenej najmä v článku 10 ods. 2 tej istej smernice.
- 267 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na druhú otázku písm. b) bod bb), písm. e) a f) vo veci C-47/21, ako aj na druhú otázku písm. b) bod bb), písm. c) a d) vo veci C-232/21 odpovedať tak, že článok 14 ods. 1 druhý pododsek písm. b) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že ak sa informácia, ktorú veriteľ poskytne spotrebiteľovi na základe článku 10 ods. 2 tejto smernice, ukáže ako neúplná alebo nesprávna, lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, keď neúplnosť alebo nesprávnosť tejto informácie nemôže ovplyvniť schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností podľa uvedenej smernice ani jeho rozhodnutie uzavrieť zmluvu, a nemôže ho prípadne zbaviť ani možnosti uplatniť svoje práva v podstate za rovnakých podmienok, aké by platili, ak by táto informácia bola poskytnutá úplne a správne.

O druhej otázke písm. c) vo veci C-47/21

- 268 Svojou druhou otázkou písm. c) vo veci C-47/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere musí vo forme konkrétneho percentuálneho podielu uvádzať sadzbu úrokov z omeškania platnú v čase uzavretia zmluvy, a ak je táto sadzba určená v závislosti od pohyblivej referenčnej úrokovej sadzby, musí uvádzať túto poslednú uvedenú sadzbu, ako aj mechanizmus, na základe ktorého sa môže časom meniť.
- 269 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48 musí zmluva o úvere okrem iného zrozumiteľne a stručne uvádzať úrokovú sadzbu pre prípad oneskorených platieb platnú v čase uzavretia zmluvy a spôsob jej úpravy.
- 270 Vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bodoch 233 až 235 tohto rozsudku Súdny dvor už rozhodol, že zmluva o úvere musí uvádzať vo forme konkrétneho percentuálneho podielu sadzbu úrokov z omeškania platnú v čase uzavretia tejto zmluvy a musí konkrétne vysvetliť mechanizmus úpravy sadzby úrokov z omeškania (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, body 92 a 95).

- 271 Treba zdôrazniť, že ak je táto sadzba, ako v prípade zmluvy dotknutej vo veci samej, určená v závislosti od pohyblivej referenčnej úrokovej sadzby, musí byť táto posledná uvedená sadzba z rovnakých dôvodov uvedená vo forme konkrétneho percentuálneho podielu platného v deň uzavretia zmluvy. Spôsob výpočtu sadzby úrokov z omeškania v závislosti od referenčnej úrokovej sadzby musí byť v zmluve uvedený spôsobom ľahko zrozumiteľným pre priemerného spotrebiteľa, ktorý nemá špecializované znalosti v oblasti financií, aby si tento spotrebiteľ dokázal vypočítať sadzbu úrokov z omeškania na základe informácií poskytnutých v tej istej zmluve. Okrem toho v zmluve o úvere musí byť uvedená frekvencia zmeny týchto referenčných úrokových sadziieb, a to aj v prípade, že je táto frekvencia určená vnútroštátnymi ustanoveniami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 94).
- 272 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na druhú otázku písm. c) vo veci C-47/21 odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere musí vo forme konkrétneho percentuálneho podielu uvádzať sadzbu úrokov z omeškania platnú v čase uzavretia zmluvy a musí konkrétne vysvetliť mechanizmus úpravy tejto sadzby. Ak je uvedená sadzba určená v závislosti od referenčnej úrokovej sadzby, ktorá sa časom mení, musí zmluva o úvere uvádzať referenčnú úrokovú sadzbu platnú v deň uzavretia zmluvy, pričom treba spresniť, že spôsob výpočtu sadzby úrokov z omeškania v závislosti od referenčnej úrokovej sadzby musí byť v zmluve uvedený spôsobom ľahko zrozumiteľným pre priemerného spotrebiteľa, ktorý nemá špecializované znalosti v oblasti financií, aby si tento spotrebiteľ dokázal vypočítať sadzbu úrokov z omeškania na základe informácií poskytnutých v tej istej zmluve. Okrem toho v zmluve o úvere musí byť uvedená frekvencia zmeny týchto referenčných úrokových sadziieb, a to aj v prípade, že je táto frekvencia určená vnútroštátnymi ustanoveniami.

O štvrtej otázke písm. a) až d) vo veciach C-47/21 a C-232/21

- 273 Svojou štvrtou otázkou písm. a) až d) vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že ak aspoň jeden z povinných údajov uvedených v článku 10 ods. 2 tejto smernice nie je zahrnutý v zmluve o úvere alebo je v nej uvedený neúplne alebo nesprávne bez toho, aby bol následne riadne oznámený, bráni tomu, aby sa veriteľ mohol platne dovoliavať toho, že spotrebiteľ uplatnil svoje právo na odstúpenie od zmluvy zneužívajúcim spôsobom.
- 274 Na účely odpovede na túto otázku a vzhľadom na skutočnosť, že v jednom z konaní vo veci samej, ktoré viedlo k veci C-232/21, bolo uplatnené právo na odstúpenie od zmluvy, hoci zmluva o úvere už bola v celom rozsahu splnená, treba v prvom rade overiť, do akej miery má takéto úplné splnenie – vzhľadom na neexistenciu osobitných ustanovení smernice 2008/48 v tejto súvislosti – vplyv na zachovanie práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 14 ods. 1 tejto smernice.
- 275 V tomto ohľade treba uviesť, že v súlade s článkom 14 ods. 1 smernice 2008/48 má spotrebiteľ právo na odstúpenie od zmluvy o úvere, pričom uplatnenie tohto práva má za následok zánik povinnosti zmluvných strán plniť zmluvu o úvere za podmienok a v lehotách stanovených v článku 14 ods. 3 písm. b) tejto smernice.
- 276 Okrem toho z odôvodnenia 34 smernice 2008/48 vyplýva, že táto smernica stanovuje právo na odstúpenie od zmluvy za podobných podmienok, aké stanovuje smernica 2002/65. Smernica 2002/65 pritom tým, že v článku 6 ods. 2 písm. c) stanovuje, že právo na odstúpenie od zmluvy sa neuplatňuje na zmluvy, ktoré boli úplne vykonané obidvoma stranami na výslovnú žiadosť

spotrebiteľa, vyjadruje zásadu, podľa ktorej sa práva na odstúpenie od zmluvy nemožno za každých okolností dovoľávať v prípade úplného splnenia zmluvy, pričom táto zásada musí platiť aj pre smernicu 2008/48.

- 277 Okrem toho v prípade úplného splnenia zmluvy o úvere už povinnosť poskytnúť informácie stanovené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 v zásade nemôže dosiahnuť cieľ sledovaný týmto ustanovením, ktorým je, ako bolo uvedené v bodoch 233 a 234 tohto rozsudku, umožniť spotrebiteľovi získať všetky informácie nevyhnutné na riadne plnenie zmluvy a najmä na uplatnenie jeho práv, medzi ktoré patrí jeho právo na odstúpenie od zmluvy, aby sa mohol oboznámiť s rozsahom svojich práv a povinností. Z toho vyplýva, že po úplnom splnení zmluvy už tieto povinnosti nemajú rovnaký stupeň užitočnosti.
- 278 Napokon treba pripomenúť, že Súdny dvor v rámci vyjadrenia sa k právu na odstúpenie od zmluvy stanovenému v smernici Rady 85/577/EHS z 20. decembra 1985 na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov (Ú. v. ES L 372, 1985, s. 31; Mim. vyd. 15/001, s. 262) už rozhodol, že v súlade so všeobecnými zásadami občianskeho práva toto právo nemožno uplatniť, pokiaľ už neexistuje nijaký záväzok vyplývajúci z tejto zmluvy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 2008, Hamilton, C-412/06, EU:C:2008:215, bod 42).
- 279 Za týchto podmienok, keďže plnenie zmluvy predstavuje prirodzený mechanizmus zániku zmluvných záväzkov, treba konštatovať, že vzhľadom na neexistenciu osobitných ustanovení v tejto súvislosti sa spotrebiteľ už nemôže dovoľávať práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré mu priznáva článok 14 ods. 1 smernice 2008/48, pokiaľ zmluvné strany v celom rozsahu splnili zmluvu o úvere a vzájomné záväzky vyplývajúce z tejto zmluvy z tohto dôvodu zanikli.
- 280 V druhom rade, pokiaľ ide o otázku, či sa veriteľ môže dovoľávať zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy uvedeného v článku 14 smernice 2008/48 zo strany spotrebiteľa, treba po prvé pripomenúť, že táto smernica neobsahuje ustanovenia upravujúce otázku zneužitia práv spotrebiteľom, ktoré mu uvedená smernica priznáva (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 120).
- 281 V súlade s ustálenou judikatúrou však v práve Únie existuje všeobecná zásada práva, podľa ktorej sa osoby podliehajúce súdnej právomoci nemôžu podvodne alebo zneužívajúcim spôsobom dovoľávať právnych noriem Únie (rozsudok z 26. februára 2019, T Danmark a Y Denmark, C-116/16 a C-117/16, EU:C:2019:135, bod 70 a citovaná judikatúra).
- 282 Túto všeobecnú zásadu práva musia osoby podliehajúce súdnej právomoci dodržiavať. Uplatnenie právnej úpravy Únie totiž nemožno rozšíriť tak, aby zakrývalo transakcie, ktoré sú vykonávané s cieľom získať výhody stanovené právom Únie podvodom alebo jeho zneužitím (rozsudok z 26. februára 2019, T Danmark a Y Denmark, C-116/16 a C-117/16, EU:C:2019:135, bod 71 a citovaná judikatúra).
- 283 Z tejto zásady tak vyplýva, že členský štát musí odmietnuť, aj keď neexistujú ustanovenia vnútroštátneho práva stanovujúce takéto odmietnutie, priznať výhodu vyplývajúcu z ustanovení práva Únie, pokiaľ sa dovoľávanie týchto ustanovení určitou osobou neuskutočňuje na dosiahnutie cieľov týchto ustanovení, ale s cieľom získať výhodu priznanú tejto osobe právom Únie, hoci objektívne podmienky na získanie požadovanej výhody, ktoré sú stanovené právom Únie, sú splnené len formálne (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. novembra 2017, Cussens a i., C-251/16, EU:C:2017:881, body 32 a 33, ako aj z 26. februára 2019, T Danmark a Y Denmark, C-116/16 a C-117/16, EU:C:2019:135, body 72 a 91).

- 284 Je teda irelevantné, či zásada práva Únie týkajúca sa zákazu zneužitia práva je alebo nie je zakotvená v ustanoveniach vnútroštátneho práva a či prípadne tieto ustanovenia prijal parlament dotknutého členského štátu alebo neprijal.
- 285 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, dôkaz zneužívajúceho konania si vyžaduje jednak súbor objektívnych okolností, z ktorých vyplýva, že aj napriek formálnemu dodržaniu podmienok stanovených právnou úpravou Únie cieľ tejto právnej úpravy nebol dosiahnutý, a jednak subjektívny prvok spočívajúci v úmysle získať výhodu vyplývajúcu z právnej úpravy Únie tým, že sa umelo vytvárajú podmienky potrebné na jej získanie (rozsudky z 26. februára 2019, T Danmark a Y Denmark, C-116/16 a C-117/16, EU:C:2019:135, bod 97 a citovaná judikatúra, ako aj z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 122).
- 286 Overenie existencie zneužívajúceho konania si vyžaduje, aby vnútroštátny súd zohľadnil všetky skutočnosti a okolnosti danej veci, vrátane tých, ktoré nastali po úkone, ktorého zneužívajúca povaha sa namieta (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. apríla 2016, Cervati a Malvi, C-131/14, EU:C:2016:255, bod 35 a citovanú judikatúru).
- 287 Vnútroštátnemu súdu teda prináleží, aby v súlade s vnútroštátnymi pravidlami dokazovania overil, pokiaľ tým nie je dotknutá účinnosť práva Únie, či sú také okolnosti zakladajúce zneužitie práva, aké sú pripomenuté v bode 285 tohto rozsudku, naplnené v sporoch vo veci samej, okrem sporu uvedeného v bode 274 tohto rozsudku, v prípade ktorého bola zmluva v celom rozsahu splnená. Súdny dvor však prípadne môže prostredníctvom svojho rozhodnutia v prejudiciálnom konaní poskytnúť určité objasnenia, ktoré vnútroštátny súd usmernia pri jeho výklade (rozsudky z 28. júla 2016, Kratzer, C-423/15, EU:C:2016:604, bod 42 a citovaná judikatúra, ako aj z 22. novembra 2017, Cussens a i., C-251/16, EU:C:2017:881, bod 59 a citovaná judikatúra).
- 288 V tejto súvislosti, pokiaľ ide po druhé o existenciu objektívneho prvku odhaľujúceho zneužívajúce konanie, ktorý sa spomína v bode 285 tohto rozsudku, Súdny dvor už na jednej strane konštatoval, že cieľom článku 14 smernice 2008/48 je umožniť spotrebiteľovi vybrať si zmluvu, ktorá najlepšie zodpovedá jeho potrebám, a teda odstúpiť od zmluvy, o ktorej sa po jej uzavretí v rámci lehoty na rozmyslenie stanovenej pre uplatnenie práva na odstúpenie ukáže, že nezodpovedá potrebám tohto spotrebiteľa. Na druhej strane cieľom článku 14 ods. 1 druhého pododseku písm. b) tejto smernice je zabezpečiť, aby spotrebiteľ dostal všetky informácie potrebné na posúdenie rozsahu svojho zmluvného záväzku, a penalizovať veriteľa, ktorý mu neposkytne informácie stanovené v článku 10 uvedenej smernice (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 123 a 124, ako aj citovaná judikatúra).
- 289 S cieľom odradiť veriteľa od porušovania povinností, ktoré má v súlade so smernicou 2008/48 vo vzťahu k spotrebiteľovi, Súdny dvor v bode 126 rozsudku z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i. (C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736), rozhodol, že ak veriteľ neposkytol spotrebiteľovi informácie uvedené v článku 10 tejto smernice a spotrebiteľ sa rozhodne odstúpiť od zmluvy o úvere neskôr ako v lehote štrnásť dní po uzavretí zmluvy, tento obchodník nemôže vytýkať uvedenému spotrebiteľovi, že zneužil svoje právo na odstúpenie od zmluvy, aj keď je čas, ktorý uplynul medzi uzavretím tejto zmluvy a odstúpením spotrebiteľa od zmluvy, značný.
- 290 Súdny dvor z toho vyvodil, že smernica 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa mohol veriteľ oprávnene domnievať, že spotrebiteľ z dôvodu uplynutia značnej doby medzi uzavretím zmluvy a uplatnením práva na odstúpenie od zmluvy stanovenej v článku 14 ods. 1 tejto smernice zneužil toto právo, pokiaľ jedna z povinných náležitostí uvedených v článku 10

ods. 2 uvedenej smernice nebola riadne zahrnutá v zmluve o úvere a nebola ani dodatočne riadne oznámená, a to bez ohľadu na to, či tento spotrebiteľ nevedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy (rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 127).

- 291 V tejto súvislosti však treba spresniť, že v súlade s odpoveďou Súdneho dvora poskytnutou v bode 267 tohto rozsudku sa veriteľ nemôže dovolávať zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy, ak v prípade neúplnej alebo nesprávnej informácie uvedenej v zmluve lehota na odstúpenie od zmluvy nezačala plynúť z dôvodu, že bolo preukázané, že neúplnosť alebo nesprávnosť tejto informácie ovplyvnila schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností podľa smernice 2008/48, ako aj jeho rozhodnutie uzavrieť zmluvu.
- 292 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na štvrtú otázku písm. a) až d) vo veciach C-47/21 a C-232/21 odpovedať tak, že článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že úplné splnenie zmluvy o úvere má za následok zánik práva na odstúpenie od zmluvy. Okrem toho sa veriteľ nemôže platne dovolávať toho, že spotrebiteľ z dôvodu svojho správania v čase medzi uzavretím zmluvy a uplatnením práva na odstúpenie od zmluvy, alebo dokonca po tomto uplatnení, uplatnil toto právo zneužívajúcim spôsobom, ak z dôvodu neúplnej alebo nesprávnej informácie v zmluve o úvere, v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice 2008/48, lehota na odstúpenie od zmluvy nezačala plynúť na základe toho, že bolo preukázané, že neúplnosť alebo nesprávnosť tejto informácie ovplyvnila schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností podľa smernice 2008/48, ako aj jeho rozhodnutie uzavrieť zmluvu.

O tretej otázke písm. a) až d) vo veciach C-47/21 a C-232/21

- 293 Svojou treťou otázkou písm. a) až d) vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2008/48 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa veriteľ mohol v prípade, že spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy v súlade s článkom 14 ods. 1 tejto smernice, dovolávať zániku tohto práva na základe vnútroštátnych právnych noriem, a to aj vtedy, keď spotrebiteľ nevedel o zachovaní svojho práva na odstúpenie od zmluvy a/alebo keď aspoň jeden z povinných údajov uvedených v článku 10 ods. 2 tejto smernice nebol zahrnutý v zmluve o úvere alebo bol v nej uvedený neúplne alebo nesprávne bez toho, aby bol následne riadne oznámený.
- 294 Na účely odpovede na túto otázku treba pripomenúť, že ako vyplýva z článku 14 ods. 1 druhého pododseku písm. b) smernice 2008/48, lehota štrnástich kalendárnych dní na odstúpenie od zmluvy začína plynúť až dňom, keď sú spotrebiteľovi poskytnuté informácie stanovené v článku 10 tejto smernice, ak toto poskytnutie nastalo po dni uzavretia zmluvy o úvere. Uvedený článok 10 vymenúva informácie, ktoré musia byť zrozumiteľne a stručne uvedené v zmluvách o úvere.
- 295 Treba pripomenúť, že z článku 22 ods. 1 smernice 2008/48 vykladaného s prihliadnutím na jej odôvodnenia 9 a 10 vyplýva, že táto smernica, pokiaľ ide o zmluvy o úvere patriace do jej pôsobnosti, stanovuje úplnú harmonizáciu, a ako vyplýva z názvu uvedeného článku 22, má záväzný charakter. Z toho vyplýva, že v oblastiach osobitne dotknutých touto harmonizáciou členské štáty nie sú oprávnené zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice (rozsudok z 9. marca 2023, Sogefinancement, C-50/22, EU:C:2023:177, bod 27 a citovaná judikatúra).

- 296 Súdny dvor už pritom rozhodol, že na časové podmienky týkajúce sa uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy sa vzťahuje harmonizácia vykonávaná článkom 14 smernice 2008/48, a že v dôsledku toho, keďže táto smernica nestanovuje žiadne časové obmedzenie uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy v prípade, že mu neboli poskytnuté informácie stanovené v článku 10 uvedenej smernice alebo mu boli poskytnuté neúplne či nesprávne, a keď v súlade s odpoveďou poskytnutou v bode 267 tohto rozsudku nezačala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy, vnútroštátna právna úprava nemôže takéto obmedzenie, ktoré vyplýva zo zániku práva, ukladať v členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i., C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, body 116 a 117).
- 297 Za týchto podmienok a na účely odpovede na otázky vnútroštátneho súdu nie je podstatné, či dotknuté vnútroštátne právne normy vyplývajú zo zákona prijatého parlamentom príslušného členského štátu, či spotrebiteľ vedel alebo nevedel o zachovaní svojho práva na odstúpenie od zmluvy a či mal veriteľ možnosť vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy poskytnutím chýbajúcich, neúplných alebo nesprávnych informácií.
- 298 To isté platí pre okolnosť uvádzanú nemeckou vládou v jej písomných pripomienkach, podľa ktorej sa v nemeckom práve vyžaduje na zánik práva nielen uplynutie určitého času, ale aj skutkové okolnosti, z ktorých je zrejmé, že uplatnenie dotknutého práva je zneužívajúce. Z odpovede poskytnutej v bode 293 tohto rozsudku totiž vyplýva, že takáto zneužívajúca povaha je vylúčená v takej situácii, aká je opísaná v bode 297 uvedeného rozsudku.
- 299 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na tretiu otázku písm. a) až d) vo veciach C-47/21 a C-232/21 odpovedať tak, že smernica 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa veriteľ mohol v prípade, že spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy v súlade s článkom 14 ods. 1 tejto smernice, dovoliť zániku tohto práva na základe vnútroštátnych právnych noriem, pokiaľ aspoň jeden z povinných údajov uvedených v článku 10 ods. 2 tejto smernice nebol zahrnutý v zmluve o úvere alebo bol v nej uvedený neúplne alebo nesprávne bez toho, aby bol následne riadne oznámený, a pokiaľ z tohto dôvodu nezačala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy stanovená v tom istom článku 14 ods. 1.

O piatej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21

- 300 Svojou piatou otázkou vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o viazanom úvere v zmysle článku 3 písm. n) tejto smernice, musí veriteľovi vrátiť vec financovanú z úveru alebo ho vyzvať na prevzatie tejto veci predtým, než bude môcť požadovať a dosiahnuť vrátenie mesačných splátok zaplatených na základe zmluvy o úvere, pričom toto vrátenie možno v prípade, že veriteľ spochybní platnosť odstúpenia od zmluvy, odložiť až do konečného rozhodnutia v súdnom spore.
- 301 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 3 písm. n) smernice 2008/48 je „zmluva o viazanom úvere“ vymedzená ako zmluva o úvere, pri ktorej príslušný úver slúži výhradne na financovanie zmluvy týkajúcej sa okrem iného dodania tovaru, akým je v prejednávanej veci motorové vozidlo, pod podmienkou, že tieto dve zmluvy tvoria z objektívneho hľadiska obchodnú jednotku.

- 302 Smernica 2008/48 však neobsahuje ustanovenia upravujúce dôsledky odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy o úvere viazanej na zmluvu o dodaní tovaru. Odôvodnenie 35 tejto smernice navyše uvádza, že táto smernica by sa nemala dotýkať žiadneho ustanovenia členských štátov týkajúceho sa úpravy otázok vrátenia vecí financovanej z úveru alebo akýchkoľvek iných súvisiacich otázok.
- 303 V prípade neexistencie osobitnej právnej úpravy Únie v danej oblasti patria pritom podmienky uplatnenia ochrany spotrebiteľov stanovenej v smernici 2008/48 do pôsobnosti vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov na základe zásady ich procesnej autonómie. Tieto podmienky však nesmú byť menej priaznivé než podmienky upravujúce podobné vnútroštátne situácie (zásada ekvivalencie), ani byť upravené tak, aby výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie v praxi znemožňovali alebo nadmerne sťažovali (zásada efektivity) (pozri analogicky rozsudok z 10. júna 2021, BNP Paribas Personal Finance, C-776/19 až C-782/19, EU:C:2021:470, bod 27 a citovanú judikatúru).
- 304 Pokiaľ ide o zásadu efektivity, o ktorú ako jedinú ide v prejednávanej veci, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že každý prípad, v ktorom je nastolená otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie vedie k nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práva Únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, ako aj na priebeh a osobitosti tohto konania na jednotlivých vnútroštátnych súdoch. Z tohto hľadiska treba v prípade potreby vziať do úvahy zásady, ktoré sú základom vnútroštátneho súdneho systému, akými sú ochrana práva na obranu, zásada právnej istoty a riadneho priebehu konania (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. júna 2021, BNP Paribas Personal Finance, C-776/19 až C-782/19, EU:C:2021:470, bod 28 a citovanú judikatúru, ako aj zo 17. mája 2022, Unicaja Banco, C-869/19, EU:C:2022:397, bod 28 a citovanú judikatúru).
- 305 V prejednávanej veci z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa nemeckého práva je spotrebiteľ pri odstúpení od zmluvy o úvere vždy povinný vrátiť veriteľovi vec financovanú touto zmluvou alebo vyzvať veriteľa na prevzatie tejto veci, aby mohol požadovať a dosiahnuť vrátenie mesačných splátok zaplatených na základe uvedenej zmluvy, a to aj vtedy, keď veriteľ spochybní platnosť odstúpenia od zmluvy a spotrebiteľ tak musí podať žalobu o vrátenie súdnou cestou a počkať na výsledok tejto žaloby, aby v prípade úspechu dosiahol vrátenie mesačných splátok.
- 306 S výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, treba pritom konštatovať, že takéto procesné pravidlá upravujúce právne účinky spojené s uplatnením práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2008/48 môžu v praxi znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon tohto práva, ak spotrebiteľ musí vrátiť vec financovanú z úveru alebo vyzvať veriteľa na prevzatie tejto veci bez toho, aby bol tento veriteľ zároveň povinný vrátiť mesačné splátky úveru, ktoré už spotrebiteľ zaplatil.
- 307 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na piatu otázku vo veciach C-47/21 a C-232/21 odpovedať tak, že článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 v spojení so zásadou efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o viazanom úvere v zmysle článku 3 písm. n) tejto smernice, musí veriteľovi vrátiť vec financovanú z úveru alebo ho vyzvať na prevzatie tejto veci bez toho, aby bol tento veriteľ zároveň povinný vrátiť mesačné splátky úveru, ktoré už spotrebiteľ zaplatil.

O trovách

- 308 Vzhľadom na to, že konanie na Súdnom dvore má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní na vnútroštátnom súde, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Článok 2 bod 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, v spojení s článkom 3 ods. 1 smernice 2011/83**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

lízingová zmluva týkajúca sa motorového vozidla, ktorá sa vyznačuje tým, že ani táto zmluva, ani iná samostatná zmluva nestanovujú, že spotrebiteľ je povinný odkúpiť vozidlo po skončení platnosti zmluvy, patrí do pôsobnosti smernice 2011/83 ako „zmluva o službách“ v zmysle jej článku 2 bodu 6. Naproti tomu takáto zmluva nepatrí do pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku a o zmene a doplnení smernice Rady 90/619/EHS a smerníc 97/7/ES a 98/27/ES, ani smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS.

2. **Článok 2 bod 7 smernice 2011/83**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluvu o službách v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie nemožno kvalifikovať ako „zmluvu uzavretú na diaľku“ v zmysle prvého z týchto ustanovení, ak uzavretiu zmluvy predchádzala fáza rokovania, ktorá prebehla za súčasnej fyzickej prítomnosti spotrebiteľa a sprostredkovateľa konajúceho v mene obchodníka alebo z jeho poverenia a počas ktorej tento spotrebiteľ dostal od tohto sprostredkovateľa na účely tohto rokovania všetky informácie uvedené v článku 6 uvedenej smernice a mal možnosť uvedenému sprostredkovateľovi kľásť otázky týkajúce sa zamýšľanej zmluvy alebo navrhovanej ponuky, aby odstránil akúkoľvek neistotu, pokiaľ ide o rozsah jeho prípadného zmluvného záväzku s obchodníkom.

3. **Článok 2 bod 8 písm. a) smernice 2011/83**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluvu o službách v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom nemožno kvalifikovať ako „zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov“ v zmysle prvého z týchto ustanovení, ak počas prípravnej

fázy uzavretia zmluvy s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie spotrebiteľ navštívil prevádzkové priestory sprostredkovateľa, ktorý konal v mene obchodníka alebo z jeho poverenia na účely dojednania tejto zmluvy, ale pôsobil v inej oblasti činnosti ako tento obchodník, pod podmienkou, že tento spotrebiteľ mohol ako priemerný spotrebiteľ, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, očakávať, že keď navštívi prevádzkové priestory sprostredkovateľa, bude oslovený s obchodnou ponukou zo strany tohto sprostredkovateľa na účely dojednania a uzavretia zmluvy o službách s obchodníkom, a tiež mohol ľahko pochopiť, že uvedený sprostredkovateľ konal v mene tohto obchodníka alebo z jeho poverenia.

4. Článok 16 písm. l) smernice 2011/83

sa má vykladať v tom zmysle, že:

výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v tomto ustanovení pre zmluvy uzavreté na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov, ktoré patria do pôsobnosti tejto smernice a ktoré sa týkajú služieb prenájmu automobilov s konkrétnym dátumom alebo lehotou na plnenie, sa vzťahuje na lízingovú zmluvu na motorové vozidlo uzavretú medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorá je kvalifikovaná ako zmluva o službách uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov v zmysle uvedenej smernice, pokiaľ je hlavným účelom tejto zmluvy umožniť spotrebiteľovi používať vozidlo počas konkrétnej doby stanovenej v uvedenej zmluve ako protihodnotu za pravidelné platby peňažných súm.

5. Článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zavádza zákonnú domnienku, podľa ktorej si obchodník splní svoju povinnosť informovať spotrebiteľa o jeho práve na odstúpenie od zmluvy, ak v zmluve odkáže na vnútroštátne ustanovenia, ktoré v tejto súvislosti samy odkazujú na predpísaný vzor informácií, pričom použije ustanovenia uvedené v tomto vzore, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami tohto ustanovenia smernice. Ak nie je možné vyložiť dotknutú vnútroštátnu právnu úpravu v súlade so smernicou 2008/48, vnútroštátny súd, ktorý prejednáva spor vedený výhradne medzi súkromnými osobami, nie je povinný upustiť od uplatnenia takejto právnej úpravy iba na základe práva Únie, čím nie je dotknutá ani možnosť tohto súdu neuplatniť uvedené ustanovenia na základe svojho vnútroštátneho práva, a ak to tak nie je, ani právo účastníka konania, ktorý bol poškodený nesúladosť vnútroštátneho práva s právom Únie, domáhať sa náhrady škody, ktorá mu v dôsledku toho vznikla.

6. Článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 v spojení s článkom 14 ods. 3 písm. b) tejto smernice

sa má vykladať v tom zmysle, že:

výška úroku za deň, ktorá musí byť uvedená v zmluve o úvere podľa tohto ustanovenia a ktorá sa použije v prípade uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, nemôže byť v žiadnom prípade vyššia ako suma, ktorá matematicky vyplýva zo zmluvnej úrokovej sadzby úveru dohodnutej v tejto zmluve. Informácia poskytnutá

v zmluve v súvislosti s výškou úroku za deň musí byť uvedená zrozumiteľným a stručným spôsobom, aby najmä v spojení s inými informáciami neobsahovala žiadne rozpory, ktoré by mohli priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, objektívne viesť do omylu, pokiaľ ide o výšku úroku za deň, ktorý bude musieť nakoniec zaplatiť. V prípade, že informácia nie je uvedená takýmto spôsobom, nie je splatná žiadna suma úroku za deň.

7. Článok 10 ods. 2 písm. t) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluva o úvere musí uvádzať podstatné informácie o všetkých mimosúdnych mechanizmoch vybavovania sťažností alebo zaistenia nápravy, ktoré má spotrebiteľ k dispozícii, a prípadne aj o ich nákladoch, o skutočnosti, že sťažnosť alebo prostriedok nápravy sa majú podať v papierovej alebo elektronickej forme, o poštovej alebo elektronickej adrese, na ktorú sa má sťažnosť alebo prostriedok nápravy zaslať, a o iných formálnych podmienkach, ktorým táto sťažnosť alebo tento prostriedok nápravy podlieha, pričom nestačí jednoduchý odkaz v zmluve o úvere na procesný poriadok dostupný na požiadanie či na internete alebo na iný akt alebo dokument týkajúci sa podmienok prístupu k mimosúdny mechanizmom vybavovania sťažností a zaistenia nápravy.

8. Článok 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluva o úvere musí na účely výpočtu kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru v zásade uvádzať konkrétnu, pre priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, ľahko zrozumiteľnú metódu výpočtu tejto kompenzácie tak, aby tento spotrebiteľ mohol určiť výšku kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru na základe informácií poskytnutých v tejto zmluve. Aj v prípade neexistencie konkrétnej a ľahko zrozumiteľnej informácie o metóde výpočtu však môže takáto zmluva spĺňať povinnosť uvedenú v tomto ustanovení, pokiaľ obsahuje ďalšie prvky umožňujúce spotrebiteľovi ľahko určiť výšku dotknutej kompenzácie, najmä jej maximálnu výšku, ktorú bude musieť zaplatiť v prípade predčasného splatenia úveru.

9. Článok 14 ods. 1 druhý pododsek písm. b) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

ak sa informácia, ktorú veriteľ poskytne spotrebiteľovi na základe článku 10 ods. 2 tejto smernice, ukáže ako neúplná alebo nesprávna, lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, keď neúplnosť alebo nesprávnosť tejto informácie nemôže ovplyvniť schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností podľa uvedenej smernice ani jeho rozhodnutie uzavrieť zmluvu, a nemôže ho prípadne zbaviť ani možnosti uplatniť svoje práva v podstate za rovnakých podmienok, aké by platili, ak by táto informácia bola poskytnutá úplne a správne.

10. Článok 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluva o úvere musí vo forme konkrétneho percentuálneho podielu uvádzať sadzbu úrokov z omeškania platnú v čase uzavretia zmluvy a musí konkrétne vysvetliť mechanizmus úpravy tejto sadzby. Ak je uvedená sadzba určená v závislosti od referenčnej úrokovej sadzby, ktorá sa časom mení, musí zmluva o úvere uvádzať referenčnú úrokovú sadzbu platnú v deň uzavretia zmluvy, pričom treba spresniť, že spôsob výpočtu sadzby úrokov z omeškania v závislosti od referenčnej úrokovej sadzby musí byť v zmluve uvedený spôsobom ľahko zrozumiteľným pre priemerného spotrebiteľa, ktorý nemá špecializované znalosti v oblasti financií, aby si tento spotrebiteľ dokázal vypočítať sadzbu úrokov z omeškania na základe informácií poskytnutých v tej istej zmluve. Okrem toho v zmluve o úvere musí byť uvedená frekvencia zmeny týchto referenčných úrokových sadzieb, a to aj v prípade, že je táto frekvencia určená vnútroštátnymi ustanoveniami.

11. Článok 14 ods. 1 smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

úplné splnenie zmluvy o úvere má za následok zánik práva na odstúpenie od zmluvy. Okrem toho sa veriteľ nemôže platne dovolávať toho, že spotrebiteľ z dôvodu svojho správania v čase medzi uzavretím zmluvy a uplatnením práva na odstúpenie od zmluvy, alebo dokonca po tomto uplatnení, uplatnil toto právo zneužívajúcim spôsobom, ak z dôvodu neúplnej alebo nesprávnej informácie v zmluve o úvere, v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice 2008/48, lehota na odstúpenie od zmluvy nezačala plynúť na základe toho, že bolo preukázané, že neúplnosť alebo nesprávnosť tejto informácie ovplyvnila schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností podľa smernice 2008/48, ako aj jeho rozhodnutie uzavrieť zmluvu.

12. Smernica 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni tomu, aby sa veriteľ mohol v prípade, že spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy v súlade s článkom 14 ods. 1 tejto smernice, dovolávať zániku tohto práva na základe vnútroštátnych právnych noriem, pokiaľ aspoň jeden z povinných údajov uvedených v článku 10 ods. 2 tejto smernice nebol zahrnutý v zmluve o úvere alebo bol v nej uvedený neúplne alebo nesprávne bez toho, aby bol následne riadne oznámený, a pokiaľ z tohto dôvodu nezačala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy stanovená v tom istom článku 14 ods. 1.

13. Článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 v spojení so zásadou efektivity

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o viazanom úvere v zmysle článku 3 písm. n) tejto smernice, musí veriteľovi vrátiť vec financovanú z úveru alebo ho vyzvať na prevzatie tejto veci bez toho, aby bol tento veriteľ zároveň povinný vrátiť mesačné splátky úveru, ktoré už spotrebiteľ zaplatil.

Podpisy